

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy

Segédszerkesztő:

BENEDEK MIHÁLY százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, I. KER.,
BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21Megjelenik
minden hó
1-én és 15-énElőfizetési ára:
Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengőTelefon:
1-501-90Postatakarékpénztári
csekk számla:
25.342

Vértanuk köszöntése.

— Február 14-re. —

Fehér kezében világok sorsa,
nagy Napok izzása két szeme;
aki a Mult, a Mélység és a Messze,
kezdetek Forrása, iratlan Alfa:
tebenned bízunk eleitől fogva,
ki vagy a Törvény, a Döntés, a Végek
s büntetésed hordják kihűlt csillagok:
Isten!

Mélységből kiáltok.

Trónod szolgálják koszorús szentek;
száz igaz király, száz bíbor palást
bókol lépcsődön; ám tizenkét Halász
tépett köntöse kedvesebb néked,
kik Üldözés óráján vallottak téged
Úrnak, s Róma estéjén, vérpadra verve,
fulladt torkuk örök neved zengte:
Krisztus!

Mártirok Istene.

Mert lásd: idegenek ekéje jár
a hármassal halmon: a föld elveszett...
Négy ezüst folyó koldus kis nemzetek
álmát őrzi s áthullt az Omlás rostáján
törött címerünk. De dult mezőn újra áll
ledöntött jeled, Pásztor: kettős kereszted...
S kik haltatok érte: halott vitézek:
Halhatatlanok!

Dicsőség veletek.

Dicsőség veletek a magasban,
glóriás szakasz, új keresztesek,
kik álltok kínzottan Isten jobbjára mellett,
sebek díszében, golyóvert homlokkal;
Hozsánna néked véres arcvonal,
vörös viharban tépettek!... S hozzátok száll
ma: füstölők tömjéne, Gályarab-zsoltár.
Isten katonái!

Ma tiétek az oltár.

Ma fény önti a bús boltíveket,
ma dől tornyokban harangszó dobban:
ma egyek vagyunk minden templomokban
és egy dicséret zeng vén kórusok felett.
Ma trombita sikoltson, döngjön a szímenet,
s csillogjon felétek, próbált férfiak,
ezer fiatal szem: lengő tollak alatt...
Vértanuk!

Így köszönt a Holnap.

Fehér kezekben nemzetek sorsa,
Napok izzása két szemed, Isten!
Lásd: gyáva irtásban, pogány ítéleten
címer és hatalom hullott itt porba,
de romok alól a magyar Katakomba
éneke zúg ma: Hozsánna, drága vér,
röget öntöző: a Mag kél s a Holnap már él
a dult mezőkön!

Ma ünnep van, testvér.

Rögtönbíráskodás.

Irta: Dr. ZÖLDY MIKLÓS kir. ítélőtáblai bíró,
egyet. magántanár.

I.

A rögtönbíráskodás (statárium) célja: *elrettentés* bizonyos bűncselekmények elkövetésétől. Az elrettentést kétféle módon lehet leginkább elérni. Az egyik az, hogy a törvény a legszigorúbb büntetést, vagyis a *halálbüntetést helyezi kilátásba* a rögtönbíráskodás körébe eső bűncselekményekre, amely bűncselekmények egyébként — rendes eljárás során — túlnyomóan nem esnének ilyen legszigorúbb megtorlás alá. A másik módszere az elrettentésnek a *példaadás*; amennyiben a rögtönbíráskodási eljárás gyorsasága folytán mód van arra, hogy a rögtönbíráskodás körébe tartozó bűncselekmények elkövetését *legrövidebb időn belül* a fent említett legszigorúbb megtorlás — vagyis a halálbüntetés — *végrehajtása is kövesse*.

A kérdés az, hogy mit kell tudnia a csendőrnek a most megjelent — az 1939. évi február hó 5-én kelt 3431. I. M. E. számú igazságügyminiszteri rendelettel elrendelt — rögtönbíráskodásra vonatkozólag? E kérdésre a felelet: két részre oszlik. Tudnia kell ugyanis a csendőrnek: 1. hogy milyen bűncselekmények tartoznak rögtönbíráskodás alá; továbbá

2. hogy miképpen kell eljárnia, ha rögtönbíráskodás alá eső efféle bűncselekmény jut a tudomására?

II.

Azt, hogy a *közrend megóvása* és a *köznyugalom biztonsága* céljából a kormány mely bűncselekményekre rendelt el rögtönbíráskodást, a fenthivatkozott mostani rendelet *pontosan meghatározza*. Jelesül ez alkalommal a rögtönbíráskodást az egész ország területén előforduló következő bűncselekményekre rendelték el:

a) a *lőfegyver, robbantószer, illetve mindenemű robbanóanyag* (bomba, kézigránát, pokolgép stb.) *használatával elkövetett gyilkosság és szándékos emberölés büntetése* — ideértve az ilyen gyilkosság és szándékos emberölés kísérletét és ilyen gyilkosság elkövetésére irányzott *szövetséget is*; valamint

b) a *hatóságok büntetőjogi védelméről* szóló 1914. évi XL. törvénycikk rendelkezéseibe *ütköző, csoportosulás útján vagy felfegyverkezve, csoportosulás esetén kívül elkövetett büntettek*; végül

c) a *magánosok elleni erőszaknak a Btk. 175. és 176. §-ába ütköző büntetése*.

E rögtönbíráskodás hatálya *azután kiterjed: a tettesekre és részesekre egyaránt*.

A bűncselekménynek ezt a csoportját, amelyre a most elrendelt rögtönbíráskodás vonatkozik:

Párbaj.

Irta: ARATÓ ANDOR.

Egy este holtan találták a báró kulesárját az országút árkában.

Úgy volt, hogy délutánra várták haza kocsival Kulárol, ahol a malacok árát vette be két rác kupectól. Öreg délután volt már, de a kulesár csak nem jött, pedig a nap már eltűnt a zsellérházak mögött és nyugtalanság költözött az emberek szívébe, mert háromszáz forintot kellett fizetni a két rácnak a malacokért.

Mikor pedig estig is hiába várták, akkor elindultak a kulai úton a zsellérek és belső eselédek, hogy eléje menjenek, mert gondolták, hogy mégis valami baja esett.

Először a két lovat, meg a kocsit találták meg. Szemközt jöttek az úton, tépett istránggal, nyakuk közé dobott gyeplővel. A kocsi üres, a kulesár sehol, csak a báránysapkája feküdt a kocsi fenekén s ragadós vérfoltok voltak a sapkán. Akkor megindultak az emberek az út két oldalán s lámpással világítottak az árokba. Meg is találták az ákácserdő szegleténél a kulesárgazdát: ott feküdt az árokparton. Ráemelték a lámpást s látták, hogy a feje szét van verve s fekete vérbe van takarva az arca. Álltak körülötte az emberek megrettenve, esendő volt az úton és a nagy pusztaságon, csak az ákácok felett járt az esti szél.

Másnap kijött a városból Szimonics, a pandúrok vicehadnagya, hét öreg pandúrral s meg is fogtak mindjárt egy Fábán Jani nevű szegény zsellérembert, hogy az oltotta volna el a kulesárgazda életét, senki más, mert egymaga hiányzott a majorból akkor este. Megesküdött a szegény zsellérember a szegedi Máriára, hogy ne segítse többé, ha nem a kis dinnyeföldjét csőszködte az éjjel, mert igen lop-

ják, de Szimonics csak villantott egyet a fekete szemével és rávert a nádpálcájával a rézgombos rajthuzlijára:

— Majd kiderül a vallatásnál, — mondta s elvitte Fábán Janit kötélrefűzve a városba, egyenesen a vármegyeházára, ahol a pandúrok szállása volt.

Megvallatták a pandúrok keményen Fábán Janit, vallott is, de a szegedi tábla előtt megint csak tagadott, azt mondta, vizes kötéllal verték a perzekutorok, meg puskavesszővel törte az ujját a vicehadnagy, hát azért vette magára a vétket.

De azért csak a fejére olvastak tizenöt esztendőt, mert sok minden szólott ellene s nem volt élő lélek, aki hitet tudott volna tenni mellette, hogy valóban a dinnyeföldön aludt az éjszaka.

Jajgatott a zsellérember, mikor rámondták a büntetést, földhözverte magát s kiáltozott, hogy mi lesz a családjával. Fiatal felesége volt, meg egy két éves kisgyereke, egy kicsiny, kócos, kövér gyereke, nem is fiú, csak lány, de igen szerethette, mert egyre a nevét kiabálta, míg vitték a szolgák a hosszú folyosón, hogy becsukják a Várba a többi zsványok és bitangok közé.

Az emberek azt mondták, megérdemelte, mert a kulesárgazda után is maradt négy árva.

Másfél esztendőre, hogy megölték a kulesárt, megjöttek a faluba a király kakastollasai. A jó Isten tudja, honnan jöttek, úgy mondták, Erdélyből. Magyarok voltak mind, de nem idevalósiak, mint a városi pandúrok. Hatan voltak, nagy, erős emberek, sötét ruhába jártak, sötét kalapjuk volt, sötét tolakkal, a kardjuk markolata meg rézből volt s csillogott, mintha aranyból verték volna. Mások voltak, mint a pandúrok, fiatalabbak és mégis komorabbak, emberesebbek, még a járásuk is nehezebb

terrorcselekményeknek szokás nevezni. Lényegük és közös ismertető jegyük a terrorcselekményeknek, hogy azok elkövetésénél a bűntevők az *erőszaknak és megfélemlítésnek kiváltképpen hatásos eszközét és módszerét veszik igénybe*. Így a közönség körében közriadalmat (pánikot) keltenek a terrorcselekmények azáltal, hogy a tettes löfegyvert, robbantószeret (puskapor, dinamitot, ekrazitot stb.) vagy robbanóanyagot (bombát, kézigránátot, pokolgépet stb.) használ, továbbá, hogy a terrorcselekményt általában *felfegyverkezve* — tehát emberi élet kioltására alkalmas eszközzel felszerelve, — vagy ha felfegyverezetlenül, de *csoportosan* — tehát a *tömegesebb számban rejlő erőhatással* támogatva — követik el.

Az imént felsorolt terrorcselekmények megvalósulásánál, — amelyeket éppen úgy, mint a kutymarást, kutyaszőrrel kell gyógyítani, tehát elrettentő módon, vagyis statáriális úton kell megtorolni, — a következő fordulatok szerepelnek:

a) az emberi élet — esetleg tömeges — elpusztítására alkalmas, veszedelmes eszköz (lőfegyver, általában fegyver — ami kasza, kapu, kés stb. is lehet, — puskapor, dinamit, ekrazit, az ebből készült bomba, gránát, pokolgép stb.) használata; vagy

b) a csoportosulásban rejlő erőszakos és megfélemlítő fellépés módszere.

Céljuk ehhez képest a szóbanlévő terrorcselekmények elkövetőinek:

a) az emberi élet pusztítása, illetőleg az emberi életben való kártétel; tehát legalább is szándékos emberölés, esetleg gyilkosság elkövetése vagy megkísérlése; amire józan ésszel éppen abból lehet következtetni, hogy a bűntevő az emberélet pusztítására kiváltképpen alkalmas — fentebb felsorolt — eszközökhöz nyul; vagy

b) céljuk lehet továbbá az efféle terrorcselekmények elkövetőinek: a *hatóságnak* (mind a polgári, mind a katonai hatóságnak, az állam legfőbb szerveinek, illetőleg a felsőhatóságnak éppen úgy, mint az alsóhatóságnak), a hatóság tagjának, illetőleg közegének akár erőszakkal, akár fenyegetéssel *hivatása jogszerű gyakorlásában akadályozása* vagy *intézkedésre kényszerítése*, vagy a *hatósági jogot gyakorló személynek* vagy hatóság tagjának — hivatásából folyó eljárása alatt vagy pedig bosszúból hivatásának gyakorlása miatt — *tettleg bántalmazása*; vagy

c) végül céljuk lehet a szóban lévő terrorcselekmények elkövetőinek: hogy *csoportba verődve, általában személyeken vagy dolgokon erőszakot köveszenek el, valakinek lakába, üzleti helyiségébe, bekerített birtokába betörjenek, vagy pedig csoportosan a sztrájk körébe tartozó valamely erőszakos bűncselekményt* (munkabér felemelésének, leszállí-

volt és a hangjuk szinte mélyebb. A pandúrok szilvakék dolmányt hordtak, a rajthuzlijuk szürke szarvasbőrből volt, fehér lószőrforgó lengett a kalapjuk mellett és magas csizmasarkukon sarkantyú csilingelt s volt, aki keresztbe áthajtott piros kendőt kötött a kardszíja felé, mint egy lovas betyár. Kényesen jártak s ha rojtos is volt a dolmányuk ujjá s nadrágjuk szegélyén szakadozva fityegtek a rézgombok, azért úgy rakosgatták egymás elé a foltos csizmaikat, könnyedén és pipisgetve, mint öreg megyei gavallérok. Híres, jó táncosok voltak, pipát se tudott senki olyan szép gyengebarna színre kiszívni, mint egy öregpandúr és jobban tudtak adomázni, mint a vicispán. Virtus is volt bennük, de a szigoruk mögött mindig ült valami ravasz hunyorgás, hogy azért a kis lénungért és évi egy pár csizma, egy vég kékosztó megyei komencióért még nem vetjük kockára az életünket... Ezek a fekete tollasok, ezek ujak. Nem ilyen nyalkák és nem ilyen rongyosak. Húvősek és tiszták, az erdélyi hegyek hideg levegőjét hozták magukkal, bolt-hajtásos öreg kaszárnnyák rendjét. Katonák voltak, nem verbunkós huszárok és akkor is járták a határt, ha nem kergették a lopókat és akkor is bementek a magányos tanyákra, ha nem szalajtottak értük.

— Jó estét, — köszöntek egy kora estén, mikor először mentek be a Görög-tanyára, ami ott feküdt a fonói akácos mögött — jó estét! Kend a Görög úr tanyása?

Egy ember állt az istállóajtóban, villa a kezében. Letette a villát s eléjük ment.

— En, — mondta. Közepes korú, feketebajuszos ember, a szeme tiszta, a hangja nyugodt, — tán hajtának valakit?...

— Senkit, — mondták a feketetollasok.

Ketten voltak a tollasok. Leültek egy felfordított talicskára az udvaron, mintha otthon volnának.

— Mi ujság? — kérdezte az egyik, amelyiknek több csillagja volt. Pipát tömött.

— Sok az eső.

— Már sok.

Hallgattak. A sokcsillagos a szájába vette a pipát, a tanyás lekasztotta az istállóajtóról az olajos lámpást, szalmaszálat csavart, meggyújtotta s rátette a lángot a pipára.

— Köszönöm, — mondta a tollas és felnézett a tanyásra — mindig így reszket a keze?...

— Hogy?...

— Mint most.

A tanyás eldobta a szalmacsóvácskát s rátaposott a papucsával.

— Nem reszket...

Az meg nem szólt semmit, csak pipázott.

— Jó kis tanya ez, — mondta aztán s körülnézett — mióta van benne?...

— Nagyboldogasszonykor lesz két éve.

— Hát azelőtt.

— A báró majorjában voltam.

— A Klotild-majorban?

— Ott.

— Ott volt az az eset a kulesárral?

— Ott.

S csendesen mondja:

— En már nem voltam akkor a Klotildban...

A feketetollas ránéz.

— Mért ment el?

— Jobb itt.

— Hát jobb...

A két tollas feláll és szedelőzködni.

— Na, jóéccakát!

— Isten áldja.

Néz utánuk, míg csak látja őket. Az akácosnál eltűnnek a sötétben.

Harmadnap megint ott voltak. A sokcsillagos jött, de most egy másik tollas volt vele, egy igen

tásának ilyen módon követelését, a munkás vagy munkaadó bántalmazását, gyárba, műhelybe behatolást, a munka abbahagyását, gátlását előidéző csoportosulás létesítését) *kövessenek el*.

Meg kell még jegyezni a csendőrnek, hogy *rögtönbíráskodás alá csak a súlyos büncselekmények, tehát a büntettek tartoznak; viszont a statárium hatálya alá esnek a tettesek, felbujtók, tettestársak és bűnszervezők egyaránt*.

Helyesen cselekszik a csendőr, ha mindig kezébe veszi a büntetőtörvénykönyvet és utána olvas, hogy vajjon a szóban lévő büncselekmény nem olyan-e, amelyik a rögtönbíráskodás körét szabatosan meghatározó — fentebb ismertetett — rendeletben felsorolt valamelyik eset alá vonható?

III.

Ennél a pontnál azután elérkeztünk a második kérdés megválaszolásához: tudniillik az arra való feleletadáshoz, hogy *mit kell a csendőrnek tennie*, ha a rögtönbíráskodás alá tartozó efféle büncselekmény jut a tudomására? A csendőrnek nem az a feladata, hogy a büncselekmény mineműségét eldöntse. Vagyis a csendőr akkor jár el helyesen, ha nem maga minősíti a büncselekményt olyannak, amely rögtönbíráskodás alá tartozik; *hanem nyomban az illetékes kir. ügyészséghez fordul: abban az esetben is, ha biztos a dolgában, hogy statárium alá tartozó*

esetről van szó. *Méginkább a kir. ügyészséghez kell a csendőrnek fordulnia olyan alkalommal, amidőn kétsége van, illetőleg nem biztos a dolgában: vajjon a szóban lévő büncselekmény miatt tényleg rögtönbíráskodásnak van-e helye? Azt, hogy rögtönbíráskodásra kerül-e sor, azonnal tisztázni kell, mielőtt az erre gyanút keltő büncselekmény körvonalai — a vázlatos tényállás — a csendőr előtt feltárul. Késedelemnek nincsen ilyenkor helye! Fel kell venni a távbeszélőt és haladéktalanul jelentést kell tenni az esetről a kir. ügyészségnek. Egyúttal a további tennivalókra nézve utasítást kell a kir. ügyészségtől kérni.*

A gyorsított bünvádi eljárásnak a rögtönbíráskodásra vonatkozó szabályai egyébként igen egyszerűek és világosak. Ezeket a szabályokat a 9550/1915. I. M. E. számú rendelet (gyorsított bünvádi perrendtartás = rövidítve Gybp.) II. fejezete tartalmazza. Tulajdonképpen az *egész eljárás egylélegzetű*; nem tagozódik külön anyaggyűjtő és külön tárgyalási részre. Ami ebből a csendőrt érdekelheti, csupán annyi, hogy alakszerű nyomozó eljárásnak nincs helye (35. §.). Az eljárás rendszerint *csak* annak a tettnek a bizonyítására szorítkozik, amely miatt a rögtönítélő eljárást megindították. *Egyéb* büncselekményét a terheltnek ilyenkor figyelmen kívül kell hagyni (37. §.). A terhelt akkor állítható a rögtönítélő bíróság elé, ha *tettenérték, vagy ha*

fiatal. A földek felől jöttek s megálltak a tanya előtt.

— Látom, bevetett már, — kezdte az öregebbik.

— Be.

— Most már jöhetne a jó idő rá.

— Az.

Továbbmentek, de a sokesillagos megállt egyszerre s azt kérdi gyorsan:

— Oszt, mondja csak, milyen ember volt az a kulcsár?...

— Melyik kulcsár?

— A báróé.

— Á, jó ember volt az, kérem...

— Verekedős?

— Nem bántott az senkit a világon. Jó ember volt.

— Kendet se bántotta?

— Ujjal se.

A sokesillagos hallgatott, aztán rántott egyet a puskaszíjon s azt mondta:

— Hazudik kend. Urnapján lesz két esztendeje, hogy megverte kendet. Ökörhajtó ostorral. Igaz?...

— Igaz.

A sokesillagos meg furesán nevetett és elment. Vissza se nézett. A tanyás meg ment befelé a házba s ahogy ment, érezte, hogy lepi el a verejték a homlokát.

Aztán már minden héten arra járt a sokesillagos. Csak beszólt, aztán mentek tovább. A kulcsárt soha többé nem emlegette.

Egyszer azt mondta, mikor pihent az udvaron:

— A laktanyának átal lakik a faluban egy szegény asszony. Az anyjánál lakik, az ura meg Szegedélybe van. Fábiánnénak hívják. Ismeri?

— Ösmerem.

— Van egy olyan háromesztendős kislánya. Látta mán?

— Azt nem.

— Szép kislány nagyon.

A tanyás összegömbörödött, mint a sünkutya s várta a támadást, de a feketetollas nem mondott többet.

Máskor meg az ákacos szélén találkoztak. A tanyás a tengeri felől jött, a sokesillagos meg az útarok partján ült.

— Ismeri ezt a virágot? — kérdezte s megrugott a csizmájával egy olyan árki virágot, kis semmi virág volt, gömbölyű és fehér, mint egy lapdácska. — Ezt úgy hívják nálunk Erdélyben az oláh pásztorok, hogy vér-virág, mert ha olyan ember ér hozzá, akihez vér tapad, akkor pirossá válik rögtön a virág...

Hirtelen leszakította és a tanyás felé dobta.

Az úgy ugrott félre előle, mintha bomba szálana feléje.

A sokesillagos megint azzal a rekedt, furesa nevetésével nevetett. Felállt és felvette a puskáját, ami ott feküdt mellette a fűben.

— Ölt már embert kend?

— Öltem.

Fényes dél volt, csönd volt az úton és a nagy mezőn, csak az ákacos felett járt a szél. A sokesillagos arca megfeszült:

— Mikor?

— Régen. Boszniában. Katonakoromban.

— Aha...

Nem mutatta meg az arca a csalódást, csak köszönt, intett a fiatalabbnak, aki ott állt a háta mögött s elballagtak az úton Kula felé.

A tanyás megérezte, hogy nem lehet ezt birni sokáig. Már ott volt, hogy mikor látta a mezőn lengeni messze a két fekete tollat, elment a tanyáról. A mezei úton csak nyugodtan ment, tempósan, tanyaiasan, de mikor a vágáshoz ért, nekiiramodott s futott, futott egészen az Agyagosig, ahol Görög úr

bűnössége minden valószínűség szerint haladéktalanul be fog bizonyulni. Nem állíthatók a rögtönítelő bíróság elé: az elmebetegek, a múltékony súlyos betegségben szenvedő személyek, továbbá a teherben lévő nők felgyógyulásuk előtt (30. §.). Terheltnek haladéktalanul a rögtönítelő bíróság elé állításáról a kir. ügyészség gondoskodik. Ugyancsak a kir. ügyészség teremti elő a vádindítvány támogatásához szükséges *terhelő bizonyítékokat* is. A kir. ügyészség számára, ebben a most említett kétős feladata teljesítésében *kell a csendőrnek* talpraesetten és eredményesen *segédkezet nyújtania*. Evégből tehát legfontosabb tennivalója a csendőrnek az, hogy *a gyanús embert őrizetbe veszi és a helyszínt „rögzíti”*. Ezt követőleg nyomban távbeszélőn érintkezést kell keresnie a kir. ügyészséggel és a kir. ügyészségtől kapott utasítást pontosan teljesítenie kell.

Előfordulhat, hogy maga a kir. ügyész kiszáll a helyszínére és ottan személyesen is közreműködik a bizonyítékok előteremtésében. Ez esetben a kir. ügyészség és csendőrség együttműködése közvetlenebb és még egyszerűbb lesz.

Mindenesetre a csendőrnek *rövid tényvázlatot* kell készítenie s azt a *gyanúsított előállításával* egyidejűleg a kir. ügyészségnek át kell adnia. A tényvázlatban a gyanúsított (gyanúsítottak) sze-

mélyi adatain felül: a tényállást röviden és velősen kell csak leírni, illetőleg a szükséges *bizonyítékokat* (tanuvallomások, szakértői nyilatkozatok, okiratok, helyszínrajz, bűnjelek) kell abban megjelölni. Utasítást kell kérni a kir. ügyészségtől különösképpen arra nézve, hogy a tanukat, szakértőket miképpen kell majd a főtárgyalás idejéről értesíteni, a bűnjeleket miképpen kell a főtárgyalásra eljuttatni? Szóval a csendőrnek e tekintetben — ismételt hangsúlyozott — tennivalója az, hogy megkönnyítse a kir. ügyésznek azt a *gyorsütemű* feladatát, hogy a tanukat, szakértőket, bűnjeleket, helyszínrajzot a főtárgyalásra előteremtse. Szükség esetén a tanukat, sőt a szakértőket is a csendőrnek — ha erre a kir. ügyésztől utasítást kap — a főtárgyalásra elő kell vezetnie.

A huszadik életévét be nem töltött személyt még a rögtönbíráskodás során sem lehet halálra ítélni. Ehhez képest, ha kétség támad, hogy a gyanúsított húsz éves-e, illetőleg ezt a kort meghaladta-e vagy alatta van-e ennek az időnek: *szeresse be a csendőr* — amennyiben az idő rövidsége miatt lehetséges — a *huszadik év határán lévő gyanúsítottnak születési anyakönyvi kivonatát is*.

A fentiekben már említés történt arról, hogy a rögtönbíráskodási eljárás egyelőlegzetű: vagyis nem tagozódik nyomozásra, illetőleg vizsgálatra, sem

másik tagja volt. Leült a föld végére, semmit se dolgozott, csak nézett maga elé...

Egyszer, mikor az Agyagosra is utánajött a sokcsillagos, föltette magában, hogy nem ijed meg. Ő kezdte:

— Mert azért — mondta a sokcsillagosnak — nem az az erős, aki veri, hanem aki bírja...

— Az hát.

— Mikor volt a gádi postarablás, négy éve, akkor engem is befogott Szimonics...

S mert látta, hogy a feketetollasnak a pillája se moccan a híres csendbiztos nevére, megkérdezte:

— Tudja, őrsvezető úr, ki volt a Szimonics?

— Pandúr volt.

— Az. Nagy pandúr! Fekete ember volt, bunyevác ember. Mikor az kirúgta maga alól a széket s felkapta az asztalról a bikacseket, egy nagyot ordított, akkor még Bába Mihály is vallott... Hát vallatott engem is a Szimonics két álló óráig, de mikor vége volt a vallatásnak, csak azt mondta: no, a fene egyen meg, ebbe se te fáradtál bele, de én...

Az őrsvezető meg nem szólt sokáig, csak cibálta a bajuszát s oldalról nézett rá.

— En nem verek meg senkit. — mondta aztán csöndesen.

Elment. Egy hétig nem látta a tanyás. Már örült s a levegőt is bátrabban szedte s néha már füttyögve járt a tanya körül.

Egy kora este — pünkösöd előtt való szombat volt, a csillagok akkor kezdtek gyulladni — aprofát hasogatott a fedett szín alatt éppen, mikor megmozdult valaki az egyik ákácoszlop mellett s kilépett a szín árnyékából az őrsvezető.

— Jó estét.

Egyedül volt, nem tollaskalap volt a fején, csak egy könnyű sapka, az oldalán meg a réznyelű kard.

Olyan halkan jött át az udvaron, hogy meg sem hallotta, de az is lehet, hogy hátul ugrott be a sövénynél.

A tanyásnak megrándult az area:

— Mit kutat itt, mongya!...

— Semmit, — mondta a másik — semmit. Itt jártam az Agyagoson túl, a Nepomuk tanyáján, az őrs haszonföldje miatt, gondoltam, benézek...

Egészen halkan beszélt, de a félsötétségben is jól látszott, hogy csillog gúnyosan a szürke szeme. — Ugyis régen láttam már kendet, igaz?...

Leült egy kukoricászákra igen kényelmesen, még hosszú lábait is keresztbe csapta.

A tanyás csak szusszantott, mint az ökletésre menő bika s rácsúszott a tenyere a fejsze nyelire, ami ott állt fokával a tőkébe csapva. De a sokcsillagos kinyújtotta a karját s úgy vette ki a kezéből a fejszenyelet, mint egy kisgyerekéből.

— Jó fejsze, — tapogatta az élit — ez is jó fejsze. De volt kendnek egy igen jó kis kézifejszéje, amit három éve csinált a Klotild-majorban még az uradalmi kovács. Az hun van?

A tanyás nem szólt egy szót se. Az őrsvezető hátra intett a fejével, ahol a kútgém nyúlt fel a csillagok felé:

— Az rég ott van, mi? A kútban...

Most se szólt a tanyás, csak szedte a lélegzetét nehezen.

Az őrsvezető hátratette a fejszés kezét s járt fel s alá a színben, mint aki gondolkozik.

— Tudja, azon töprenkedem, — mondta könnyedén s hirtelen megállt a kocsai előtt, ami oda volt tolva a szín alá — azon töprenkedem, ha, mondjuk, megy egy kocsai az úton... Ilyen este van, mint most... Na már most: hogy ugrik be az ember a saraglyánál, ha egy ilyen fejsze van a kezében? Csak így!

pedig tárgyalási szakra, mint a rendes bűnvádi eljárás. Ha tehát nagygyorsan házkutatás tartására, személymozgás elvégzésére, bűnjel (például levél, irat stb.) lefoglalására van szükség: minderre nézve a csendőr távbeszélőn hívja fel a kir. ügyészség figyelmét és e tennivalók elvégzésére vonatkozólag kérje további utasításait.

Ajánlatos a „helyszínek” lefényképezése stb. Mindezek a feladatok azonban, — amelyeket helyszíne miatt kimerítően felsorolni itten nem lehet, — önként adódnak. És e tekintetben nem kell tartani attól, hogy a magyar csendőrt derekas munkájában találékonysága cserbenhagyná! *A most elrendelt rögtönbíráskodással összefüggő eljárás szabályai egyébként nem újak:* ennél fogva a csendőrség előtt nem ismeretlenek. Bizvást lehet tehát számítani arra, hogy — ha sor kerül rájuk — a magyar csendőrség hagyományos erélye és felkészültsége minden tekintetben meg is fog azoknak felelni!

(A rögtönbíráskodás kihirdetése nem jelenti egyttal a Szt. 330. pont 7. alpontjában szabályozott fegyverhasználati jog életbeléptetését is, mert ezt a 342. pont értelmében a kormánynak külön kell életbeléptetnie, a belügyminiszternek pedig nemcsak a csendőrség, hanem a lakosság körében is kihirdetnie. Szerk.)

Felgombolt egy gombot a zubbonya elején s bedugta a fejszenyelet a kebelébe. Aztán megkapta hirtelen a saraglya szélit s felugrott a kocsiba. Szikár testével olyan könnyen ugrott, mint a macska.

— Csak így, — mondta megint a koci tetején — az út jó száraz, a koci zörög, nem lehet azt halani... Akkor kiveszi az ember a fejszét, nem az élire fordítja, de a butábbik végire, hogy szédítsen az ütés... Akkor aztán, zuhé, oda egyet a kocsi fejére...

S előreleandult a fejsze a kezében, a fényes vas átesillant a homályon.

A tanyás előrejött két lépést. Nehezen járt, mint a szélérte öregemberek; megfogta a koci oldalát a két kezével, mintha támaszkodnék s azt mondta nagyon fáradtan:

— Örsvezető úr, az egy élő Istenre esküszöm, nem én öltem meg a báró kulcsárját...

A sokcsillagos kezében megállt a fejsze. Aztán leugrott a székéről.

— Egy szóval se mondtam...

Egy gyöngye ütessel bevágta a fejszét a tőkébe s elment.

Másnap pünkösdvasárnap volt, akkor jött vissza a sokcsillagos. Délelőtt jött. A tanyás a ház küszöbén ült s olyan volt, mintha két kő között törtek volna egész éjszaka.

— Mért engedte el a kutyát? — kérdezte az örsvezető s benézett az üres kutyaólbába.

— Hadd menjen...

— S a láncot is elvitte?...

A tanyásnak már ideje se volt felelni, mert az örsvezető már meglátta a láncot, amire a kutyát kötik ki, míg megszokik a tanyán s nem szökik vissza a faluba. A szín alatt hevert a lánc, egyik

Képek a magyar csendőrrel.

Vitéz Nagy-Megyeri Nagy Károly ny. altábornagy: *A magyarság fegyverben* című könyvéből, melyet február 1-i számunkban ismertettünk, idézzük a következő részeket:

Az alább felsorolt néhány képből azt látjuk, hogy a tábori csendőrszolgálat sokszor bizony a legnagyobb életveszedelemmel járó elhatározások elé állította a magyar csendőrt, aki hihetetlen merészséggel, nagyszerű lélekjelenléttel és találékonysággal oldotta meg nehéz feladatát.

Vitéz Erdélyi István, a 40. honvéd hadosztályhoz beosztott csendőr tiszthelyettes 1914 októberében, kimondhatatlan nehéz viszonyok között, fontos parancsokat kézbesített a 79. honvéd dandárhoz, amikor t. i. a dandár mögé került szerb rajvonalat a szerbek tüzelése közben másodmagával áttört és reggel 3 órakor a dandárhoz megérkezik. Ennek pedig az lett a következménye, hogy az 5 órakor megindított ellentámadásban a szerbek egy részét elfogták.

Majd mint postakocsifedezet, a Zwornikból Valjevo felé előnyomult hadosztályt Gorna-Toplicánál járatlan utakon tanusított egy heti fáradságos és emberfeletti kitartással utoléri és a postát hiánytalanul kézbesíti.

Egy határ vadászszázadot éjjel erős szerb gyalogtűzben a „Lyig” folyón átvezet, miből folyóan a

végire hosszú kötél volt kötve, másik végire egy kéményhorog...

A tanyás mintha fel akart volna állni, de aztán visszahuppan a küszöbre s akkor se emelte fel a fejét, mikor az örsvezető csörrenve dobta a lába elé a láncot.

— Ezzel akarta a kútból kivenni a fejszét?...

A tanyás a papucs orrát nézte s azt mondta csendesen:

— Ezzel...

— Azt a fejszét, amivel szétverte az ákácsonál a kulcsár fejét?...

— Azt...

— Nem tudta kivenni?

— Nem is próbáltam, csak a láncot kötöttem össze. Akartam, de mindig attul féltem, hogy les rám a sövény mögül, vagy valahunнан...

Leejtette a két kezét, hogy ujjai az udvar parát érintették.

— Majd kiveszi az örsvezető úr — mondta — s majd leteszi Szegedélybe a bíró asztalára...

Szava mélyről jött, mintha a kútból beszélne.

Aznap délután megint látta a kövér és kócos kislányt. Az útszélen játszott, szemközt a laktanyával. Az örsvezető megállt előtte:

— Mit csinálsz itt, te?...

— Játszok...

— Megládd, elgázol egyszer egy koci itt az úton...

— Nem gázol...

— Ugy-e, a Fábíán Jani kislánya vagy?

— Az.

Lehajolt a gyerekekhez és elsimította a haját:

— Hazajön ám apád Szegedélyből...

És sokáig tartotta vastag tenyerét a gyerek borzas fején.

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága és a Főméltóságú Asszony a február 4-én tartott vitézi bálon.

„Glavica-Dieska“ fontos magaslat egy órán belül fe-
zünkbe kerül.

Más alkalommal: Az üldöző szerbektől 150—200
lépésre kifejtett igen erélyes fellépésével a vissza-
vonuló csapatokat megállásra és rajvonal alakítá-
sára kényszerítette, minek következtében a hadosz-
tálytörzs elfogását hiúsította meg.

Majd a Kárpátokban súlyosan megbetegedve,
nem akar kórházba menni, csak parancsra hagyja
ott a hadosztályt, ahol rövid idő alatt oly nagy be-
csületet szerzett a csendőr névnek. Súlyos beteg álla-
potában Hnylla galíciai községből Csontosra lóháton
tette meg az 50 km-es utat, azt tartván, hogy erős
akaratlaltal még a betegségen is lehet uralkodni.

Ime, a jelenkori magyar tábori csendőr képében
feltámadt ókori görög mondahős.

Vitéz Erdélyi István tiszthelyettes haretéri szol-
gálatai mellett azonban nem haladhatunk el anélkül,
hogy azokat az előjáró és alárendelt közötti lelki
kapcsolatok szempontjából közelebbről ne méltányol-
nók. Az ő példájából világosan láthatjuk azt a rend-
kívüli benyomást, melyet egy nehéz, szinte megold-
hatatlannak látszó veszélyes feladat sikeres végre-
hajtása a magasabb parancsnok és törzse lelkében
előidéz és amelyen keresztül az a közvetlen aláren-
deltjei iránti bizalmat megszilárdítani, lelküket
tehát mintegy összeforrasztani alkalmas.

Igy történt meg a szerbiai visszavonulás alkal-
mával 1914 decemberében, hogy mikor Erdélyi István

egyik ilyen igen veszedelmes küldetéséről visszatért:
hadosztályparancsnoka könnyes szemmel fogadta és
előtte elismerését nyilvánította.

Ugyan mit olvashatunk mi ki e könnyekből és
mit olvasott ki azokból Erdélyi István?

Azt hiszem, hogy a könnyes szem első sorban
egy derék, hű ember viszontlátásának örömét fejezte
ki, mikor erre a viszontlátásra a viszonyok szerint
már alig számíthatott.

A könnyes szem azonban a siker örömét is
jelenti. Balsorsban az erény diadalát, amely a becsü-
letnek, hűségnek, kötelességérzetnek és a vitézségnek,
ezeknek a legmagasabb férfi erényeknek talán az
egyedüli legméltóbb erkölcsi jutalma. Milyen csodá-
latos teremtmény is az emberi szív, mely a szemek
könnyei útján tud beszélni hozzánk, mikor dícsér,
örül, jutalmaz, hirdet és együttérez. Mintha azok a
könnyek ezeknek a cselekedeteknek legteljesebb méltá-
nylói és kifejezői volnának. A szem nem hiába
tükre a léleknek.

Hadosztályparancsnok és a tábori csendőrtiszt-
helyettes! Milyen nagyszerű emberi érzésből folyó
bajtársi viszony az, mikor egymás életéért viseltető
kölesönös aggodás után újból találkoznak.

A csendőr tisztában van azzal, hogy a helyzet
okozta súlyos aggodalmakat csak erős és merész lel-
kével tudja leküzdeni, szembenéz tehát bátran a ve-
széllyel, mindent kockáztatva a siker érdekében.
Elvégre ő is csak ember. Micsoda az ő élete akkor,

mikor magasabb szempontok az összesség javára annak esetleges feláldozását követelik tőle?! Tehát ne az áldozatot, a halált lássuk meg mindjárt, mint ahogy a közönséges lélek ezt szokta cselekedni. A dicsőség átérzésének fensége legyőzi a halálfélelmet és magával ragadja a lelket a pizlicsár földi dolgokon keresztül egy szebb, boldogabb világba... De vajjon nem hat-e az a magatartás ösztönzően a magasabb parancsnokra is, aki talán egy merészebb és sikerebb vezetés biztosítékait szerzi meg ily módon?!...

Amíg tehát a felelősséget viselő előjáró szemében ilyenkor örömkönnék csillognak, addig az alárendelt rettenthetetlen hős szemében kiválóan elvégzett kötelesség büszke és megelégedett öntudata tükröződik vissza. Ez a két szív megérti egymást, mikor a bizalom adóállomásáról leadott parancsra feleletül a törhetlen kötelesség-hűség készsége és elszánt akarat válaszol.

Ime, a győzelmi szellem alapja, mely önbizalmat szül és az erőket meghatványozza!

De a hadosztályparancsnok könnybelábadt szeméből mit olvasott ki *Erdélyi István*? Talán ő is a viszontlátás örömét érezte ki abból legelőbb, nemkülönben a fokozott bizalmat személye iránt, melyet a halálos veszedelmek között végzett férfias és becsületes munkájával kiérdemelni gondolt. A magyar ember megelégszik ilyenkor néhány őszinte, elismerő szóval. Lelkiismeretének nyugalman kívül nem vár, de nem is kér senkitől sem jutalmat. Ha ezt kitüntetés képében megadják neki, szívesen fogadja, főként azért, mert hazájának és fájának még nagyobb-fokú szolgálatra buzdítja.

Természetes, hogy a követelménynek és a teljesítménynek összhangban kell lenni egymással. Nem szabad a követelményeket mindjobban csak azért fokozni, mert a szerencse a végrehajtásban eddig kedvezett. A túlhajtott merészség rendszerint a szerencsének is a sírásója. Az erkölcsi értékeknek mindig csak a vakszerencsére bízása könnyelmű tékozlást jelent azokkal, ami aligha maradhat büntetlenül. Itt a határt a feladatokat kiszabó józan megfontoltságnak kell megtalálni, nem pedig a túlhevülő elbizakodottságnak, mely önmagáról és helyzetéről rendszerint elragadtatásában szokott ítélkezni.

Mindez azonban távol állott *Erdélyi Istvántól*. Ő a szerencsét sohasem erőszakolta, csupán a romlatlan magyar paraszt egészséges ösztönével és hiedelgvérével annak előkészítéséhez értett, elszántságával pedig azt kihasználni tudta. És mindezt olyan természetesen csinálta, mintha másképp nem is lehetett volna.

Magatartásának ez a magátólértetődése idézte fel benne azt a szerénységet is, mely személye iránt különösen akkor gerjesztett tiszteletet, mikor küldetéséről beszámolt. A hadosztályparancsnok könnycseppje ennek a szerénységnek és tiszteletnek is szólt. Ezek bár mindig együttjárnak, lábrakapni kezdő romlott közszellemünk azonban a kettőt szétválasztja. Amíg a szerénységet a gyengeségig lebecsülni szokta, addig a tiszteletet is megtagadja tőle.

Romlott közszellemünk javulását én csak a jó példák nyomán látom! Amíg társadalmunk egészséges ösztönnel önmaga nem bélyegzi meg az e téren

— sajnos, oly gyakran mutatkozó — kirívó, rossz példákat, addig javulásról is alig beszélhetünk.

Azért hát nagy gonddal ápoljuk magunkban az *Erdélyi István*ok jellemét és fejlesszük azt nagyra lelkünkben. Ne engedjük azt elkorcsosítani, még inkább elnyomni. Soha sem tudjuk, mikor lesz arra szükség, hogy azt *Erdélyi István* példájához híven alkalmazzuk. Az elismerést pedig senkitől se kérjük és várjuk, hanem egyedül a jól végzett becsületes munka nyugodt lelkiismeretétől.

Ez éltet bennünket és szerez számunkra tiszteletet.

Ezzel hazánkunk és fajunkunk tartozunk. Mert jegyezzük meg, hogy a Haza feltámadását és annak megtartását csak jellembeli újjászületésünk útján biztosíthatjuk.

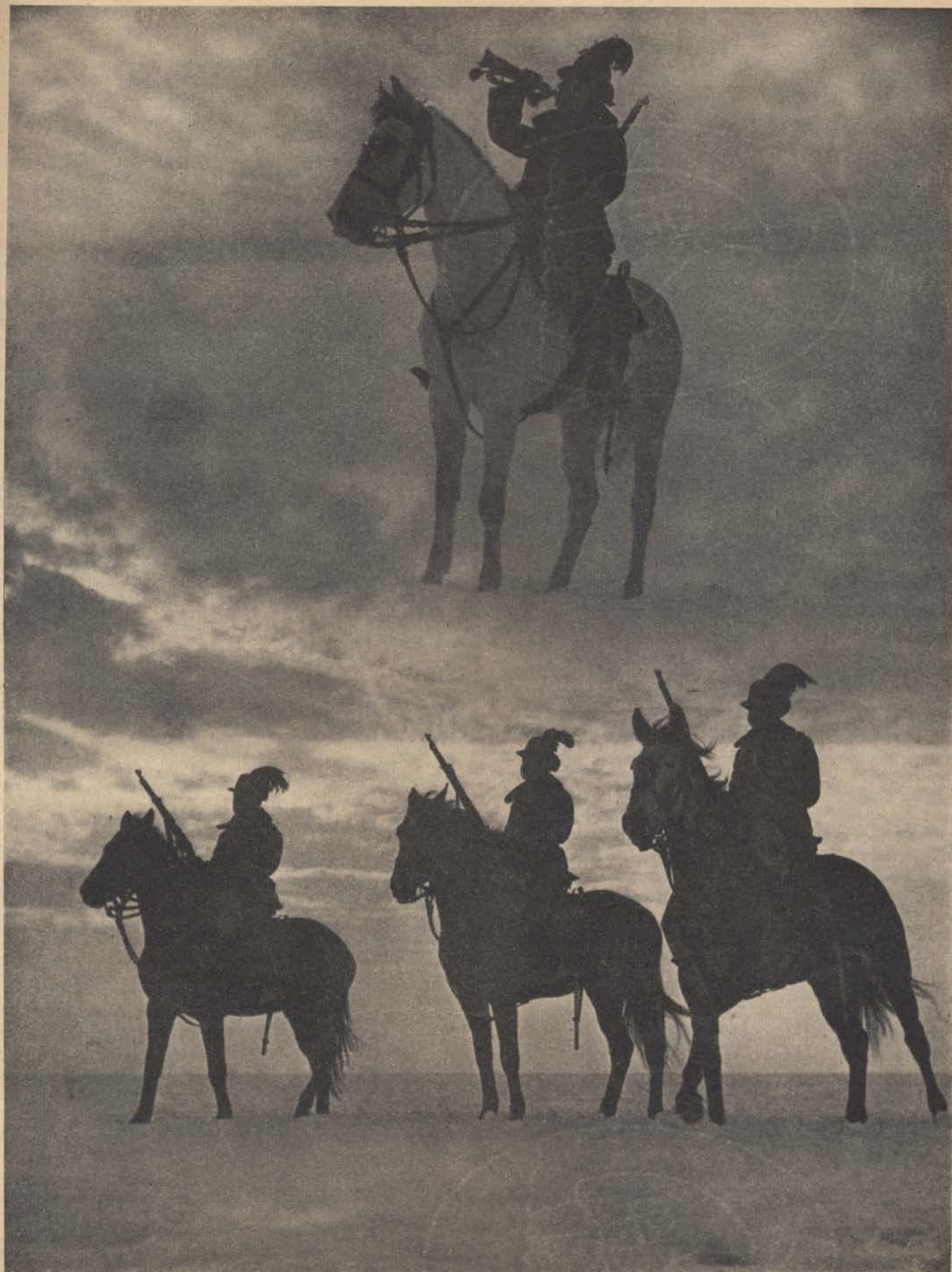
Csendőrségünk azonban ne csak *Erdélyire* legyen büszke, hanem azokra az önkénytelenül kiáradó könnycseppekre is, melyek a magyar csendőrségben megtestesült magas erkölcsi értékeknek és szellemnek nehéz időkben az őszinte tisztelet és nagyra-becsülés hálás elismerői és hű kifejezői voltak, sőt maradnak is mindaddig, amíg ez a tiszteletreméltó katonai testület él és faji jövőnk érdekében a haza javára munkálkodik!

Vitéz nemes Vajay István csendőrtiszthelyettes 1915. január 18., 19-én mint őrsvezető, a flutorica-i néhez harcokban (Kárpátok) parancsnok nélkül maradt saját rajvonal jobb szárnya feletti parancsnokságot átvette és azt rohamra vezette. Az ellenséges túlerő miatt azonban vissza kellett vonulniok, miközben ő *Friedberg* altábornaggyal egyedül maradt. *Friedberg* altábornagy a nagy hóban nem tudván menni, leült, *Vajay* azonban, hogy az altábornagyot el ne fogják, ennek lábait és egyik kezét megfogta és a hó tetején, a nagy golyózáporban, mint szánt húzta és így életét megmentette.

Vitéz Belényesi Szabó György csendőrtiszthelyettes 1915-ben, mint tábori csendőr, a 210. dandártörzshöz volt beosztva. A „Meháná okoliste“ (Szerbia) magaslat megtámadásakor a dandár vezérkaritiszt (*Szeidner* százados) haslövéllel megsebesült, majd saját visszavonulásunk következtében a két tűzvonal között visszamaradt. *Szabó* ezt látva, a legpusztítóbb tűzben hátraviszi a kötözőhelyre, ahol elsősegélyben részesítették.

Szándékosan közöljük a könyv e részét ma — és nem a február 1-i ismertetésünkben, mert ez, úgy érezzük, még beszédesebbé teszi a lélekben ma különösen együttlevő, minden magyar csendőr nagyjaink és hőseink iránti emlékezését. A könyv szerzője, a világháború egyik kiváló, vitéz és előkelő katonája, bizonyára nem is gondolta, hogy az ezévi csendőrnapi szépségeit mily teljessé tette rólunk írott megállapításával.

Annál nagyobb jelentőséget kell ennek tulajdonítanunk, minél inkább tudjuk, hogy a csendőrségben kívül álló tollából, a magyar könyvpiacra ez az első könyv, mely a testület háborús szereplésével foglalkozik s amely nem események száraz sorozata csupán, hanem a magyar csendőr értékelésének egészen szokatlan, rendkívül figyelemreméltó és megkapó megírása. Forrásmunka így e könyv és — mi, úgy látjuk: nagyjaink, hőseink homlokára babér is!

Tanulmány — vitéz Thassy-Plávenszky szds. felv.

Helyszíni bírságolás.

Írta: nemes CSÁTHY GYÖRGY alezredes.

Az 1935. évi 15. számú Csendőrségi Lapokban ismertettük a helyszíni bírságolás *tervével* kapcsolatos elgondolásokat. Azóta a terv egy töredéke megvalósult. Nem kétséges, hogy az részleteiben is, fokozatosan átmegegy a gyakorlatba. Alábbiakban a helyszíni bírságolás eddig kialakult gyakorlatát ismertetjük, de felhívjuk a figyelmet a fent jelzett cikkünkre is.

Az 1938. évi III. t.-c. 1. §-a szerint a belügyminiszter rendelettel megállapíthatja, hogy a rendőri büntetőbírság hatáskörébe utalt egyes enyhébb természetű és csupán pénzbüntetéssel büntethető kihágások tettenért elkövetőire — a rendőri büntető eljárás mellőzésével — a helyszínen rendbüntetésül pénzbírságot lehessen alkalmazni. El pénzbírság megfizetésére a tettenértet a m. kir. rendőrség és csendőrség őrszemélyzetének evégből külön felhatalmazott tagjai szólíthatják fel és ugyanők jogosultak a pénzbírság összegének átvételére is.

Ezt az eljárást az 1938. évi 84. számú Budapesti Közlönyben közzétett 2000/1938. B. M. kih. számú belügyminiszteri rendelet *egyelőre Budapest székesfőváros területén 18-féle közlekedési rendészeti kihágásra* vonatkozóan 1938 május 15. napján hatályba léptette. Azóta a m. kir. rendőrség őrszemélyzetének a rendőrség főkapitánya által erre külön feljogosított tagjai a székesfőváros mintegy 31 nagyobb-forgalmú pontján a rendeletben megnevezett 18-féle közlekedési kihágás valamelyikén tettenért elkövetőtől 2 pengő pénzbírságot szedhetnek. Ők tulajdonképpen nem büntetnek, — mert hiszen nem bírák, — hanem csak beszedik azt a pénzbírságot, amelynek megfizetésére a kihágáson tettenért személy — a hosszadalmasabb és több munkával járó rendőri büntető eljárás mellőzésével — nyomban a kihágás színhelyén felszólítható, mert a kihágást kétségtelenül elkövette, tehát ezért büntetést érdemel.

A pénzbírság összege kihágásonként 2 pengő. Egyidőben több kihágáson tettenért személlyel szemben minden egyes észlelt — a rendeletben megnevezett — kihágás miatt külön-külön 2 pengő pénzbírság alkalmazható. Ha azonban e kihágások közt olyan is van, amely nincs megnevezve a rendeletben, nem szabad pénzbírságot alkalmazni, hanem az észlelt valamennyi kihágás miatt feljelentést kell tenni.

Tettenérés alatt itt a pénzbírság átvételére feljogosított altiszt által a kihágás közvetlen és személyes észlelését kell érteni.

A tettenért személyt fel kell szólítani, hogy az észlelt kihágás miatt fizessen pénzbírságot, mert ha ezt nem teljesíti, ellene feljelentést kell tenni. A tettenérő pénzbírság beszédése helyett feljelentéssel élhet, de a tettenért személy nem követelheti, hogy feljelentés helyett vele szemben pénzbírságot alkalmazzanak.

Ha a tettenért személy a felszólításra a pénzbírságot nyomban megfizeti, kilétének megállapítását mellőzni kell és még a nevét sem szabad felírni, mert a pénzbírság megfizetésével az általa elkövetett kihágást jóvátette, ezzel az ügy el van intézve és nem volna helyes, hogy ebből reá nézve még egyéb kár, vagy hátrány is származzék. Ezért a helyszíni pénzbírságolás csak olyanfokú kihágás észlelése

esetén alkalmazható, amellyel a pénzbírság mértéke arányban áll. Ha az észlelt kihágás nem ilyen, vagy etekintetben bármi kétely merül fel, nem pénzbírságolást, hanem egyéb szabályszerű eljárást, pl. figyelmeztetést, vagy feljelentést kell alkalmazni.

Ha a tettenért személy a felszólításra nem fizeti meg a pénzbírságot, ellene feljelentést kell tenni, mert hibáját még nem tette jóvá.

Nem alkalmazható ilyen helyszíni pénzbírság a katonai bíraskodás alá tartozó, területenkívüliséget és személyes mentességet élvező, továbbá fiatalkorú, illetve 18 évnél fiatalabb egyénekkel szemben. Ha a pénzbírság fizetésére felszólított egyén ilyesmivel védekezik, pénzbírság alkalmazását mellőzni kell és ellene feljelentést kell tenni.

A pénzbírság átvételére feljogosított minden egyes altiszt el van látva egy kisalakú, több lapot tartalmazó tömbbel. A tömb lapjai átlukasztással (perforálással) elválasztott két részből állanak és pedig: 1. az elismervényből, amelyet az altiszt a kihágáson tettenért személynek a pénzbírság lefizetése ellenében átad, 2. egy keskenyebb ellenőrző szelvényből, amely a tömbben visszamarad. Úgy az elismervényeken, mint a hozzátartozó ellenőrző szelvényeken külön-külön fel van tüntetve az illető tömb és a tömbön belül a lap sorszáma. Ez elszámolási és nyilvántartási célból szükséges.

Tettenérés esetén a bíróság pénz átvételére feljogosított altiszt a tettenértet felszólítja, hogy fizessen 2 pengő pénzbírságot, mert ezt, vagy ezt a kihágást (megnevezi) elkövette. Ha a felszólított egyén a felszólításnak eleget tesz, az altiszt előveszi a tömböt, a lapszám szerint következő elismervényt, — amely 2 pengő pénzbírságról szól, — tintairónnal keltezi, aláírja és átadja a kihágás elkövetőjének; azután a tömbben visszamaradt ellenőrző szelvényt szintén keltezi és aláírja. Az ekként beszédett bírságpénzeket szolgálatból való bevonulása után mindjárt átadja közvetlen előljáró parancsnokának, aki az átvételt a tömbben visszamaradt ellenőrző szelvényen keltezéssel és aláírásával elismeri.

A parancsnok a befolyt bírságpénzeket jegyzékbe foglalja és meghatározott időközökben beszolgáltatja az illetékes rendőri büntető bírósághoz.

A tömbök nyilvántartásáról, az elszámolás ellenőrzéséről és a felhasznált tömbök idejében való pótlásáról felsőbb parancsnokság gondoskodik — minél egyszerűbb módon.

Ezzel az eljárással sok munkát, időt és anyagot lehet megtakarítani, mert a meghatározott kihágási esetekben nem kell a tettenért egyén kilétét megállapítani, őt kikérdezni, ennek eredményét feljegyezni, feljelentést készíteni, postázni, azt a rendőri büntető bíróságnál kezelni, ott büntető parancsot kiadni, vagy tárgyalást tartani, esetleg a kihágás elkövetőjének tárgyalásra menni, vagy őt elővezetni stb. stb.

A honvédelmi minisztériumban a csendőrség ügyeinek intézésére 1876 óta van külön osztály. Első vezetője Schatz Lajos ezredes volt.

A belügyminisztérium csendőrségi osztályát 1904-ben állították fel. Első vezetője Postupiczki Kostka Pál ezredes volt. A belügyminisztérium 1867-től 1904-ig külön csendőrségi osztály nélkül intézkedett a rendelkezésére állott csendőrséggel.

Magas Tátra. Ide is eljutunk...

Portyázás.

Egy angol ujság írja, hogy a csehek eladják a fegyvereiket. Tudjuk, hogy a csehek megalkották hajdanában, a húszévelőtti őskorszak legdemokratapacifistaörökbékésebb államát, minden más népek dajkálására és pelenkázására a földkereken. Tudjuk, hogy e békebüvöletben, vagy mondjuk, békebüvészetben ők hófehér angyalszárnyakon és azonfelül még egyetlen pókhálószálacskán lebegtek a békétlen emberiség fölött, közben pedig Skoda-nevezetű gyárukból hegyeket gyártottak a fegyverekből és elárasztották a világot ezzel a „kivitellel”. Most azonban nem kivitelről van szó, hanem végeladásról. Nem a gyárban felhalmozott kiviteli készletet dobják piacra, hanem azokat az ágyukat és tankokat, amelyekkel néhány hónapja szerencsénk volt az Ipoly mentén, nekünk, magyaroknak farkaszemet nézni.

Nem a cseheken mulott, hogy ezek az ágyuk nem dördültek el, ők akkor már régen levetették az angyalszárnyakat, a magyar legények pedig belebujtak az angyalbőrbe. El kell ismerni, hogy a csehek minden lehetőt derekasán elkövettek, hogy a Skoda-ágyuk eldördüljenek ne csak az Ipoly mentén, hanem a világ minden sarkában, mert tudták, hogy összeesett államuk csak úgy maradhat épen, ha sokmillió angol, francia, olasz, német, amerikai, japán, szingaléz és a világ minden más fajta vért ontja érte. Ezek az embermilliók azonban elég nemes és hasznos célnak látták magát az életet, lemondottak tehát arról, hogy a csehek kedvéért felrobbantsák a világot. Prága ezt a nagy

játszmát elvesztette, hatalmas földterülettel és néhánymillió úgynevezett állampolgárral együtt. Szűkebb lett az ország, szűkebbre kell szabni a hadsereget, piacra kell dobni a fölöslegessé vált tankokat és ágyukat. Nálunk ezt úgyhívják: végeladás, nincs maradás...

Végeladás, szabad a vásár. Szabad folyton-folyvást besétálni, tessék válogatni, van itt egész vég és remeknél remekebb maradék ágyuban, géppuskában és lángszóróban rogyásig. Kenyérzsák és gázgránát egymás hegyin-hátán, remek portéka: tessék válogatni.

Ismerjük el, hogy remek üzletemberek a csehek. Ha már vért nem adott a világ ezekért a fegyverekért, adjon legalább pénzt. A tegnapi még marcona cseh katona ma mosolygó üzletember a dinamítapult mögött, egyetlen gombnyomással átvált a hősről a hasznosra. Ennél méltóbb és jellemzőbb véget a cseh hatalmi álmok részére költő sem tervezhetett volna. Ebben a telekitéri végkiárusításban benne van Trianon szellemének, ostobaságának, minden gyalázatának, gonoszságának, kapzsiságának, embertelenségének és történelemtelenségének a bukása. Minket is így löktek a piacra, de akkor lelkek heverték a pulton, most már csak gázdátlanmá vált fegyverek. S aki akkor árverési hiéna volt, afölött ma megpördült a végrehajtó dobja: végeladás... Tessék, itt egy „testhezálló” üteg s ráadásul a cseh hatalmi álom, amitől az angol ujság szerint a csehek a jövőben tartózkodni kívánnak. Mondjuk-e, hogy eme kívánságuk pompásan találkozik a miénkkel?...

Még csak azt fűzzük ehhez a végeladási hírhez,

hogy a Hadimúzeum megvásárolhatja ezen az árverésen egyetlen ágyút. Tegyük el emlékül, hiszen nincs hadizsákmányunk, amit végeladáson vettünk, s ami miatt annyi kint, szégyent és balsorsot nyelünk volna, mint azért az egy cseh ágyúért, ami ölni tudott akkor is, amikor hallgatott.

A szobainas belevágott a törzsörmeister úr körmébe s talán mondani sem kell, mi történt erre: kapott olyan pofont, hogy beleszédült. Ez a szobainas nem más, mint a közigazgatás hetese, aki a disznóhízlaláson és cigarettahordozáson felül arra is jó, hogy manikűrözzön. Nem tehet róla szégyen esetlen hetesfiú, hogy ezt a mesterséget nem tanulta meg a szülői háznál, bizony belevágott az eléjétartott körömbé.

Tudjuk mi azt, hogy a szakácsnő nem ér rá takarításra, főzésre, jövés-menésre és sok mindenre a nagyobb létszámú örsökön. Elkél egy szaladj ide-szaladj oda fiatalember, a hetes. Akad dolga kint az udvaron, a kertben, lehúzza a bedagadt sáros eszmát farszto szolgálat után, elviszi a kerékpárt kijavítani és ezerféleképpen hasznosítani tudja magát. Akad szegénysorsú kamasz elég, aki néhány pengőért szívesen vállalja ezt a mesterséget s így aztán rendjén volna minden, jól jár mindenki és nem árt a dolog a csendőrségnek sem.

Rendben van, de akkor ne csináljunk a hetesből szobainast. Egyik örsről biztosan tudjuk, hogy ez lett a hetes neve nemcsak a laktanyában, hanem az egész községben is. Mindenki úgy tudja a dolgot, hogy a csendőrök szobainast tartanak. Hát ez a nagyzás és nagyképűsködés nem nekünk való. Nem a csendőr katonaság egyszerűségéhez és kemény ségéhez méltó. Szobainast kastélyokban tartanak s azonfelül tartottak a pénzűs időkben máról-holnapra meggazdagodott tőzsdeügynökök. A szobainas fogalma nagyobb fényűzést jelent a szobalánynál, akiből akárhol akad egy-kettő, de a szobainas már valami egészen más, sokkal zárkózottabb és előkelőbb környezetet sejtet a szobalánynál is. Libériája van, arca angol szabású és simára borotvált s merev, mint a márvány. Ez a szobainas.

Ne tegyük hát nevetségessé magunkat azzal, hogy a mi bárdolatlan, egyszerű, csizmás hetesünket elkereszteljük szobainasnak. A falu egyszerű népében van annyi humorérzék és rosszmáj, hogy az ilyen nagyzás megmosolyogja, a tekintélynek pedig semmi sem árt annyit, mint az ilyen mosoly. Mi katonák vagyunk, nekünk nem főszakács, hanem egyszerűen csak szakácsnő főz az asztalunkra, a durvább munkákat, meg a szaladozást pedig megcsinálja a — hetes. Ennyi igaz a nagyuraskodásból, a szobainasból; a többi nagyképűsködés, divatozás és ponyvaregények majmolása.

A körmünket pedig vágjuk csak le mi magunk ollóval vagy jóféle bicskával. Hagyjuk a manikűrözést a primadonnáknak. Nem mondjuk, hogy a manikűrözés égbekiáltó bűn, de az sem vitás, hogy nem a csendőrlaktanyába való. A manikűr az első lépés a pacsulis, ficsűros, finomkodó szalóncsendőr

felé, akit aztán kilel a hideg, ha háromnapos hulla körül helyszíni szemlét kell tartania. Az helyes, ha a laktanyát minél otthonosabbá tesszük és minél otthonosabban érezzük magunkat benne, de szobainast, manikűrt és más puhánydolgot ne keverjünk ebbe a kérdésbe, mert olyan útra térünk, hol egy-kettőre elválnak a bor a víztől: a csendőr a rózsáskörmű, henyehajlamú ficsúrtól.

Húszmilliót csempészett, szaknyelven: síbolt ki az országból néhány ember, akik mostanában állottak a bíróság előtt. Húszmilliót pénzben és aranyban, ami kitett vagy három métermázsát. Három mázsát! Sok-sok családnak bűzában is elérhetetlen álom, mások pedig aranyat halmoznak fel ilyen tömegben és lopják kifelé az országból, megsemmisítve ezzel számtalan magyar ember munkájának nemzetépítő eredményét. Hogy kik ezek az emberek, azt tudjuk és azt is tudjuk, hogy az efféle bűnöket nem marcipánnal jutalmazza törvényeink.

Ezzel azonban még nincs elintézve a kérdés, mert az aranyat viszik, lopják ki a határon most is, ezután is, semmiféle megtorlás ezt gyökeresen megszüntetni nem tudja. Csak azoknak a szemfülessége segít, akik a határon őrködnek minél éberebb szemmel. Ez a feladat nem a csendőrségé, de azért mi is csak ott vagyunk a határon. A mi szemünk is lát és a mi fülünk is hall sokat, jövő-menő emberek a mi utunkba is beleakadnak.

Szemmel kell tartani mindent és mindenkit, aki gyanús. Nem valószínű, hogy a valutásibólás, az ékszerátlopás csökkenjen a határon, sőt ellenkezőleg: az események csak erősíteni fogják ezt a dugott forgalmat. Valószínű, hogy nemcsak nemzetközi luksuszvonatokon és kéjautókon lopják ki a magyar értékeket, hanem elindulnak majd vele csapatosan, gyalog, mellékutakon, vízmocsásokban és erdősűrűkben is batyus alakok, mint ahogy eddig is biztosan tömérdek pénz, arany vándorolt ki ezen az úton az országból.

Szemmel kell tartani a batyus vándorokat, a vízmocsások és erdők rongyos, de a rongyokban dús aranykincsű bujdosókat s ebben mi nagy szolgálatot tehetünk a nemzetnek. Előreláthatólag rajokban indulnak majd el ezek az aranybatyusok, hát menteni kell tőlük, ami menthető, mert ami magyar verítéket aranyban kivisznek, abból odakint puskát, ágyút és sajtót korácsolnak ellenünk.

Statáriumot hirdetett a kormány, mert Budapesten bombák robbantak. Sokan azt mondhatják, hogy Angliában is robbannak a bombák, miniszterek házáat rendőresapatok őrzik, még sincsen statárium. Az angol világbirodalom megengedheti magának, hogy a Hyde-parkban bárki bármilyen módon zagyva szónoklatot tartson, amilyent akar, a világbirodalom óriásméretű életében néhány bomba nem számít, nekünk azonban tökéletes rendre és nyugalomra van szükségünk. Bombák robbanásából eddig még mindig csak azok húztak hasznát, akik a fölfordulást magáért a felfordulásért keresik. Nekünk fegyelemre és nyugalomra van szükségünk, mert csak így készülhetünk fel azokra a reményekre és

Ki tudta?

A Miatyánkban hét kérdés van.

Bakos Sándor eső. (Keeskemét) felv.

feladatokra, amiket a holnap vagy holnapután meghoz számunkra.

Ezt vesse minden csendőr jól a figyelmébe, az is, akiről az imént irtuk meg, hogy szobainassal manikűröztet. Nagyon komoly és súlyos idöket élünk, amikor nem az dönti el az ország sorsát és nem az határozza meg az örsök köteleességteljesítését, éberségét, hogy kevés a kiderítetlen. Nincs időnk manikűrözésre és nincs szórakozni való időnk arra sem, hogy bombák robbanását úgynevezett angol hidegvérrel hallgassuk. Tűzzel és puskatűzlással játszik itt mindenki, aki puskaporhoz nyúl, nekünk pedig elég volt egyszer abból a gyönyörűségből, hogy rendcsinálás ürügye alatt a román hadsereg bemasírozhatott Budapestre. Ezt a szégyent nem vállaljuk még egyszer, gondoskodunk a rendről mi magunk. Ezért fogadjuk nyugodtan, fölösleges izgulás nélkül, de a dolgok ismeretében és felkészülten a statárium hírére.

Bevonultak hát az első igazi sorozott magyar katonák. Az igazán önálló magyar hadsereg évszázadok óta várt első újoncai. Két évig eszik majd a komiszt és a két év alatt a tanyák nehézgondolkodású legényei jómozgású, pallérozott eszű, tisztult látóköri emberekké változnak.

Mert a kötelező katonai szolgálatnak nemcsak az az eredménye, hogy az ország férfilakossága megtanulja a fegyverforgatást. Van ennek haszna,

áldása más is. Olyan nemzetnevelő iskola ez, ami jobb minden más iskolánál; mert nemcsak ismereteket tanít, hanem itt forr a férfi igazi férfivé, jellemmé. Nyíltságot, büszke öntudatot, talpraesett életrevalóságot, felelősségvállalást, a férfierények magasiskoláját a katonai szabályokban, a katonaelletben találjuk. Itt találja meg a fiatal férfi, mit jelent a közösségért áldozatot hozni, mit jelent a bajtársiasság és önfeláldozás, itt csiszolódik tehát igazán társas lényvé az ember. Olyan átalakulás ez, amit csak a katonaellet ad.

Ez az egyik fő oka annak, hogy Trianonban zsoldos hadsereget erőszakoltak ránk. Két évtizedet vettek el így tőlünk a börtönörök, de az elmúlt év őszének az eseményeiből mindenki sejtette, hogy ezt sem egészen veszítettük el. Ezután pedig nyitva a laktanyák kapuja a magyar ifjúság előtt, hogy kétévi tanulás, tapasztalás, acélosodás után más emberként menjen haza földet művelni és az ősi szokás nyomán családot alapítani.

*

Rusinszkóban sehogyan sem akarnak rendbejönni a dolgok. Az ukránok üldözik a cseheket és ruszinokat, a csehek az ukránokat és ruszinokat, a ruszinok pedig pokolba kívánják a cseheket és ukránokat egyaránt. Három náció és mind a három azt állítja a másik kettőről, hogy nincs keresnivalója ezen a földdarabon. Negyediknek kellene jönnie, hogy igazságot tegyen és visszaállítsa jogaiba azt a lakosságot, amelyik a három közül joggal mondja otthonának az Erdőskárpátok földjét: a ruszinokat.

Ez a negyedik nemzet pedig mi vagyunk, magyarok. Nem a káröröm dolgozik most bennünk a cseh-ukrán-ruszin csendélet láttán, hanem az a tudat, hogy hiába keresnek ott a sakktábla minden változatában más megoldást, az igazi megoldás nélkülünk soha nem következik be. Hónap telik hónap után s odafenn a helyzet nem tisztul, hanem keveredik, bonyolódik, miniszttert neveznek ki, miniszttert utasítanak ki, de a miniszter Prágából mégis visszamegy és lefegyverzi azokat az ukrán bandákat, amelyek pedig arra hivatottak, hogy a másik miniszter házáat őrizzék. Mintha valami francia bohózat játszódna a szemünk előtt azzal a különbséggel, hogy itt most szegény ruszin testvéreink a statiszták s ezért nem fizetést, hanem börtönt és éhhalált kapnak bérül.

A nagykövesdi csendőrlaktanya.

Jogos védelem.

Őrei között,
Gyengén öltözött,
Sápadt siheder reszketve remeg
Bírái előtt.

Durva kezére
Atyjának vére
Tapadva kiált fel a nagy égre:
Halál fejére!

„Felelj bírának,
Hallod a vádat?
Hálátlan fiú, miért ölted meg
Edes apádat?”

Sápadt fiúnak
Nagy könnyek futnak
Bánatszemébe; esdő szavai
Sírásba fulnak.

„Bíró úr kérem,
Három testvérem, —
Édes anyámmal csak úgy tengődünk
Szűkös kenyéren.

Övé gond, bánat;
Négy éhes száznak
Szerzi kenyerét és tartja pénzzel
Renyhe apámat.

Pálinka s kártya
Mindennap járta;
Részeg volt mindig s dolgozni engem
Küldött a gyárba.

Bírák ítélnék,
Bölcs az ítélet:
„Nincs neked vétke, édes anyádat
Máskor is véd meg.”

Sok bús éjszakán
Sokat sirt anyám,
Hogy mindig ivott, sose dolgozott
Részeges apám.

Egyszer . . . egy napon . . .
Mikor, — nem tudom —
Lelketlen apám bűnre vitte el
Az én kis hugom.

Az estét lesték . . .
Arcára festék, . . .
Fejére kalap. . . s küldte utcára . . .
Árulni testét.

Felforrt a vérem,
Angyal testvérem
Elbukott s apám dáridót csapott
A székgyen-pénzen. — —

Azon reggelen
Történt ez velem,
Hogy a kocsmából hazavetődött
Apám részegen.

Sátáni lelke
Meg se restelte
Borzasztó bűnét s áldott anyámra
Botját emelte.

Ezt már nem álltam . . .
E kés volt nálam . . .
Közbeugrottam . . . és . . . az apámat
Szíven találtam.”

Baréngi Ferenc.

Úttörőink egyike.

Irtó: NEMES BÁLINT tiszthelyettes. (Kunmadaras.)

Mindig szerettem volna olyan bajtársammal találkozni, aki a testületünk megalapításánál már terékenykedett, de ez eddig nem sikerült.

Új beosztási helyemre bevonulva, az itteni viszonyok felől érdeklődtem. Megtudtam, hogy itt a testületünknek egy olyan tagja, aki 1881. február 14-én már csendőregyenruhát viselt.

Kíváncsi voltam és a legelső alkalmat felhasználtam, hogy találkozhatssam vele.

Hozzá vezetett az utam, de az utcán találkoztunk. Ha a velem levő bajtárs nem mondja, akkor is tudtam volna, hogy csendőr volt.

Egész magatartásán van valami, ami tekintélyt és tiszteletet parancsol.

Szép polgári ruha van rajta és magas kora ellenére is igen jól áll rajta és tagbaszakadt testén, most is megfeszülne a korcos zubbony. Jobban is szeretném így látni. Így mindenki látná, de különösen a nyugdíjasok iránt érdeklődő tényleges bajtársaink előtt is kedves volna úttörőink egyike.

Sok vihart látott arcán az élet barázdái sűrűn és mélyen be vannak vésve. Jóságos szemei eleinte bizalmatlanul néznek reám.

Tisztelgek. Bajtársam bemutat. Mondom a nevemet. Ő Madorics József és 81 éves.

Beszélgetni kezdünk és mintha gyanuja oszladozna.

Mi lehetne a beszéd tárgya neki is, nekem is? A csendőrség. Pedig ő most bankpénztárnok.

Azt mondja, — meséli, — hogyan volt régen és én kérdezem. Sokáig beszélgettünk volna, de az utcán voltunk és ő hivatalba ment. Láttam rajta, mint bankpénztárnok is, csendőr maradt. A testületből elvitte magával azt, amit az életben oly sokan nélkülöznek: a fegyelmet.

1900-ig szolgált és őrsparancsnok volt. Súlyos betegsége miatt nyugállományba került. Most egészséges és jól bírja magát. Most csendőrök helyett a pénzdarábok sorakoztatja, fegyelmezi, eligazítja őket. Ha kiadja a pénzt, úgy gondolja, hogy azok mind csendőrök, szolgálatba mennek. Igaza van, azok is a közönségért vannak, mint a csendőrök. Ha beveszi a pénzt, úgy nézi, hogy azok szolgálatból bevonultak. Dolgukat elvégezték. Kisimítja és pihe-

nőt ad nekik, hogy az újabb szolgálatra friss erőben készen álljanak.

Érzem, hogy őrsparancsnok ő most is.

Csendőrnapi meghívtam. Örömmel eljött. Nemcsak az ünnep kedvéért, hanem azért is, mert nálam őszinte érdeklődést tapasztalt. Valószínű, hogy ez jól esett neki.

Az ünnephez híven, a napot méltattuk. De kicsoda közülünk az, aki a nap méltatására hivatottabb volna, mint ő. Mi ő hozzá csecsemők vagyunk és testületünk történetét papírról ismerjük. Ő testületünk születésénél már jelen volt és úttalan utakon járva megtörte a rögöt, hogy mi botlás nélkül járjuk a járt utat.

Beszélgetésünk tárgya újra a csendőrség lett. Elmondta, hogy volt az ő idejében, én tovább kérdeztem és mondtam, hogy van most. A mostani helyzetet csodálkozva veszi tudomásul, de mintha azt mondaná: Szép munkát végeztek, de könnyű már nektek, mert a fundamentumot sziklaszilárdan mi már régen leraktuk és nektek most már csak a jókarbantartás, díszítés és a megváltozott életviszonyokhoz való alkalmazkodás a kötelességtek. De mi a fundamentumot csákvánnyal, verejtékezve véstük és hogy a testület alapját megvethessük, sok ellenséggel kellett megküzdeni, amíg az elismerés zászlaját meghajtották előttünk.

Volt bajtársai és előjáróiról is beszélgettünk. Megkísértem legidősebb bajtársaink nevét említeni, de ő nem ismerte őket. A csendőrségi zsebkönyv is fiatal lett. Így a csendőrségi úttörőt vettem elő és mutattam meg neki.

Ahogy a könyvet lapoztuk és egy-egy képet meglátott, szemei fiatalos hévvel égtek és láttam rajta, hogy gondolatban Kárpáti Kamilló hadnagy úrnál jelentkezik, mint őrsparancsnok.

Szemüveg nélkül olvasni nem tud, a neveket és az életrajzot én olvastam fel. De ha a képet meglátta, anélkül, hogy a nevet elolvastam volna, örömtől sugárzó arccal mondta: Ez Török ezredes úr, Pannajott tábornok úr, Gróze főhadnagy úr, stb.

Soha nem látta ezt a könyvet, létezéséről nem tudott. Ez nem az ő bűne. Olvasás végett átadtam neki.

Bajtársaim: rázzuk le magunkról, — ahol van, — a közönyösséget volt bajtársaink iránt. Ápoljuk közöttünk az összetartozandóság érzetét. Gondoljunk arra, hogy ők voltak azok, akik testületünk felvirágoztatásán verejtékeztek és az utókor számára a pályát járhatóvá és világhírűvé tették s ezek által számunkra a becsületes kenyeret is megteremtették.

Multunkhoz ragaszkodjunk és ápoljuk azt. Jelenünket a multon felépítve gyarapítsuk, hogy utódaink által mi is, méltán úttörőknek neveztesünk.

Megbeszélés a terepen — Bálint tórn. v. felv.

Levél Amerikából.

Az ungvári őr s a következő levelet kapta messze Amerikából:

*Tekintetes magyar királyi csendőrparancsnokságnak!
Igen tisztelt őrparancsnok Uram!*

Megbocsájtani, hogy t. i. e soraimmal háborgatom. De a mai változás ami ott történt, nem hagy a szívem békét, hogy hálmat ki ne fejezzem annak az erős kezű magyar Kormány-nak, aki az én régi testütem, a magyar királyi csendőrséget bevezette Ungvárra.

Szinte felvidul a szívem és felvidul Amerikában minden élő magyarságnak. Mert mi itt amerikai magyarok sokat teszünk a mi édes, megcsontolt magyar hazánk érdekében. Legyen szabad mondanom őrparancsnok Uram! Hiszen én is annál a szép testületnél szolgáltam valamikor régen a Bozostóban. Percényben, Nagyberegszász, nagydobrai őrvezető őrparancsnok voltam. Vitédy József homonnai szakasparancsnok alatt és 1900 november 13-án ott Ungváron Fery Oszkár úr százados előtt szereltem le. Leszerelésem nem hozta meg azt az öldozatot, amire számítottam, így elhatároztam, semhogy egy csendőr őrparancsnok kalapot emeljen Abris előtt az élet kenyeréért és ezzel nemcsak magamnak, hanem a testületnek szeggyent hozzák, 1901-ben kijöttem Amerikába. Nehezen esett. De legyen hála a felettünk valónak, amit elvesztettem ott, ézerszer megtaláltam itt. Én azóta, t. i. 1901-től, állandóan vasútnál dolgozom, voltak és van ma is elég jó munkám, már mehetnék régen nyugdíjba. De a munkám olyan, hogy 200 éves koromban is bírom. őrparancsnok Uram! Ezek a sorok írására az ébresztett fel, hogy itt Amerikában a mozgófényképen láttam, mikor a derék magyar csapatok Ungvárra, Munkács és Kassára beronultak. Oh! milyen öröm volt itt a magyarság között, tán jobban zúgott a taps itt, mint otthon. Nagyon boldog vagyok, hogy a gondviselő Isten ezt is meghagyta érni 69 éves koromban. Tudom őrparancsnok Uram, hogy azok a bajtársak, akik ma a testületnél szolgálatot teljesítenek, gyermekeim lehetnének, hisz Istenem, én 1894-ben állam be.

És legyen szabad kérdezni, milyen Ungváron a nép hangja, lelkesednek a magyar katonák és a csendőrség iránt? Tudom, az ifjú generáció már nem is tudja talán magyar mivoltját? Kérem, őrparancsnok uram! oktatásnál méltóztatásuk alárendeltjeit kioktatni, hogy akik a csendőrség testületénél vannak, legyenek büszkék arra a szép állásra, ne igen jótesszanak vele, sem a fiatal élettel, mert az élet nyíltsebesen halad. Különösen a fiataloknál előforduló bajok, az éretlen szerelem. Sokat ez tesz tönkre.

Ha meg nem sérteném őrparancsnok uram, meg méltóztatna írni, hol van Ungvártól a határ, mert még a lapokban nem jött térkép. Mit előre is igen hálásan megköszönöl.

Most pedig a régi testütem minden tagját, tisztjét, tábornokait, a magyarok Istene oltalmába ajánlom.

Miért maradtam őrparancsnok uram őszinte jó akarója és alázatos szolgálja

Bodnár József és családja.

Címem: R. F. D. 56 z. Perth Amboy N. J. Amerika.

Sajnos, hogy 38 évi ittlétem már kiköszöntött a szép magyar helyes írásból. Már jobban megy angolul.

Az őr nevében Balogh József tiszthelyettes, őrparancsnok válaszolt, leveléből a következőket idézzük:

Kedves magyar testvérünk, csendőr bajtársunk!

A Felvidék felszabadított részére történt bevonulásunk során sokszor és sok felemelő érzésben volt részünk, sokszor morzsolgattuk mi is a meghatódottság, öröm és lelkesedés könnyeit, de mondhatom öreg bajtársunk, kedves Bodnár bátyánk, hogy a messze tárból érkezett levele, levelének sorai-ban és sorok között is küldött bajtársi érzés, szeretet és kívánság a legnagyobb örömet szerezte nekünk. Mégis csak van a csendőreltben valami magasabbrendűség, valami mély érzés, a becsületes testületi szellem, amely országokat, világrészeket is áthidal. Ezt az alig meghatározható nemes érzést küldte hozzánk és mi köszönjük. Tolmácsolva tisztí előljáróim és őröm legénységének a köszönetét. Valamennyien azt kívánjuk, hogy jó egészséggel áldja meg az Isten.

Az Ungvárra történt november 10-i bevonulás leírása után így folytatja:

Hogy hol van most a határ? Ezt még mi sem tudjuk pontosan. De... mi még Uzsokról is írni akarunk annak az öreg bajtársunknak, aki sokezer kilométer távolságról olyan nemes, igaz, magyar testvéri érzésről tanuskodó levéllel ajándékozott meg bennünket!

Február 14-én, az emlékezés napján, szeretettel szorítunk kezét mi is amerikai bajtársunkkal, aki lélekben ma is — csendőr. Üdvözljük az ungvári őröt is, ahol helyesen ítélték meg az öreg Bodnár szívéből megszólalt vágyódást a rég elhagyott szülőhaza és — a kakastollas kalap után.

Öreg csendőr meséli...

Irta: TISZAI LAJOS csendőr (Bogács.)

Nagyon régi nyári estén történt... őrparancsnokom egy fiatalabb bajtársammal helyi szolgálatra vezényelt ki, meghagyva, hogy a falu szélén levő cigánytelep közelében 1 óra lest tartsunk a cigánytelep megfigyelése céljából.

Amint a község és a cigánytelepet elválasztó vízesárok hidjához értünk, ott megálltunk és figyeltük a cigányok tevékenységét. Az idő 21—22 óra között lehetett. Egyszer azt halljuk, hogy az egyik cigányasszony azt mondja férjének:

— Te Gyulus, valaki van a hidnál.

A Gyulusnak nevezett cigány erre nagy bátran kijelentette, hogy ő megnézi, hogy ki az... és nagy léptekkel elindult a kb. 30 lépésre levő híd felé, ahol mi álltunk.

Régi tervemet láttam megvalósulni. Puskámat és kalapomat átadtam járőrtársamnak, akit utasítottam, hogy maradjon mindig itt a hátam megett. Aztán vállgallérom két sarkát megfogva, mint egy denevér, a szárnyát lóbálva, hajlongva elindultam a közeledő cigányember felé. Az, amikor meglátta, hogy mi közeledik feléje, csak annyit tudott mondani, hogy „Jájj” és a földhöz szögezve, megállt mozdulatlanul.

A cigány felesége látta a történeteket, sikoltozva odakiáltott a férjének:

— Gyulus! Gyere vissza gyorsan, mert megfog!

Gyulus ekkor egy nagyon gyors hátra ugrás után vad futásba kezdett és meg sem állt a lakásig. Ott éktelen ordítózásba kezdett, összeordította a telep apraját-nagyját azzal, hogy Vilmát, az ő feleségének az anyját, aki a tavasszal halt meg, a hidnál látta és az meg akarta őt fogni. Éktelen zivaj kelt az éjszakában. Láttam, hogy a cigányok hisznek a szellemekben, újabb próbára tettem őket. A telepet megkerülve, egy fákkal és cserjékkel benőtt dombra mentünk fel. Ott egy félív papírt meggyújtottam és azt jobbra-balra lóbálva, Vilma és Kalas cigányok nevét elváltoztatott hangon ismételve elindultam a dombon lefelé. Amikor a cigányok ezt észrevették, újabb éktelen ordítózásba kezdtek és beszaladtak viskóikba.

Egyedül egy öreg cigány, az elhalt Regina férje maradt kint. Az letérdepelt a viskója nyitott ajtajában és hangosan sírós hangon kiabálta:

— Mi a kívánságod, kedves feleségem?!

Rége a századparancsnok maga nevezte ki az *altiszteket*. Ezen joga még a XVIII. század elején megszűnt. Azóta az altiszti előléptetésekre csak javaslatot tesz a csapattest parancsnokának.

Vitéz Kapossy Gy. g. szds. felv.

Odaszóltam neki elváltoztatott hangon, hogy egészen gyertyát és minden pénteken egy hónapig éjjel 12 és 1 óra között gyújtson tömjént és azzal füstölje körül a telepet. Az öreg cigány megígérte...

Bevonulásom után jelentettem a történeteket őrsparancsnokomnak. Elhatároztuk, hogy kihasználjuk a cigányok babonás félelmét, megtudunk tőlük egyet mást és esetleg egyebet is elérünk, de feltétlenül megtiltjuk nekik, hogy a sötétség beálltával a faluba bemenjenek.

Sok volt a lopás...

Az egyik elég sötét este újból kimentünk csak úgy szolgálaton kívül a telep mellett levő hegyre. Én elnyújtott hangon „Vi-il-ma” és „Ka-las” kiáltással tudokra adtam, hogy Regina szelleme ismét megjelent. Pánikszzerűen menekültek lakásaikba és csak az ajtóból hallgatták a hozzájuk intézett szavaimat. Megkérdeztem tőlük, hogy melyik volt az, aki ellopta Boza Péter kacsáját, mert addig nem tudok nyugodni, amíg őszintén meg nem mondják. (T. i. előző hetekben elveszett egy kacsá és a gyanu

a cigányokra terelődött.) Ők megmondták, hogy a kacsát ki lopta el. Azután megmondtam nekik, hogy este 7 óra után senki se menjen ki a telepről, mert akkor nagy szerencsétlenség fogja érni. Ezután észrevétlenül elhagytam helyemet.

Ezt a műveletet a nyár folyamán több ízben megismételtem és az eredmény az lett, hogy először: baromfi azóta nem vészett el sehonnán sem, másodszor, este 6 óra után cigányt a községben még csak véletlenül se lehetett találni. Ezt ki is próbáltam egyszer. Késő este azt mondtam a telepen egyik cigánylegénynek, hogy menjen be a szövetkezetbe és hozzon nekem cigarettát. Ő erre azt felelte, hogy azt a világ minden kincséért se teszi meg, mert Regina néni szelleme megjósolta, hogy aki nem tartja be az ő figyelmeztetését, azt nagy szerencsétlenség fogja érni.

Igy volt... Szemet-szemért. Sok borsot törtek már az orrom alá, most visszaadtam nekik.

Régen volt... remélem, nem haragszik, hogy nevében intézkedtem...

Első találkozásom a csendőrökkel.

Írta: KARAP FERENC ny. áll. tiszthelyettes.
(Ráckeve.)

A Máramarossziget, Debrecen, Nagyvárad, Arad és Temesvár közötti országút elsőrangú műút volt a régi jó békevilágban. Büszkéek voltak rá a szalontaiak is, hogy az országút városukon keresztül vezet Arad felé. A 90-es években a földművelésügyi minisztérium az országút két oldalát gyümölcsfákkal beültette úgy, hogy két szilvafa és egy diófa került egymás mellé. Ez sokáig szóbeszéd tárgya volt. Tanakodtak rajta, hogy mi lehet ennek a rendeltetése. Az öregek hümmögtek, adót szimatoltak emögött is. A fiatalok örültek, hogy ha kifelé mennek a tanyára, megszédhetik a zsebüket, kötenyűket a temérdek sok ingyengyümölcessel. Végre aztán az öreg Szappanos Balogh Mihály eloszlatta a kéte-lyeket. Elhíresztelte, hogy azokat a gyümölcsfákat nem a vándorló legényeknek, sem pedig az útonjáró népségnek, hanem a szegény katonák kedvéért ültették az országútra. Ha a nagy melegekben gyakorlatra vonulnak Máriaradnára, legalább hűvösön menetelhetnek. A gyümölcs is a katonáké lesz. Ő tudja, hisz Majland környékén, ahol szolgált, szintén gyümölcsfák szegélyezik az országutakat. Ezek gyümölcsét is csak a katonák élvezték, igaz, hogy a taliánoknak nem is kellett a gyümölcs.

Ez a magyarázat hatott, ebbe mindenki bele-nyugodott. Ha a katonaságról volt szó, a szalontaiak kalapot emeltek. A katonaság és a katonai szolgálat a szalontai nép előtt szent volt, mióta nagy vezérük: Boeckay István fejedelem a hosszú harcokban résztvevő 300 jó lovashajdú vitézét a Kölesér partjára letelepítette s ezek megalapították itt Szalonta városát. Ezóta a hősök ivadéakai megbecsülték atyjok erejüket, ápolták a lovas szellemet. Így szállt a katonai erény apáról fiúra.

Minden szalontai fiúnak leghőbb vágya volt a katonaság. El is ment mind idejére és pedig ha csak lehetett: huszárnak. Mert csak a huszárt tartották katonának meg a lovas tüzért. A többi csak baka volt, nem is igen jöttek számításba. A volt es. és kir. 1. és 16-os huszárezredek, a debreceni 2. honvéd huszárezred, a volt es. és kir. 19-ik nagyváradi lovastüzérezred legénységének a gyöngye a szalontai hajdúivadékok voltak. Értelmes, okos, ügyes legények és majdnem mind altisztként kerültek haza. De csendőrnek is szívesen mentek, 1912 tavaszán 37 szalontai fiú viselte a tollas kalapot.

A szalontai asszonyok is nagyon megbecsülték a katonákat. Mikor saját fiaikat kellett odaadni, megsiratták őket magyar asszony módjára. Szolgálati idejük alatt szorgalmasan küldözgették utánuk a jó hazait, a különleges szalontai kolbászt, sonkát, füstölt szalonnát. Mint mondták, megédesítik vele Ferenc Jóska keserű kenyerét.

Ezt a katonaszeretetüket kimutatták a beszál-lásolt katonákkal szemben is. Mert a beszállásolá-sban volt részük bőven a szalontaiaknak. De nem bánták, sőt, szerették és szinte ünnepnap számba ment, amikor megérkeztek az átvonuló nyalka huszárok.

A volt temesvári hadtestparancsnökság a szó-kásos évi hadgyakorlatait Máriaradna környékén tartotta meg. A hadtest kötelékébe tartozó debre-ceni és nagyvárad-i lovasság gyakorlatra menet és jövet 1—2 napot mindig Nagyszalontán pihent. A huszárok megérkezése előtt nemzeti Nagy Jó-zsef főbíró intézkedésére az emberek az istálló és udvar környékét eltisztogatták, a trágyát kihord-ták, szénát és szalmát készítettek kéz alá. Az asszonyok meszeltek, súroltak és jó szalontai búza-cipót és kalácsot sütöttek. Tiszta pihenőhely és tele konyha várta az éhes huszárokat és lovaikat. Meg-érkezésük után jó ebéd és vacsora készült, melyet közös asztal mellett fogyasztottak el családiá-san. A jó gazdasszonyok ugyancsak kínálhatták az éhes katonákat, kik derekasan meg is feleltek min-dennek. Evés után a gazdasszony könnyes szem-mel tudakozódott a hadfiaktól, hogy: „Hát azt az én szegény Jóska fiamat nem látták-e valamerre? Vajjon merre járhat az a szegény fiú? Sváb, tót vagy oláh asszony ád-e neki egy darab zabkenyeret vagy mamaligát?” Persze, a huszárok megvigasztal-ták az anyákat, akik a könnyeiken keresztül is megmosolyogták a tréfás beszédeket. Amikor pedig másnap reggel a trombita felharsant és gyüleke-zőre szólította a huszárokat, útravaló nélkül egyik sem ment ki a kapun. Túróslepény, száraz kolbász, paprikás szalonna, friss búzacipó került a málha-táskába. A gazdasszony búcsúzásnál fiaiként meg-ölelte, megcsókolta őket s a katonafiának üzenetét küldött.

1899. évben szintén nagy átvonulások voltak városunkon. A 7. huszárezred debreceni osztálya vonult át Máriaradnára. A mi házuknál 1 káplár és 2 közember, azaz „3 ember, 3 ló” volt beszál-lólva, kik szombaton délután érkeztek Nagyvárad felől és hétfőn reggel indultak el Máriaradnára. A káplár úr igen keveset tartózkodott lakásunkon, mert irodai munkát is végzett. Ebédre sem tudott hazajönni, ezért édesanyám velem küldte el az ebédjét az irodába. A káplár úrtól egy egész komiszkenyeret és egy konzervet kaptam. Nem is volt nálam boldogabb gyermek Szalontán. Bizalma-sabb viszonyba mégsem jutottam a káplár úrral, de annál jobb barátságot kötöttem a két huszá-runkkal, kik közül az egyik Ceglédre, a másik Bogyiszlóra való volt. Ezt a bogyiszlói születésű huszárt Mező Béninek hívták. Igen értett a mulat-tatásunkhoz, olyan Hári János-féle ember lehetett. Mi, gyerekek, nagyon elszörnyülködtünk elbeszé-lésein, bár apánk, ki maga is kiszolgált 16-os „cugszfírer” volt, sokszor mosolygott szép, nagy őszbevegült bajusza alatt. De Mező huszár kacsin-tására ő is megerősítette és bizonyította a megtörtént huszártörténeteket.

Hétfőn reggel azután indulóra gyülekeztek a huszárok. A város apraja-nagyja ott lábatlankodott. Pattogtak a vezényszavak, villogtak a kardok, imára szólaltak a trombiták és azután a századok elindul-tak a szépen befásított és akkorra már meglomboso-dott gyümölcsfák alatt az országúton. Mi, gyerekek, elkísértük őket, sokan a Kajla kocsmáig, sokan a nádas érig. Én is ott poroszkáltam Mező huszár mellett, ki tréfás szavaival haza is küldött, esalo-

gatott is. Nem tudtam tőle megválni! Már a Cserepes-pusztán is átmentünk és közeledtünk a Bihari erdőhöz, midőn láttam, hogy az erdő alatt kivont karddal két csendőr ül a lován, mint két szobor, megmerevedve. Figyelték a huszárok átvonulását. Félelmetes komolyság, nyugalom és határozottság áradt belőlük úgy, hogy rövid habozás után jobbnak láttam megállni. Éreztem, hogy akármilyen jó emberek is lehetnek ezek a tollas kalapos lovasok, tréfát nem ismernek, ha valakit tilosban találunk. Elköszöntem hát Mező huszártól és elkezdtem visszafelé oldalogni. Fél szemmel a két lovas csendőrt vigyáztam. Ekkor a hátam mögött erélyes hang szólalt meg: „Mit keresel itt, fiú?” Rémülten fordultam meg s a szalontaiak köztiszteletben álló Gudor nevű csendőrmesterével állottam szemben, aki lóháton észrevétlenül termett mellettem. Ismételt kérdésére szepegyve ismertem be, hogy szüleim tudta és engedelme nélkül jöttem el a városból a távozó huszárokkal. Gudor őrmester hazaparancsolt. Szaladtam is visszafelé, míg végre kifáradva egy diófa árnyékába leültem. Innen láttam, hogy Gudor őrmester a másik két lovascsendőrhöz ment, azután mindhárman elindultak Illye község felé. Itt tehettem életemben az első összehasonlítást a huszár és csendőr között. Mindkettőben a megtestesült férfiasságot és erőt láttam, de a csendőrben ezenkívül valami megközelíthetetlen hatalmat is. Megindult bennem a harc, hogy vajjon mi legyek: huszár-e vagy csendőr?

A gyaloglásba és szaladásba kifáradtam és megéheztem, ezért a közeli ritkás erdőbe mentem, ott egy öreg vadkörtefára másztam fel, hogy a szép sárga vadkörtevel éhségemet csillapítsam. Meg is szedtem az ingem derekát, midőn a közelben kondát őrző uradalmi kanász a fa tetején észre vett és káromkodva a fa alá szaladt s karikás ostorával felém vágott, így kényszerített a leszállásra. Sírva ereszkedtem le a fáról, midőn egy száraz ág letörött alattam és én leestem a földre úgy, hogy bal kezem csuklóban eltörött. Ezt látta a kanász is, aki félve a következményektől, gyorsan összeterelte a kondát és eltávozott, engem pedig ott hagyott segítség nélkül.

Fájdalmamban kíváncsi voltam az országút árkába, ahol eszméletemet vesztettem. Hogy meddig feküdtem ott, azt nem tudom, csak arra ébredtem fel, hogy valaki az arcomat vízzel fröcsköl. Szemeimet felnyitottam s magam előtt láttam azt a két lovascsendőrt, kik a huszárok átvonulását az erdő alatt figyelték. Egyik a kantárszáránál fogta a két lovat, másik pedig egy vizesüvegből kezébe vizet öntött és úgy fröcskölte az arcomat. „Ébredj, öcskös!” szavakkal szólítottak és jóságos kék szemeikkel figyelt reám. Csodálatos melegség járta át szívemet. Semmi félelmet nem éreztem már ezekkel a komoly emberekkel szemben, ellenben éreztem azt, hogy ezek mindenütt ott vannak, ahol baj van s minden segítségre szorúlón segítenek. A kékszemű csendőr érdeklődésére elmondottam, hogy mi történt velem, mire a törött kezemet gondosan megvizsgálta. Parancsára a fiatalabb csendőr a málhatáskából kis csomagot vett elő, abból fáslit készítettek és törött kezemet gondosan bekötötték. Ezután kis ráncos kék kötényt kétfelé szakították s azzal a bekötött törött kezemet a nyakamba felkötötték. Majd a

kékszemű valamit sugott a társának, mire az lovára ült s elvágtatott a Cserepes-pusztára felé. Míg odajárt, a kékszemű csendőr nevemet, szüleim nevét és lakását feljegyezte és a szerencsétlenség felől részletesen kikérdezett.

Nem sok idő múlva az eltávozott csendőr egy lófogatú szekérrel tért vissza. A kocsisát ismertem. Ser Balogh Mihály földbirtokosnál szolgált. Erre a szekérre felültettek, a kocsis lovai közé csapott és megindultunk a városba, szüleim lakása felé. A két csendőr pedig ellovagolt a kanász felkeresésére, az erdőbe. Bennem különös érzés támadt. Itt éreztem meg először, hogy a csendőr másokért él, fárad és harcol. A mérleg kezdett erősen a csendőrök javára billenni s én elhatároztam, hogy mégis csak inkább csendőr leszek.

Szüleim igen megijedtek, amikor lekászolódtam a szekérről. Azonnal orvoshoz vittek, aki helyreillesztette eltörött csuklóm és gipszkötésbe tette. Közben a mennybolt minden csillaga eltáncolt fájdalommban a szemem előtt. Szerencsétlenségem nagyon elkeserített. Mindig az járt az eszemben, hogy örökre nyomorék maradok és nem lehetek csendőr. Édesapám azzal ijesztgetett, hogy muzsikát vesz, a nyakamba akasztja és úgy fogok pénteken kéregetni a piacon. Így tartott szomorúságom négy vagy öt napig, amikor egy szép délután nyílt az ajtónk, s Uramfia!, belépett rajta az én kékszemű csendőrom. Nem hittem a szememnek, de amikor megszólalt és hozzám lépett, el kellett hinnem, hogy engem látogatott meg. Érdeklődött hogylétem felől s szüleimnek megdicsért, hogy derekasan viselkedtem. Megnyugtató, hogy teljesen meg fogok gyógyulni s még huszár, sőt, csendőr is lehet belőlem. Többet azonban nem akar látni a városon kívül csavarogni. Hej, hogy lestem minden szavát s hogy bámultam ezt a csoda-embert, aki egy kis gyermekért is ennyit fárad, pedig mennyi más fontosabb dolga lehet. Örök életemre nyomot hagyott bennem ez a látogatás.

Nemsokára meggyógyultam s az utcán többször láttam a csendőromet. Mindig elébe kerültem, hogy nagy kalapemeléssel köszönthessem. Egyszer csak eltűnt, nem láttam többé.

Később, amikor már kiszolgáltam a huszárságot s mint csendőr szabadságon voltam otthon, a szalontai őrsön megtudtam a nevét. Kerekes Sándornak hívták, szeghalmi születésű volt. A testülettől, sajnos, korán megvált s én nem tudtam neki, mint bajtársnak megköszönni, amit értem — mint gyermekért — tett. Hálámat iránta emlékének felidézésével róvom le.

Emlékeim hosszú sorában a kék csákó és a tollaskalap állanak legelő. Egyiket sem viselhetem már, mert eljárt az idő, nyugállományban vagyok. De míg élek, mindig büszke leszek rá, hogy Isten legszebb katonái között szolgáltam.

Most pedig, hogy mindezt megírtam, nagy fájdalommal teszem le a tollat, mert a szégyenhatáron túl rekedt szalontai gyermekek már csak az apák meséiből ismerik a kék csákót s a tollas kalapot... De tudom, hogy nem sokáig...

Segítettem-e ?

(Pályázatra beküldött anyag.)

Közlünk néhány esetet abból a munkából, amelyet a csendőr ezeroldalu szolgálati elfoglaltsága mellett is kötelességének ismer: a segítségnyújtásból. Közlünk nem hivalkodásból, csak azért, mert jólesik tudni, látni, hallani mindig — a meleg szív serkentette örömről...

*

1919. évben még polgári életben sérvvvel egyik kórházban voltam, mint beteg. Meg is operáltak. Sebem azonban 3 napon belül begenyedett s nagy fokú lázam is lett. Az orvosok a sebemet kibontották és mint nyílt sebet kezelték. A gyógyulás 7 hónapig tartott. Az orvosok megállapították, hogy sebem fertőzést kapott s azért gyógyult sokáig. De azt is megállapították az orvosok, hogy a fertőzést egyik ápolónő, aki a szeszes italt szerette, okozta és pedig olyanformán, hogy az egyik beteg sebére levett gennyes kötést az én nyílt sebemre helyezte. A fertőzés megtörtént. Ezen oknál fogva az ápolónőt a kórházból elbocsájtották. Hogy hova ment és milyen elhelyezkedést kapott, én nem tudtam meg. Az ápolónőről nem is hallottam semmit. Az elbocsájtás alkalmával az ápolónő 24 éves volt.

1922. évben a csendőrséghez bevonultam. 1931 december havában az őrsparancsnokom ellenőrző szolgálatba vezényelt a nappali időben Ópályi községre. Mikor Ópályi községben a járőrt ellenőriztem, a pihenő megtartása végett az ottlevő pihenő szobára igyekeztem. Utközben egy igen lerongyolódott és piszkos ruházatú nővel találkoztam, akit igazolásra szólítottam. A nevének bemondása után, igen ismerősnek tűnt fel. Elég fiatal 30—35 éves nő volt s arra gondoltam, hogy valami bűn fedheti a lelkét. Mivel az utcán igen hideg volt, a nőt igazoltatás végett a pihenő szobára kísértem. Az igazoltatásnál a nő elmondotta, hogy egyik kórházban volt mint ápolónő, de iszákossága miatt a kórházból elbocsájtották. Egyben megmondta, hogy egyik betegnek milyen kellemetlenséget okozott, hogy fertőzést okozott sebének s hosszadalmasan kellett annak a kórházban lennie. Elmondotta, hogy mióta a kórházból elbocsájtották, teljesen züllésnek indult, most pedig már nem tud munkát kapni sehol, mert látják rajta elzüllöttségét. Nem is bánná már, ha elhalna, de nem is törődik életével, öngyilkosságot fog elkövetni. Ekkor már tudtam, hogy ez a nő az, aki hosszas betegségemet okozta. Lelkére kezdtem beszélni, hogy ha megbecsüli magát, még jó és becsületes nő válhatik belőle. Nem szabad az öngyilkosságra gondolni. A sok beszédem után láttam, hogy a nő kezd hajlani, sőt azt felelte, hogy ha lenne jó ruhája, meg is próbálkozna még valahol cselédnek elhelyezkedni. Ezután felfedtem előtte a kilétemet azzal, hogy én vagyok az a beteg, akinek sebe fertőzést kapott az ő hanyagságából, azonban — hozzátettem — ígéretet teszek neki, hogy ha becsületesen fog viselkedni, segíték rajta. Azonnal át is adtam neki 20 pengőt, hogy azon vegyen magának ruházatot és másnap jöjjön el hozzám az őrsre, az elhelyezésénél is segítségére leszek. Ígéretet tett, hogy mindent úgy tesz, ahogyan mondani

fogom neki és csak hálával tartozik nekem. Másnap valóban megjelent nálam. Ócskásoktól vásárolt magának megfelelő ruházatot, cipőt. Az egyik jómódú polgárral beszéltem, hogy fogadják fel házi cselédnek. Fel is fogadta. 3—4 hét múlva érdeklődtem utána, megtudtam, hogy nagyon rendesen viselkedik s a következő óra már több bért ígért neki. Ekkor a nőnek újból adtam 20 pengőt, hogy vegyen még magának több ruházatot, hogy szolgálatát megfelelően tudja tiszta és rendes ruhában teljesíteni. Ezután engem elhelyeztek, a nőről nem tudtam tovább semmit, egészen 1934. év elejéig. 1934. év elején azonban kaptam tőle levelet, amelyben háláját fejezte ki és egyben értesít, hogy férjhez ment s egy fiúgyermek született. A levélben írta, hogy férje egy gyári munkás, akivel boldog családi életet él és köszöni, hogy az öngyilkosságtól megmentettem. Azóta már újból két levelet kaptam tőle, az utolsót folyó évben, mely levelekben arról tudatott, hogy minden levél küldésénél 1-1 fiúgyermek született. Így azóta 3 gyermeket nevel a magyar hazának.

Dobos György tthts. Porcsalma.

*

1935. év december 31-ét írták. Szerinte e házában magyar testvérek milliói jó meleg szobákban, foszladozó kalács és bor fogyasztása közben várták a boldognak hitt új esztendő eljövetelét.

23 óra tájban az egyik Romániához csatolt határszéli község csempészútjánál közvetlen a határ mentén lesállást tartottam. Alig 10—15 perc eltelté után gyermeksisírás ütötte meg a fülem. Rövid pár perc múlva egy asszony érkezett oda, karján egy 6 hónapos csecsemővel. Ruhájába pedig egy 5 éves leányka kapaszkodott. Az asszony sirt. Kérdésemre elmondotta, hogy a férje román katonaszökevény volt. Előtte való éjjel a román területre átszökött ottlakó szülei meglátogatása végett. Úgy látszik azonban, hogy valaki elárulhatta, mert aznap, vagyis 31-én a románok elfogták és mint volt román katonaszökevényt a román fővárosba akarják a reá következő nap vinni. Ő jelenleg azért ment, hogy férjét meglátogassa és kérje annak szabadonbocsátását. Annál is inkább, mert házuknál nincs kenyér és férje távolléte miatt nem tudná eltartani gyermekeit. Ha pedig férjét nem engedik szabadon, úgy magát és gyermekeit is elpusztítja.

Lesállásunkat elhagyva, az asszonyt gyermekeivel együtt lakására visszakisértük, közben elhatározásának abbanhagyására bírtuk. Majd járőrtársammal együtt 5—5 pengőt adtunk neki és megígértük, hogy férjét megszöktetjük a románok fogságából.

Ezt követőleg kimentünk a határszélre és a román átesatolt területen levő b. egyénünket kihívtuk a határhoz. Ez a b. egyénünk jóban volt a határszéli község csendőrőrsparancsnokával. Az őrsparancsnok pedig valamikor magyar csendőr volt, aki számtalan sok magyar testvért, ha lehetett, megszöktetett a románok kezéből. Most is megkértük ezen egyén kiszabadításának elősegítésére. A megszökés mikéntjére is részletesen kioktattuk a b. egyént.

A volt magyar csendőr készséggel tett eleget kérésünknek. Valami ürüggyel a kétségbeesett foglyot magához behívatta és megmondta neki, hogy az éj folyamán a két legbutább és legszerencsétlenebb katonával fogja tovább kísértetni. Majd ha az előre megbeszélt erdőhöz érnek, az átadott parafadugós pisztollyal lőjjen egyet és az erdőbe futva meneküljön el Magyarország területére.

A terv, amint azt előre kigondoltuk, pontosan sikerült. 2-ára virradó éjjelen magyar testvérünk már kis családja körében örvendezett az új esztendőnek, amely számukra igazán boldog volt.

Ez az eset még 1936-ban történt. Az örskörletünkhöz tartozó határmenti községből július hó folyamán elloptak 5 darab lovat. Megállapítás szerint a lovat a román átesatolt területre vitték az örs előtt ismeretlen tettesek. Sértett gazdag volt, az öt ló pótlása nem okozott volna neki nagy gondot. A baj azonban ott volt, hogy a nagy munkaidő miatt, amikor egyetlenegy nap elmulasztása is nagy károsodással van a tulajdonosra, lovat venni szinte lehetetlenség volt.

Azzal pedig minden csendőr tisztában van, hogy ha meg is lennének az ellopott lovak, míg a hivatalos út betartásával vissza kerülnek, akkorra már vége a munkaidőnek.

Hogy ezt elkerüljük, sértettet még az nap átküldöttük a román átesatolt területre. Közben kioktattuk, hogy párszáz pengőt vegyen magához és keresse fel a legközelebbi rendőrkapitányságot, hol az egyik detektív egy volt magyar csendőrőrsparancsnok, ki én jól ismertem. Közben kioktattam, hogy hol és kit vesztessen meg. Eredmény: Két napon belül az ellopott 5 lóból 4 már Magyarországon, sértett istállójában volt. Egyet nem sikerült vissza hozni, mert a cigányok menekülésük közben agyonverték.

Nem pénzzel segítettem, de egy kis vagyonhoz juttattam a panaszos hozzámfordulót.

Nagy József VII. thts. Szombathely.

1936. évben Bodroghalász községben voltam egy végrehajtás és árveréshez szolgálatba vezényelve. Az említett községben több kiscgazdánál voltak különböző ingóságok lefoglalva s arra árverés kitéve. Ezen árverés már harmadszor volt kitéve, mivel a két elsőnél vevő nem volt az elárverezni szándékolt ingóságokra.

A kérdéses árverésen megjelent két nviregyházi zsidó marhakereskedő is, kik valahogyan tudomást szereztek arról, hogy az árverésen szarvasmarha is kerül eladásra.

Az egyik szegény kiscgazda 70 éves apja, amikor náluk a végrehajtóval megjelentünk, sírni kezdett, mondván, hogy ez az egy tehén tartotta benne az életet és most 37 pengő adótartozásba ezt is elveszíti, pedig fia már kifizette volna, csak keresete lenne, azonban, ha malacokat tud eladni, nyomban kifizetné.

Nekem a jelenet nagyon rosszul esett, különösen, amikor a gazda hozzámfordult, hogy mitévő

Az emlékbizottság márványsíremléket állíttatott Kelemen Károly törzsőrmester, patkolókovács ceglédi sírjára, akit 1921 április 26.-án, vasalás közben a ló agyonrúgott.

legyen, az egész faluban nem tudna 37 pengőt összeszedni. Amikor a községházának udvarába értem, hol az árverés ki volt tűzve, arra határoztam magam, hogy annak a beteges embernek a számára a tehenet meg fogom menteni, hogy ne kerüljön a zsidóhoz.

Az egyik megbízható falusi gazdálkodót behívtam a pihenő szobába és közöltem vele, hogy mit akarok és erről rajta kívül és az árverést szenvedőn kívül másnak tudni nem szabad. Áadtam neki 70 pengőt azzal, hogy a tehenet vegye meg és az árverés befejezése után adja át tulajdonosának azzal, hogy a többit majd a csendőrrel intézik el, azonban a történetekről hallgasson. Így került a tehén árverés útján 65 pengőért ahhoz, akinek a pénzt átadtam s utána pedig gazdájához.

Én a pénzemet három részletben megkaptam és jól esett, amikor a kérdéses gazda hálásan megköszönte és azt felelte: soha nem hittem el, hogy az egyenruha alatt, a csendőrben is van megértő és érző szív.

(A beavatottak nevét szándékosan nem tárgyaltam.)

*Varga Alajos, eső,
Ricsé.*

(Folytatjuk.)

EMLÉKEZZÜNK!

Butyka Imre korondi őrsbeli csendőrt 1888 február 15-én Korond és Pálfalva között, postafedezeti szolgálatban rablók megölték.

Sulka János nágocsi őrsbeli főtörzsőrmestert ellenszegülő tömeggel szemben való fellépése alkalmával 1925 február 15-én Nágocson egyik bajtársa véletlenül agyonlőtte.

Árpástoán János és Marosán Pál kolozsvári ke-
rületbeli csendőr címz. őrmesterek, az oroszokkal ví-
vott harcban Rarancze közelében, a Dolcsok erdőnél
1916 február 22-én elesetek.

Hajdó Ferenc magyarkeszi őrsbeli főtörzsőrmes-
ter az internáltak által felgyújtott internáló-tábor
oltásánál szerzett betegségében 1924 február 23-án
Zalaegerszegen meghalt.

Pongrácz Ferenc néranádasi őrsbeli csendőr,
címz. őrmester, 1915 február 28-án az oroszokkal
Sielecnél vívott ütközetben hadifogságba esett, ahol
nyomaveszett.

Az ellenszegülő tömeg megfélekezése alkalmával 1925 február 15-én elesett *Sulka János* főtörzsőrmester márvánsíremléke Nágocson. Állíttatta az emlékbizottság.

Az emlékbizottság Prónayfalván márvánsíremléket állíttatott az 1938 június 4-én elesett — orvul agyonlőtt — vitéz *Kazi Antal* csendőr sírjára.

Dicséreték, jutalmak.

A honvédelmi miniszter úr **okiratilag** megdicsérte:

A Magyar Felvidék visszacsatolásával kapcsolatban a m. kir. csendőrség kötelékében — különleges viszonyok között — teljesített hasznos szolgálataiért:

Fenyves József,
Gyarmati Imre,
Horváth Ferenc,
Kovács Sándor I.,
Miklós Márton,
Palotás András,
Váradi József tiszthelyetteseket és
Závodi Gyula v. törzsőrmestert **(Budapesti I. kerület.)**

Bartha Ferenc alhadnagyot,
Berkes János,
Turi Ernő és
Vida István I. tiszthelyetteseket **(Székesfehérvári II. kerület.)**

Cserfai Péter,
Gáspár Bálint,
Kelemen Ferenc,
Salamon János I.,
Szabó Gábor tiszthelyetteseket és
Pozsonyi József törzsőrmestert **(Szombathelyi III. kerület.)**

Pobori Lőrinc alhadnagyot,
Irmay György,
Kardos József II.,
Kálmánchelyi Sándor és
Nagy István XIII. tiszthelyetteseket **(Pécsi IV. kerület.)**

Horváth István III.,
Kovács István III. alhadnagyokat,
Dobos Ferenc,
Sebestyén Miklós,
Sinka József tiszthelyetteseket **(Szegedi V. kerület.)**

Balogh József I.,
Baczonyi Jenő,
Kemény Gyula,
Kun András tiszthelyetteseket,
Kertész József,
Farkas Ferenc törzsőrmestereket **(Debreceni VI. kerület.)**

Derecskei János alhadnagyot,
Barta József,
Bérczes András,
Erőss Károly,
Hangódi István,
Mészáros Mátyás,
Oláh Sándor,
Orbán József,
Sárosi Ferenc tiszthelyetteseket,
Tóth Lajos I. törzsőrmestert **(Miskolci VII. kerület.)**

János Márton,
Lengei István felszerelési anyagraktárbeli szv. tiszthelyetteseket és
Bálint István H. M. 20. osztálybeli tiszthelyettest.

A m. kir. csendőrség közbiztonsági tevékenységében kifejtett buzgó és hasznos szolgálataikért:

Vida Lajos I., II. kerületbeli alhadnagyot,
Balogh József I. alhadnagyot,
Vad István tiszthelyettest, mind a kettő III. kerületbeli,

Varsányi József,
Szekeres Lajos alhadnagyokat,
Bánóczi István tiszthelyettest és
Császár Mihály I. törzsőrmestert, mind a négy IV. kerületbeli,
Somoskövi Lajos V. kerületbeli tiszthelyettest,
Botos Benjamin,
Király Lázár és
Hamza Gábor VI. kerületbeli tiszthelyetteseket, végül

Boros János VII. kerületbeli törzsőrmestert.

A m. kir. csendőrség közbiztonsági tevékenységében kifejtett buzgó és hasznos szolgálataikért, valamint irodai segédmunkási minőségben kifejtett lelkiismeretes és pontos munkásságukért:

Bokor Imre,
Lászlófi Mihály,
Sebestyén Antal alhadnagyokat és
Soóky Gábor tiszthelyettest, mind a négy VI. kerületbeli.

Bűnügyi nyilvántartói minőségben kifejtett lelkiismeretes és pontos munkásságukért:

Németh Ferenc és
Horváth Sándor III. nyomozó osztálybeli tiszthelyetteseket.

A m. kir. csendőrségnél az irodai szolgálat terén kifejtett lelkiismeretes és pontos munkásságukért:

Gyöngyösi József,
László Imre alhadnagyokat és
Tóth Géza II. tiszthelyettest, mind a három a H. M. 20. osztálybeli.

A m. kir. csendőrségnél a gazdaságkezelési szolgálat terén kifejtett lelkiismeretes és pontos munkásságukért:

Boros Miklós H. M. 20. osztálybeli számvivő tiszthelyettest,
Szilasi Sándor,
Tóth Ferenc II.,
Bibó Sándor és
Biró István B. M. VI-b. osztálybeli számvivő tiszthelyetteseket,
Kanizsai György II. kerületbeli számvivő tiszthelyettest,
Csóka István I., III. kerületbeli számvivő tiszthelyettest,
Füzesi Lajos VI. kerületbeli számvivő tiszthelyettest.

A belügyminiszter úr a közbiztonsági szolgálatban kifejtett értékes tevékenységért **pénzjutalomban részesítette** az alább felsoroltakat:

Budapesti I. kerület: Gazsi József alhdgy. 70 P; vitéz Tóth Lajos alhdgy. 70 P; Farkas László alhdgy. 70 P; Mészöly István thtts. 70 P; Lángi István alhdgy. 70 P; Ferencz Mózes thtts. 70 P; Várnagy Sándor alhdgy. 70 P; Török Dávid thtts. 60 P; Fekete József I. thtts. 60 P; Veres Imre thtts. 60 P; Fenyves József thtts. 60 P; Cs. Kovács János thtts. 60 P; Fekete Lajos thtts. 60 P; Pernyész István thtts. 60 P; Antal Ferenc thtts. 60 P; Endre László thtts. 60 P; Cseh Kálmán thtts. 60 P; Imrei József thtts. 60 P; Farkas József II. thtts. 60 P; Papp Lajos thtts. 60 P; Gyarmati Imre

thtts. 60 P; *Sallós Ferenc* thtts. 60 P; *Pintér Ferenc* thtts. 60 P; *Sütő István* thtts. 60 P; *Nagy Mihály* thtts. 60 P; *Geresdi István* thtts. 60 P; *Iglódi József* thtts. 60 P; *Salamon József* thtts. 55 P; *Kelemen László* törm. 55 P; *Lovász István* törm. 55 P; *Gyökér János* thtts. 55 P; *Farkas Sándor* I. thtts. 55 P; *Német Pál* thtts. 55 P; *Izso Imre* törm. 55 P; *Darányi János* thtts. 55 P; *Kutasi Imre* törm. 20 P; *Lakatos Dániel* thtts. 20 P; *Szabó István* VI. örm. 25 P; *Kádás Mihály* törm. 20 P; *Kökényesi József* törm. 20 P; *Szarvas Miklós* örm. 20 P; *Horváth József* X. örm. 20 P; *Guba Lajos* cső. 25 P.

Székesfehérvári II. kerület: *Fenyvesi Károly* alhdgy. 70 P; *Pallag Károly* alhdgy. 70 P; *Horváth Sándor* alhdgy. 70 P; *Bédek Mihály* alhdgy. 70 P; *Kövári József* alhdgy. 70 P; *Lukács János* alhdgy. 70 P; *Almási Sándor* alhdgy. 70 P; *Bartha Ferenc* alhdgy. 70 P; *Földvári András* thtts. 70 P; *Orbán György* alhdgy. 70 P; *Horváth Kalmár* Lajos thtts. 60 P; *Tóth István* thtts. 60 P; *Nagy Lajos* V. thtts. 60 P; *Szabó József* I. thtts. 60 P; *Kiss László* II. thtts. 60 P; *Vida István* I. thtts. 60 P; *Varga József* IX. thtts. 60 P; *Ódor Lajos* thtts. 60 P; *Vida Imre* thtts. 60 P; *Szabó István* I. thtts. 60 P; *Harsányi Ferenc* thtts. 60 P; *Major Gábor* thtts. 60 P; *Takó Imre* thtts. 60 P; *Bellér János* thtts. 60 P; *Szűrös József* thtts. 60 P; *Csizmadia Gábor* thtts. 60 P; *Farkas Mihály* thtts. 60 P; *Hargita József* thtts. 60 P; *Izsáki József* thtts. 60 P; *Szalai Lajos* II. thtts. 60 P; *Majoros István* thtts. 60 P; *Salamon József* thtts. 60 P; *Kövesdi Gábor* thtts. 60 P; *Fekete István* thtts. 60 P; *Vörös István* thtts. 60 P; *Gyöngyösi József* thtts. 60 P; *Kacsó Albert* thtts. 60 P; *Selmeczi József* thtts. 60 P; *Maros György* törm. 55 P; *Kendi Péter* törm. 55 P.

Szombathelyi III. kerület: *Pozsonyi János* alhdgy. 70 P; *Fülöp János* alhdgy. 70 P; *Tuba Ferenc* thtts. 70 P; *Varga Pál* alhdgy. 70 P; *Sebestyén István* thtts. 60 P; *Kolozsvári Gyula* thtts. 60 P; *Falusi Antal* thtts. 60 P; *Varga István* II. thtts. 60 P; *Pénzes Mihály* thtts. 60 P; *Csabai Imre* thtts. 60 P; *Dobai Péter* thtts. 60 P; *Német József* VII. thtts. 60 P; *Megyer György* thtts. 60 P; *Szentirmai János* thtts. 60 P; *Kardos József* II. thtts. 60 P; *Pap István* I. thtts. 60 P; *Balogh János* I. thtts. 60 P; *Vörös János* II. thtts. 60 P; *Tassányi József* thtts. 60 P; *Székelly József* thtts. 60 P; *Simon József* thtts. 60 P; *Ferencz János* thtts. 60 P; *Molnár István* I. thtts. 60 P; *Orbán József* I. thtts. 60 P; *Máté János* thtts. 60 P; *Balázs József* II. thtts. 60 P; *Ilásházi Ferenc* thtts. 60 P; *Sümei Ferenc* thtts. 60 P; *Tóth Ferenc* II. thtts. 60 P; *Nagy József* VII. thtts. 55 P; *Fekete Bertalan* thtts. 55 P; *Sipőcz Győző* thtts. 55 P; *Tóth László* thtts. 55 P.

Pécsi IV. kerület: *Bárci János* alhdgy. 70 P; *Gáspár Dávid* alhdgy. 70 P; *Varsányi József* alhdgy. 70 P; *Varsányi József* alhdgy. 70 P; *Orbán Lajos* II. alhdgy. 70 P; *Beeze Máté* alhdgy. 70 P; *Majoros István* alhdgy. 70 P; *Domonkos Gyula* alhdgy. 70 P; *Sándorfi János* alhdgy. 70 P; *vitéz Vereskei István* thtts. 70 P; *Zombori János* thtts. 70 P; *Szabó János* II. thtts. 60 P; *Bánóczy István* thtts. 60 P; *Lakó Vilmos* thtts. 60 P; *Prokai József* thtts. 60 P; *Orbán Lajos* III. thtts. 60 P; *Bucsi Zsigmond* thtts. 60 P; *Pap András* thtts. 60 P; *Pintér János* I. thtts. 60 P; *Lorányi Vilmos* thtts. 60 P; *Tóth István* III. thtts. 60 P; *Oláh János* thtts. 60 P; *vitéz Balogh Mihály* thtts. 60 P; *Zambó János* thtts. 60 P; *Horváth Fülöp* thtts. 60 P; *Szerényi Béla* thtts. 60 P; *Kardos József* II. thtts. 60 P; *Berkó János* thtts. 60 P; *Kozma István* thtts. 60 P; *Pál Mihály* thtts. 60 P; *Palotás János* thtts. 60 P; *Baglyas János* thtts. 60 P; *Gellai Vince* törm. 60 P; *Pusztai János* thtts. 60 P; *Szabó Sándor* III. thtts. 60 P; *Szabados György* thtts. 60 P; *Zombori István* thtts. 60 P; *Vágó József* törm. 60 P; *Diósi Ferenc* thtts. 55 P; *Mőcza József* törm. 30 P; *Makra Balázs* törm. 30 P; *Illés István* thtts. 30 P; *Bitó Ferenc* törm. 25 P; *Tapodi Antal* törm. 30 P; *Halmos János* törm. 25 P; *Varga Sándor* III. törm. 25 P; *Csombók István* thtts. 25 P; *Székelly Imre* törm. 25 P; *Balázs István* thtts. 20 P; *Kis Ferenc* törm. 20 P; *Beke Lajos* cső. 20 P; *Herceg József* cső. 20 P.

Szegedi V. kerület: *Kiss József* alhdgy. 70 P; *Névery Sándor* alhdgy. 70 P; *Kanász István* alhdgy. 70 P; *Kiss István* I. alhdgy. 70 P; *Honi János* alhdgy. 70 P; *Sipos Lajos* alhdgy. 70 P; *Erdei László* thtts. 60 P; *Pénzes József* thtts. 60 P; *Vajas János* thtts. 60 P; *Szalkai Imre* thtts. 60 P; *Járomi Lajos* thtts. 60 P; *Irányi Gergely* thtts. 60 P; *Nagy János* I. thtts. 60 P; *Szerdahelyi János* thtts. 60 P; *Tóth Lajos* I. thtts. 60 P; *Izso Ambrus* thtts. 60 P; *Mészáros László* thtts. 60 P; *Málhái József* thtts. 60 P; *Dobos Ferenc* thtts. 60 P; *Ungi Zsigmond* thtts. 60 P; *Kovács Károly* thtts. 60 P; *Tóth István*

III. thtts. 60 P; *Ungi Mór* thtts. 60 P; *Tóth Antal* II. thtts. 60 P; *Fürész Mihály* thtts. 60 P; *Gáspár Lajos* II. thtts. 60 P; *Kemény Márton* thtts. 60 P; *vitéz Turi János* thtts. 55 P; *Gál István* I. thtts. 55 P; *Hegyi Sándor* törm. 55 P; *Károly Sándor* törm. 55 P; *Vasadi László* törm. 30 P; *Csizmadia István* törm. 30 P; *Dancs Sándor* törm. 25 P; *Pataki József* thtts. 25 P; *Kővágó Lajos* törm. 25 P; *Kiss Dániel* törm. 25 P; *Erse Mihály* törm. 25 P; *Gáspár Lajos* I. törm. 25 P; *Abonyi Sándor* törm. 25 P; *vitéz Kovács Gyula* törm. 25 P; *Kóbor János* törm. 25 P; *Hangodi János* thtts. 25 P; *Jeszenszki István* törm. 20 P; *Varga József* II. örm. 20 P; *Török József* III. törm. 20 P; *Faragó Ferenc* örm. 20 P; *Gyarmat Lajos* örm. 20 P; *Brassói János* alhdgy. 20 P; *Kovács Lajos* II. örm. 20 P; *Kerti Károly* törm. 20 P; *Keszei Miklós* örm. 20 P; *Fekete Miklós* thtts. 20 P; *Szalók János* törm. 20 P; *Szőke Illés* örm. 20 P; *Hadnagy István* örm. 20 P; *vitéz Erdélyi István* alhdgy. 20 P; *Szebeni Sándor* thtts. 20 P.

Debreceni VI. kerület: *Husi Lajos* alhdgy. 70 P; *Gegő Károly* thtts. 70 P; *Jenei Péter* alhdgy. 70 P; *Ványa Péter* alhdgy. 70 P; *Demény Sándor* alhdgy. 70 P; *Homonnai András* alhdgy. 70 P; *Kiss Sándor* I. alhdgy. 70 P; *vitéz Tamásy István* thtts. 60 P; *Fodor Ferenc* thtts. 60 P; *Bárány István* thtts. 60 P; *Jánosfalvi Ferenc* thtts. 60 P; *Nagy Lajos* II. thtts. 60 P; *Magyar József* thtts. 60 P; *Zsadányi László* thtts. 60 P; *Gácsi József* thtts. 60 P; *Gombos Gyula* thtts. 60 P; *Szabó István* thtts. 60 P; *Szilágyi László* thtts. 60 P; *Veress Antal* thtts. 60 P; *Tóth Lajos* II. törm. 60 P; *Hegyesi István* thtts. 60 P; *vitéz Kéki Gyula* thtts. 60 P; *Tamás Géza* thtts. 60 P; *Oláh András* II. thtts. 60 P; *Czibere Miklós* thtts. 55 P; *Lámfalusi György* örm. 55 P; *Vas Károly* törm. 20 P; *Boros Gábor* törm. 30 P; *Fekete Imre* II. törm. 25 P; *Ungvári József* thtts. 25 P; *Csucs Pál* törm. 20 P; *Sajó István* törm. 25 P; *Kiss P. Viktor* törm. 20 P; *Benei Sándor* örm. 20 P; *Varga Márton* törm. 20 P.

Miskolci VII. kerület: *Csik Ferenc* alhdgy. 70 P; *Gonda István* alhdgy. 70 P; *vitéz Dávid András* alhdgy. 70 P; *Gay János* alhdgy. 70 P; *Lenkefi Lajos* thtts. 70 P; *Joó János* alhdgy. 70 P; *vitéz Mándy János* thtts. 70 P; *Székelly József* thtts. 60 P; *Parti Dániel* thtts. 60 P; *Szakács Ignác* thtts. 60 P; *Meszlényi Lajos* thtts. 60 P; *Szakál Elemér* thtts. 60 P; *Diószegi József* thtts. 60 P; *Mogyorósi János* thtts. 60 P; *Kristóf József* thtts. 60 P; *Kovács Dániel* thtts. 60 P; *Sárosi Ferenc* thtts. 60 P; *Gyarmathy Bertalan* thtts. 60 P; *Vida Márton* thtts. 60 P; *Orbán József* thtts. 60 P; *Szőke Sándor* thtts. 60 P; *Kállai János* thtts. 60 P; *Sárvári József* thtts. 60 P; *Erős Károly* thtts. 60 P; *Apostol Lajos* thtts. 60 P; *Szakál László* thtts. 60 P; *Dobai Gábor* thtts. 60 P; *Butor József* thtts. 60 P; *Tóth Sándor* thtts. 60 P; *Kövári Albert* törm. 60 P; *Jobbágy Kálmán* thtts. 60 P; *Balázs András* thtts. 60 P; *Sánta Péter* thtts. 60 P; *Kisfalvi Bertalan* thtts. 60 P; *Keresztes János* thtts. 60 P; *Tepliczki Mihály* thtts. 55 P; *Halász Ferenc* thtts. 55 P; *Társi Lajos* thtts. 30 P; *Regős Pál* thtts. 30 P; *Madaras Elek* alhdgy. 30 P; *Széplaki János* törm. 30 P; *Szőke Sándor* törm. 25 P; *Bán Mihály* törm. 25 P; *Mészáros László* örm. 25 P; *Máté Sándor* törm. 25 P; *Kapor István* törm. 25 P; *Kovács György* örm. 25 P; *Zsolnai Imre* törm. 25 P; *Hidvégi Dániel* törm. 25 P; *Bászó István* thtts. 25 P; *Pálos József* örm. 25 P; *Csiki Miklós* törm. 25 P; *Agoston József* thtts. 20 P; *Szabó János* örm. 20 P; *Bérces György* örm. 20 P; *Kerek Mátás* thtts. 20 P; *Szabó Gyula* örm. 20 P; *Tőkéli Sámuel* örm. 20 P; *Forgács Miklós* thtts. 20 P; *Úveges János* cső. 20 P; *Nagy Miklós* I. cső. 20 P.

Nyomozó osztály: *Gellérthegyi Albert* alhdgy. 70 P; dr. *Zádor Antal* thtts. 70 P; *Végh Lajos* II. thtts. 60 P; *Göndöcs Ferenc* thtts. 60 P; *Nagy István* VII. thtts. 60 P.

KÖNYVISMERTETÉS.

Itália útja.

1936. május 9-én, — egy vasárnapon, — az olasz nép tomboló lelkesedése közepette kiáltották ki az „Impero Italiano“-t. A világtörténelem egy fejezete ezennel lezárult. A közelmúltban érdekes könyv jelent meg (Gerhardt Hauptmann: Italiens Weg zum Imperium“ Wilhelm Goldmann Verlag, Leipzig), mely élénken vázolja nekünk azokat a küzdelmeket, melyeket az olasz nemzetnek 60 esztendő hosszú során át meg kellett

vívnia, míg elérte mai pozícióját a világ nagyhatalmai sorában.

Olaszország gyarmatosítási politikája szoros függvénye volt külpolitikájának. A világháború kitöréséig Olaszországot a nagyhatalmak nem tekintették teljes értékkel rendelkező birodalomnak. Késérő tapasztalatok, — mint majd látni fogjuk, — tanították meg arra Olaszországot, hogy gyarmati igényeit csakis a nagyhatalmak beleegyezésével, de sohasem azok ellenében elégítheti ki. A század elejéig minden erejét igénybe vette belpolitikai helyzetének megszilárdítása. A céltudatos gyarmati politikát csak a fasiszta párt, élén Mussolinivel, vitte diadalra.

Olaszország a hozzá legközelebb fekvő (142 km légvonal) és gazdaságilag igen kedvező északafrikai partvidékre tartott igényt. Tuniszt a franciák 1881-ben megszállták. Az olasz gyarmati politika kénytelen-kelletlen a Vörös-tenger partvidéke, illetőleg Abesszinia felé irányult. A franciák e lépésének tulajdonítható, hogy Olaszország csatlakozott az osztrák-magyar monarchiához és Németországhoz, megalakítva a hármass szövetséget.

Az olasz gyarmatpolitika 1882-ben egy újabb nagyszerű alkalmat szalasztott el, amidőn Egyiptom közös angol-olasz megszállásában nem volt hajlandó résztvenni. Rövidesen a szuezi csatorna megnyitása után, a genuai „Reederei Rubatino” 47.000 frankért az assabi öblöt, — a mai Eritreától délre, — Rehan beytől megvette. Az olasz gyarmatpolitika követte Anglia példáját.

Már-már úgy látszott, hogy Olaszország célhoz ér, elnyerve az Abesszinia feletti protektorátust, midőn 1887 január 26-án Dogelinél az abessziniek csatát nyertek. Bár sikerült külpolitikailag Olaszország érdekkörébe utalni, az ellenséges hangulat mindegyre kiéleződött, míg 1895-ben a háborúskodások újra megindultak. Az olaszok hamarosan csatát veszítettek Amba—Alagi-nál, majd 1896 március 1-én Adua-nál, ahol 15.000 olasz katona, 56 löveggel — 80.000 abesszin harcossal állt szemben.

Az aduai vereség a fehérek gyarmati történelmében a legnagyobb katasztrófa volt. Az olasz külpolitika ennek hatását még akkor is érezte, amidőn 1911-ben újra az észak-afrikai tengerpart felé irányult figyelme és elfoglalta Tripoliszt.

A londoni egyezmény 1915-ben és a háborút követő békeszerződések nem elégítették ki Olaszország gyarmati igényeit. 20 éven keresztül „békes háború” folyt Abesszinia birtokáért, mely koncessziók, vasútépítések elnyerésében domborodott ki.

A mű további fejezeteiben részletesen ismerteti Olaszország gyarmati politikáját, méltatja Líbia katonai jelentőségét, majd rátér az olasz-abesszin háború lefolyásának leírására, az Ual—Ual-i incidenstől a eszárság kikiáltásáig. Nem feledkezik meg arról sem, hogy felemlítse Abesszinia gazdasági erőforrásait, feltéve a kérdést, érdemes volt-e ezért háborút vívni.

Erre a választ maga Mussolini adta meg: „Nem a rab-szolgaság megszüntetése, nem az a szándék, hogy a fehér faj kultúrájának harcosaként tűnjön fel, volt a döntő az olasz terjeszkedési politikában. A két legfontosabb érv, — amelyek megszüntetnek minden további polemizálást, — az olasz nép létfontosságú követeléseit és biztonsága Kelet-Afrikában voltak.”

Köztudomású, hogy Abesszinia ásványi kincsekben gazdag. Az eddigi leletek, platina, arany, ezüst, réz, higany és mangán előfordulásáról tettek tanubizonyosságot. Az, hogy az olajhoz fűzött várakozások megfelelnek-e a valóságnak, ma még vita tárgya. Mindenféle gazdasági megítélésnél nem szabad azonban szem elől tévesztetni azt az ártóbbet, amely a hosszú szállítás révén mutatkozni fog. Az olaszok a nyersanyagot a helyszínen óhajtják feldolgozni. Szén nem áll ugyan rendelkezésre, de rengeteg vízierő van (a Nílus 1300 métert esik 180 km-en). Eddig nagyborszábasú telepítéseket még nem hajtottak végre, megvárják, míg az egységes úthálózat kiépül.

A könyv végén „Impero” külpolitikai irányával foglalkozik a szerző. Főleg az angol-olasz viszonyt ismerteti részletesen. Kiemeli az 1938 húsvétján kötött olasz-angol szerződést, amelyben Anglia látszólag lemond a Földközi-tengerben gyakorolt egyeduralkodásáról, megosztozva rajta a fasiszta Olaszországgal.

A mű igen értékes olvasmány. Áttanulmányozva, azt láthatjuk, hogy egy állam, egy nép csak akkor válthatja valóra külpolitikai álmait, ha kiváló vezetői mögött tömörülve, szilárd egységet képez.

nemes Suhay Imre
ny. altábornagy.

A szerelmes bortolvaj.

írta: SZABÓ LAJOS V. törm. (Budapest).

A szőlővidéki falusi emberek szabadidejüket, ünnepnapjaikat leginkább a pincékben töltik el, sőt ismertem gazdaembereket, kik a legnagyobb munkaidőben is már 15 órakor megérkeztek a borospincéjükhöz, hogy sorra kóstolgassák boraikat és meggyőződjenek azok mennyiségéről. Ott beszéltek meg a napi eseményeket, terméskilátásokat, szántást, vetést, aratást és ki tudja még, mi minden mást. Különös szokás volt náluk, hogy összejövetel előtt minden gazda a magával vitt literes üveget megtöltötte az általa készített úgynevezett kapás (csinger) borral és akkor 10—15 szomszédos gazda egy pincébe — nyáron pinceelőbe — ülve, ki-ki pohár nélkül a saját üvegjéből fogyasztott, de egymást nem merték megkínálni, mert egyiknek rosszabb bora volt, mint a másiknak. Ezek a gazdák, bár némelyiknek volt bőven bora, mégis liter pontossággal tudták a hordók mennyiségét.

Az az ember, aki az Alföldön született és nem járt még hegyes vidéken, el sem tudja képzelni, milyen nagyra becsülik a hegyvidéki gazdák a hegyek alján elnyúló pincéket. Vannak közöttük emberek, akiknek földje egyáltalában nincsen, de pincéje feltétlenül van, mert ha nem volna, akkor a másik ember — már azt, akinek nincsen — lenézi. Épp ezért a tokodi embereknek — kevés kivétellel — van boros pincéjük. A bornak való szőlőt úgy vásárolják meg, de boruknak lenni kell. Bár legtöbbje úgy él vele, hogy szüretkor 100 liter természetes mustból 200 liter bort is termel. Történetek esetek, hogy ezek spekulációjukkal ráfizettek, mert a vizes bort, ha korán jött a tavasz, ki kellett önteni.

Többek között ismertem egy jómódú gazdaembert, ez is minden nap meglátogatta pincéjét, mint más a jó rokonát. A látogatás még a legrosszabb, zivataros, síkos, sáros, havas időben sem maradt el egy napra sem. Ő is szokás szerint — mint atyjától tanulta — a kora délutáni órákban nyakába akasztotta sallangos tarisznáját, két darab literes üveggel, görbe botjával és a nagy pincekulccsal útnak indult a pincéhez vezető úton, hogy résztvegyen a pincesoron szokásos zárandokláson, tarisznájában ilyenkor — a két darab literes üvegen kívül — mindég volt egy nagy darab házi szalonna, kolbász, vagy sonkaszelet, hozzá darab kenyér.

Az az út, amelyen a gazdák pincéjükhöz szoktak menni, a délutáni órákban olyan volt, mint egy országos vásárhoz vezető, igen forgalmas közút. Vasár- vagy ünnepnapokon a délutáni órákban a faluban embert alig elvéve egyet-kettőt lehet találni, mert valamennyien kint szórakoznak a pincékben.

Itt meg kell említenem, hogy a csendőrnek épp ezért sokszor igen kényes a helyzete, mert ha valakit a faluban akár sértett, tanu, vagy akár

Ki tudja?

Mikor és hol halt meg Scott kapitány?

gyanusítottként ki akar kérdezni, ha a délutáni órákban érkezik, akkor várhat mindaddig, míg a gazdák a késő estélti órákban hazaérkeznek, mert igen szerencsés eset, ha ilyenkor egy gazdát véletlenül a lakásán lehet találni.

Az egyik alkalommal P. gazdurunk szintén kiment a pincéjéhez, végignézegette boroshordóit és a legnagyobb meglepetésére észlelte, hogy az egyik hordóból bor hiányzott. Körülnézett a pincében, de semmiféle nyomot, vagy változást ott nem talált. Ekkor bele is nyugodott a hiányba, mert arra gondolt, hogy talán az egyik nap a szokottnál valamivel többet ivott és ezért mutatkozik a hiány. Igen ám, de egy másik alkalommal is hiányt észlelt a hordóban. Ezért gazdurunk kezdte a borospincéjét figyelni, majdnem éjjelét és nappalát is ott töltötte, vagyis éjjel ő is szolgálatba lépett, kivezényelte saját magát, hogy a tettest maga megfoghassa, ezért több ízben a borospince közelében, mint valami leleményes csendőr, önálló lest is tartott. A les tartama alatt a pince közelében nem fordult meg senki, épp ezért nem is sikerült a tettest neki megfognia. Ez alkalmakkor természetesen a hordóban nem is mutatkozott hiány. Később a les tartását, mert eredményre nem vezetett, megunt és abbahagyta abban a reményben, hogy a tettes most már bizonyára nem fog még egyszer a pincéjében megjelenni. Ámde ezt a tettes is megtudta, hogy a gazda nem tart lest a pincéjénél, ezért ismét kilátogatott a borospincéhez. Így tehát a gazda legnagyobb meglepetésére a les abbahagyása után követő napon ismét észlelte a hiányokat, sőt akkor még kisústön fölt törkölypálinkáját is megvámolta a tettes.

P. gazda erre megint elhatározta, hogy mindent elkövet a tettes kézrekerítése érdekében, ezért minden éjjelét a borospincében töltötte. Fegyverül vasvillát — akácfanyéllal ellátva — készített az ajtón belül maga mellé. De ez megint hiábavaló volt, mert a tettes nem jelentkezett. Telt-múlt az idő, de tettest gazdurunk nem fogott és csak azon csodálkozott, hogy milyen módon fogy neki a bora, mert az ajtón feszítés vagy más nyomot soha nem talált. Végre is elhatározta, hogy lemond azon szándékáról, hogy a tettest ő fogja meg, mert látta, hogy a tettes az ő eszén is túljár. Ekkor feljelentést tett az örsön és elmondotta eddigi tevékenységét.

1936 májusának egyik napján engem az örsparancsnokom egy csendőrrel az I. számú őrzőleportyázására vezényelt szolgálatba és meghagyta, hogy figyeljük meg P. J. gazda pincéjét az éjszaka folyamán. A kérdéses pincesor természetesen beleesett az őrzőleportyázásba úgy éjjeltájban, mikor a pincesorokhoz vezető úton portyáztunk, közel a pincéhez észleltük, hogy valaki lépked felénk. A sötétség miatt alakot még nem láttunk, bár elég messze is volt az illető hozzánk, de a lépkedés zaját a csendes éjszakában már jól ki lehetett venni. Nyomban elhatároztam, hogy az út melletti árokba megyünk.

Járőrtársamnak megparancsoltam, hogy az árokban tőlem 6 méterre távolodjon el és fűtylelemre, midőn az ismeretlen közénk ér, egyszerre ugrunk ki az árokból. Úgy is történt. Midőn az ismeretlen közénk ért, fűtlyentettem és már is a hálókba került P. gazda pincetolvaja. Hátán hátizsákban egy 15 literes üvegben bort, egy 2 lite-

res üvegben pedig pálinkát cipelt, ezért gyanus lett. Igazoltattuk és kiderült, hogy a zsákmányt cipelő egyént P. J.-nek hívják — tehát a gazda 26 éves fiával állottunk szemben. Előadta, hogy édesatyja parancsára viszi lakásukra a bort és pálinkát. Előadását el is lehetett volna fogadni, ha P. gazda pincéjéből nem lopkodták volna a bort, ezért mégis úgy láttam helyesnek a dolgot, hogy az előadását tisztázni kell, mert esetleg a járőrt félrevezeti, ezért a fiút őrizetbe vettük és a szolgálat, vagyis az őrzőleportyázását félbeszakítva, a községházához elővezettük.

Közben megvirradt és hozzáálltunk a gyanusított kikérdezéséhez, ki előbb azt állította, hogy atyja küldte borért, de arra a kérdésre, hogy miért éjjélkor, már nem tudott kitérő választ adni, hanem beismerte, hogy atyja tudta nélkül, midőn az a pincéből hazatért, megfigyelte a pincekules hovatételét, megvárta, míg atyja elaludt, ő pedig a pincekulesot magához vette, azzal elment barátnőjéhez — kinek férje éjjel a tokodi üveggyárban dolgozott —, a nő adott neki üveget és a bort, valamint a pálinkát is annak szokta olesó pénzért eladni, jelen esetben is annak akarta vinni a zsákmányt.

Most már minden rendben lett volna, de azon törtem a fejem, hogyan hozzam tudomására P. gazdurunknak — fia személyében — a tettes elfogását. Egyébként pedig a fiú is arra kért bennünket, hogy atyjának ne hozzuk tudomására az esetet, mert ő nagyon szégyenli, mint első gazda fia és félt atyja haragjától. De itt már nyomozást kellett folytatni, az ügyben orgazda is szerepelt, ezért a községházához hívtam P. gazdát, ki megjelenése után egy ideig szótlánul nézett fiára, majd a 15 literes üveg borra és a 2 literes üveg pálinkára, míg végre megszólalt, hogy mit keres itt az ő fia? Talán csak nem ő a bortolvaj? A kérdésre azt feleltem: mit szólna hozzá, ha az ő fia volna a tettes? Hát ezt az ő fia nem tette volna meg! Nem olyannak ismeri ő a fiát! Végre is elmondottam a történeteket, mire P. gazda így kezdte: „Ezért nem tudtam én a tolvajt megfogni, mert mikor én a pincémre vigyáztam, illetve virrasztottam és a bort őriztem, ennek tudatában fiam odahaza nyugodtan aludt. Ezért nem vészelt el akkor bor és nem jelentkezett a tettes, mikor én kint voltam, mert biztos tudatában volt fiam annak, hogy a pincekules nálam volt és így lopni nem lehet.“

Az eset nagyon megtörte úgy a gazdát, mint fiát, de mindkettőt megnyugtatta, a gazda fiának megbocsátott és nem kívánta ellene a bűnvádi eljárás megindítását.

Ezek után következett az orgazda kikérdezése, aki beismerte a cselekményt.

P. gazda a nyomozás befejezése után, nem tartott többet a borospincéjében éjjeli szolgálatot és lesállást, hanem nyugodtan lefeküdt, de a pincekulesot most már minden éjjel a feje alá tette biztonság okáért. Nem is vészelt el neki többet egy csepp bora sem.

Ebből az esetből láthatjuk, hogy milyen fontos az éjjeli szolgálat. Jó, ha a járőr, akivel gyanus körülmények között találkozunk — még ha ismerős is — igazoltatja és előadását nem szabad mindjárt elfogadni, mert hiszen ki mert volna ennél az eset-

nél a legjobbmódú gazda fiára gondolni, amikor őt sem a nélkülözés, sem a nyomor, vagy szegénysége nem kényszerítette arra, hogy atyját meglopja, csak azért, mert egy szép asszonyba szerelmes volt.

CSENDŐR LEKSZIKON.

4. Kérdés. Lopással gyanúsított egyén az ellopott tárgyat harmadik személy padlásán helyezi el annak tudta nélkül azért, hogy azt nála, a gyanúsítottnál meg ne találják. Anyomozás során megállapítást nyert, hogy az a személy, akinek a padlásán a gyanúsított a lopott tárgyat elhelyezte, erről a körülményről, valamint a lopásról nem tudott. A járőr a lopott tárgyat a rejtékhelyen megtalálta. Követett-e el a gyanúsított valamilyen büntetendő cselekményt?

Válasz. A cselekmény minősítésénél itt is, mint egyáltalán mindig a minősítésnél, a gyanúsított szándékából kell kiindulnunk, vagyis azt kell vizsgálnunk, hogy mit akart a gyanúsított?

Ha a gyanúsított szándéka az lett volna, hogy a harmadik személyt a bűnbel odacsempészésével lopás gyanújának tegye ki, a cselekménye — habár az illetőt a lopással nyíltan nem vádolta volna is — a Btk. 227. §-ába ütköző hamis vád büntette volna, mert bűnjelnek máshoz csempészése kimeríti a törvény eme §-ának azt a tényelemét, hogy az illető ellen tudva „hamis bizonyítékot koholt”. A kérdésből kivehetően azonban a gyanúsítottnak nem ez volt a szándéka, hanem csak az, hogy a bűnjel a csendőr elől elrejtse s erre a célra olyan helyet választott, ahol azt, számítása szerint, a járőr nem fogja megtalálni. Nem vádolni akarta tehát a harmadik személyt, hanem csak felhasználta annak a padlását a bűnjel elrejtésére, amiből következik, hogy a cselekménye hamis váddá nem minősülhet.

Az ilyen bűnjel előkerítése végett azonban a csendőrnek a Szut. 437. pont 2. alpontja értelmében — az általános feltevések keretén belül — joga van „másnál”, tehát a tettességgel vagy részességgel nem gyanúsítható egyénnél is házkutatást tartani. Az illető joggal tarthatja magára nézve a házkutatást meggyalázónak, de ha nála házkutatást nem tartottak is, hanem ő találja meg a nála elrejtett bűnjel, akkor is meggyalázó reá nézve ez, mert lehetnek emberek, akik magukban azt gondolhatják, hogy a bűnjel talán nem is került egészen véletlenül az ő birtokába, illetőleg a birtoklatába. Ha pedig ezt tudjuk, akkor már tudjuk azt is, hogy mit képez a gyanúsított cselekménye: az 1914. L. t. c. 2. §-ába ütköző, főmagánvádra üldözendő becsületsértés vétségét, mert a harmadik személy ellen becsületsértő, lealacsonyító, megszégyenítő cselekményt követett el.

Rágalmazással azért nem minősülhet a cselekmény, mert a rágalmazáshoz határozott tényállítást szükséges, ez pedig a jelen esetben hiányzik. A gyanúsított nem állított semmit, sőt valószínűleg tagadta is, hogy a lopott dolgot a harmadik személynél rejtette el.

A járőr tehát hívja fel a harmadik személyt figyelmét arra, hogy jogában áll a gyanúsítottat becsületsértés miatt feljelenteni, de az eljárás folyamán a vádat neki kell képviselnie.

5. Kérdés. X. Y. vasutas nagyobb méhest tart. Arra járó gazdát a méhek megtámadták és összeszurkálták. Vonatközik-e a Kih. Btk. 122. §-a a méhek tartására is?

Válasz. Miután éppen a közelmúltban hozott ítéletet a Belügyminiszter, mint harmadfokú rendőri bíró, hasonló esetben, azt Tusnádi Éltész Gyula dr. tollából a következőkben ismertetjük, megadva egyúttal a feleletet is azzal a feltevéssel, hogy

D. D. lakos elleni testi épség elleni kihágás miatt az 1879. XL. t. c. 122. §-a alapján indított kihágási ügyben B. vármegye alispánjának 1938. évi március hó 16. napján 163/1938. kih. szám. alatt hozott másodfokú ítéletét a terhelt fellebbezése folytán felülbíráltam és meghoztam a következő ítéletet:

A másodfokú ítéletet megváltoztattam és terheltet a terhelt rött kihágási cselekmény vádjá és jogkövetkezményei alól felmentem. Megokolás: D. D. lakos ellen az 1879. XL. t. c. 122. §-ába ütköző kihágás miatt azért indult rendőri büntető eljárás, mert nevezett a saját telkén, de közvetlenül a nagyforgalmú szalonai állomás raktárterületéhez vezető út mentén, a vasúti mérlegtől mintegy 14—15 méter távolságra, nagyobb méhest helyezett el, amely méhes a vasúti raktárterületen megforduló egyének testi épségét veszélyeztette. E körülmény folytán a méhek gyakori csípései miatt a raktárterületen megforduló vasúti és egyéb üzleti alkalmazottak munkájuk abbanhagyásával fenyegetőztek, annál inkább, mert az 1935. évi június hó 25-én az érintett raktárterületek egyikére fuvarozó Gy. P. lakos fuvarost a méhek feltűnően összeszúrták, sőt a nevezett szekere elé fogott egyik ló a méhesipéscs következtében el is hullott.

A Kbt. 122. §-ának — a szóbanlévő esetre vonatkoztatható — rendelkezése szerint kihágást követ el az, akinek birtokában olyan állat van, amelyről tudja, hogy az ember életére, vagy testi épségére veszélyes tulajdonsággal bír, s mindamellett a veszély megelőzésére és megakadályozására szükséges elővigyázati és oltalmi intézkedéseket nem alkalmazza.

Tényálladási eleme a kihágásnak a fentiek szerint elsősorban az, hogy a kérdéses állat az ember életére vagy testi épségére nézve veszélyes tulajdonsággal bírjon. Hogy a méh ilyen állatnak tekinthető-e, ebben a kérdésben a földművelésügyi miniszter azt a szakvéleményt nyilvánította, hogy a mézelő méh nem tartozik a Kbt. 122. §-ában említett veszélyes állatok közé. Ugyanis nincs olyan tulajdonsága, amely az emberre nézve általában és állandóan veszélyessé tenné és az embert védekezésre kényszerítené. Köztudomás szerint a méh az ember testi épségét ok nélkül s rendszerint nem veszélyezteti; ingerlés, vagy bántalmazás esetén pedig nemcsak a méh, hanem más szelídnek ismert állat is támad, vagy védekezik. Hogy a szóbanlévő esetben a méhek Gy. F.-et megcsípdesték, azzal volt összefüggésben, hogy a méhek rajzásban voltak és a közelben lévő lovakat — melyek szagát a polgári perben kihallgatott szakértő szerint a méhek nem tűrik, — megtámadták. Gy. F. is ott volt, sőt a lovakat elvezetni igyekezett.

A kihágás tényálladásihoz tartozik az is, hogy a terhelt a kérdéses állat veszélyes tulajdonságáról tudjon. E tényálladási elem fennforgása — a fentebb már előadottakra tekintettel — nem állapítható meg, amint hogy fellebbezésében a terhelt is hangoztatja, hogy a méhet nemcsak ő, de a közfelfogás sem tartja veszélyes állatnak.

Végül tényálladási eleme a kihágásnak az eddig tárgyalatokon kívül az is, hogy a terhelt a veszély megelőzésére és megakadályozására szükséges elővigyázati és oltalmi intézkedéseket elmulassza. E tekintetben a terhelt — a fellebbezésben előadottak szerint arra hivatkozik, hogy ő a szükséges intézkedéseket megtette s intézkedései a 21.257/1922. F. M. sz. rendeletben előírt szabályoknak megfelelőek. E rendelet szerint a méhészkedést mindenki szabadon gyakorolhatja, azonban lakóház, istálló, ól, pajta, utca, közút közelében 4 méternél kisebb távolságra csak az esetben szabad méhesládákat elhelyezni, ha a méhek kirepülése az előbb említett épületektől vagy utaktól ellenkező irányban történik, vagy a méhes kellő magasságú kerítéssel van körülvéve. Az ügyiratokból megállapíthatóan a szabályoknak D. D. eleget tett, mert a polgári perben fogatosított helyszíni szemle szerint — bár a méhek röpkéi egy irányban vannak a kérdéses út irányával — a méhes négy méternél jóval nagyobb távolságra fekszik az úttól és azt 160 cm. magas kerítés határolja. Az a körülmény tehát, hogy a méhek rajzás idején ok nélkül embereket is megtámadnának, csak akkor nyújtana büntetőjogi felelősségrevonásra alapot, ha a méhek tulajdonosa az ily alkalmakkal megkívánható elővigyázati rendszabályokat elmulasztotta volna.

Minthogy tehát terheltnek a feljelentés tárgyává tett magatartása a Kbt. 122. §-ába ütköző kihágás tényálladékat nem valósította meg, vele szemben büntetőjogi felelősségrevonásnak helye nem lehet: ennél fogva őt a terhelt rött kihágási cselekmény vádjá és jogkövetkezményei alól felmentem. 5803/1938. B. M. Kih.

Nagy lélek

hagyott itt bennünket, katonákat, Tamásy Árpád tábornagy, Przemyśl vára hőseinek hőse, akiről a várat elfoglaló orosz tábornok azt mondotta: Ő az oroszoknak oroszánja. Félelmet nem ismerő, az éhező, a biztos véget váró várórság lelke, akiben úgy lángolt a katona, a hazafi, a férfi, mint ritka-kevesekben. A háború, az egyéni erőfeszítések és a nemzetek próbáratévője, csodás hőszokat termelt, de mindezek előtt Önagyméltósága, fogarasi Tamásy Árpád tábornagy úr meggy és vezet, mint az 1915-ös komisz tél és tavasz kíméletlen, szüntelen harcaiban.

Katona volt a katonák legelején, lélek a magasságokban és magyar a Zrínyi, Rákóczi, Petőfi magyarságával. Gyűjtőpontja egy körülzárt és szüntelen támadások tüzeiben élő, álló szigetnek, amelyen magyar honvédek verekedtek a tengernyi ellennel és éhesen és rongyosan állták az eskü mindentgyőző, szent szavait.

Azután... azután esztendőig sínyli a hadifogságot, de igazi katonalelke örökké lázadozik s egyszer, egy komisz, fekete hajnalon, átszökik a drótkerítésen s az örök kerítésén és hazavergődik...

Most azután... jelentkezett a magasságbéli Hadúrnál. Előtte a przemysli hős honvédek és mély hódolattal nézik fénylő, tisztelet-becsülés sugározta alakját. Jelentkezett most januárius utolsó napján s mi mély tisztelettel tisztelegtünk előtte utoljára, a sírjánál, február 3-án, mikor végső nyugalomra tettük a tavaszodni készülő budai temetőben, huszon négy évvel a przemysli utolsó harcok után...

Vitézi Bál, Február 4-én zajlott le a pesti Vigadóban az idei farsang egyik legelőkelőbb, leglátogatottabb és a legsebb bálja, a vitézi bál: Kormányzó Úr Ő Főméltósága, a vitézi bál legfőbb védnöke részvételével. Pontosan 22 óra 10 perckor érkezett meg a Kormányzó Úr Ő Főméltósága, a Főméltóságú Asszony, fiai és a szolgálattevő szárnysegéd kíséretében. Adott jelre a Főméltóságú pár elé vonult hűsz szebbnél szebb magyar ruhába öltözött kassai úrilány s vezetőjük, Nemesságyi Mária néhány hódoló szó kíséretében gyönyörű rózsacsokrot nyújtott át a Főméltóságú Asszonynak. Majd az először bálozó leányokat mutatták be a Főméltóságú Asszonynak. A regösök ezután kuruc dalokat adtak elő, majd vitéz Garamszeghy Sándor, a Nemzeti Színház örökös tagja kuruc vitéznek öltözve, előadta vitéz Tóth Alajos „Kuruc vitézi köszöntőjét”. Ezt követően népies és nemzeti táncok következtek magyar, szlovák és kárpát-országi nemzeti viseletben. Rövid felvonulás után a vitézi eszardással megnyitották a táncot, mely a legjobb hangulatban reggelig tartott.

A vitézi bálon megjelent Albrecht főherceg feleségével, József Ferenc főherceg, Anna kir. főherceggasszony, vitéz dálnokfalvi Bartha Károly tábornagy, honvédelmi miniszter, dr. vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter, vitéz Sónyi Hugó gyalogsági tábornok, a honvédség főparancsnoka, Werth Henrik gyalogsági tábornok, a honvédsézerkar főnöke, vitéz kistoronyi Denk Gusztáv gyalogsági tábornok,

a honvédség főparancsnokának helyettese, vitéz tiszabői Hellebronth Antal tüzérségi tábornok, a vitézek főkapitányának helyettese és kívülök a katonai, polgári, diplomáciai és társadalmi előkelőségek díszes és nagyszámú csoportja.

A budapesti csendőrtisztai társalgóban január 28-án igen jól sikerült teadélután volt, melyen megjelentek: vitéz Falta László altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője, vitéz Nemerey Márton tábornok, a csendőrség felügyelőjének helyettese, Szütsy Imre ezredes, vitéz Sárady Ferenc ezredes, a honvédelmi minisztérium 20. osztályának vezetője, Madacsay Imre ezredes, a belügyminisztérium VI. b. osztályának vezetője és a Budapesten állomásozó csendőrtisztek családjaikkal, a törzs- és főtisztai tanfolyam hallgatói. A tréfas sorsjátékkal egybekötött összejövetel az éjjeli órákban ért véget. A teadélután február 18-án megismétlik.

Sporteredmény. Európa 10 nemzete legkiválóbb lovasait küldte Berlinbe, ahol február 1—10. között lovasversenyek voltak. A lovas és ló teljes tudását igénybevevő hatalmas versenyben 33 résztvevő között vitéz Biró József százados Kont nevű lován az olimpiai díjlovaglásban 6-ik helyezést ért el. Örömei gratulálunk ehhez az újabb, nagyjelentőségű sikerhez.

Csigy Sándor őrnagy: Bujdosó lángok című verseskönyve most került a nagyközönség elé a Stephaneum-nyomda és könyvkiadó kiadásában. Csigy őrnagy nem ismeretlen olvasóink előtt. Nemrég ismertettük *Trianon-i könnymek* című verseskötetét, melynek költői szépségű irredenta-versei a szerzőnek általános elismerést és szép sikert eredményeztek. Most megjelent költeményei az izzó hazaszeretet és nemzetért aggódó magyar lélek hangjai. Ajánljuk olvasóink figyelmébe a *Bujdosó lángok*-at. Megrendelhető a Stephaneum-nyomda és könyvkiadó vállalatnál Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. Ára 2 pengő 50 fillér.

Járőrvezetői tanfolyamok vizsgája. A budapesti gyalog tanalosztálynál a járőrvezetőiskola hallgatóinak vizsgája január 26-án volt vitéz Nemerey Márton tábornok, a m. kir. csendőrség felügyelőjének helyettese és dr. vitéz Damasy Farkas ezredes, a budapesti I. csendőrkörület parancsnoka jelenlétében. A hallgatók közül 6 kiváló eredménnyel

ért el, ezek között az első Szombathy Lajos csendőr. Igen jó eredménnyel vizsgázott 21, jó eredménnyel 9 és megfelelő eredménnyel 2 hallgató.

A pestszenterzsébeti gyalog tanalosztálynál a járőrvezetői iskola hallgatóinak vizsgája január 28-án volt Szütsy Imre, a m. kir. csendőrség felügyelője mellett tábornoki teendőkkel megbízott ezredes és dr. vitéz Damasy Farkas ezredes, a budapesti I. csendőrkörület parancsnoka jelenlétében. A 40 hallgató közül 9 végzett kiváló eredménnyel. Ezek közül első Palotás Ferenc II. csendőr. A vizsgát igen jó eredménnyel végezte 17, jó eredménnyel 12 és megfelelő eredménnyel 2 hallgató.

Próbacsendőrök vizsgálja. A tatatóvárosi gyalog tanalosztálynál kiképzés alatt állott 90 próbacsendőr vizsgálja január 27. és 28-án volt Huszár Agoston ezredes, a székesfehérvári II. esendőrkerület parancsnoka jelenlétében. Az A. tanteremben

Demendi Béla próbacsendőr (baloldalt), a B. tanteremben pedig Molnár Ferenc I. próbacsendőr (jobbaldalt) érte el a legjobb eredményt.

A makói gyalog tanalosztálynál vitéz Falta László altábornagy, a m. kir. csendőrség felügyelője és Hertelendi és Vindornyalaki Hertelendy Ignác ezredes, a szegedi V. esendőrkerület parancsnoka jelenlétében január 27. és 28-án volt a 146 próbacsendőr vizsgálja. A próbacsendőrök közül tizenhárman végeztek kiváló eredménnyel, akik közül Vasvári Lajos próbacsendőr lett a tanfolyam-első.

A salgótarjáni gyalog tanalosztálynál január 27-én volt 89 próbacsendőr vizsgálja, Bertalanffy Dezső ezredes, a miskolci VII. esendőrkerület parancsnoka jelenlétében. Kiváló eredményt 5, igen jó eredményt 33, jó eredményt 41 és kielégítő eredményt 10 próbacsendőr ért el. Első Záborszky István próbacsendőr lett. Az eredményes vizsga jutalma 5-5 napi szabadság, melynek letelte után fiatal bajtársaink őrsékre vonultak be.

Dicséretet. A pécsi IV. kerület parancsnoka dicsőítő okirattal látta el: Harmath György és Papp Lajos I. őrmestereket, mert a Felvidék megszállása alkalmával, mint az egyik esendőr portyázó-csoport tagjai, megerőltető szolgálatukat a legnagyobb odaadással és igen értékes eredménnyel látták el; Harmatos Lajos és Korsós Ámbros esendőröket, mert a Felvidék megszállása alkalmával a közbiztonsági és az idegrendészeti szolgálat ellátása terén, különösen pedig a csehek által szándékosan visszahagyott nagyszámú kóbor cigányok összeszedésénél s azoknak a határon túl való áttelepítésénél fáradságot nem ismerő kitartó és lelkiismeretes szorgalmukkal úgy őrsparancsnokukat, mint járőrvezetőjüket igen jó eredménnyel támogatták; Varga Gyula őrmestert, mert mint gépkocsivezető a Felvidék visszacsatolásával kapcsolatban a legnagyobb odaadással és értékes eredménnyel látták el. A szegedi V. kerület parancsnoka dicsőítő okirattal látta el: Péntes István tiszthelyettest, mert 26 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt különböző beosztásokban, különösen pedig 3 éven át mint őrsparancsnok, a közbiztonsági szolgálat ellátása és az alárendeltek kiképzése terén eredményes és hasznos szolgálatokat teljesített; Tóth Lajos I. tiszthelyettest, mert 16 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, különösen pedig 3 év óta mint őrsparancsnok, a közbiztonsági szolgálat ellátása és az alárendeltek kiképzése terén eredményes és hasznos szolgálatokat teljesített; Kovács Károly és Prokai János tiszthelyetteseket, mert 16 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat ellátása, utóbb mint őrsparancsnok alárendeltjeinek nevelése, oktatása és ellenőrzése terén buzgón és eredményesen működött; Fűrész Mihály tiszthelyettest, mert 1937. október 5-én, a Zagryva folyó zsilipjében talált 4 hetes, teljesen oszlásnak indult gyermekhulla kiletét, az elhalálozás körülményeit, az anya személyét 139 órán át folytatott fáradhatatlan nyomozás, majd 2 héten át tartó bizalmas, körültekintő és leleményes pihatólás folyamán felderítette. Ennek eredményeként a lakosság körében közéletűnést keltett súlyos bűncselekmény gyanúsítottját a bíróság elítélte; Zubor János tiszthelyettest, mert 16 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt különböző beosztásokban, 5 év óta pedig mint őrsparancsnok, a közbiztonsági szolgálat ellátása és az alárendeltek kiképzése terén igen eredményes és hasznos tevékenységet fejtett ki; Dudás Sándor tiszthelyettest, mert 2 éven keresztül mint őrsparancsnokhelyettes a közbiztonsági szolgálat ellátása és az alárendeltek irányítása és kiképzése terén igen eredményes és hasznos szolgálatokat teljesített; Gál István tiszthelyettest, mert 12 éven keresztül a közbiztonsági szolgálat ellátása, 1 éven át pedig mint a makói gyalog tanalosztályhoz beosztott segédoktató, a próbacsendőrök kiképzése terén igen eredményes és hasznos szolgálatokat teljesített; Zsidai Miklós tiszthelyettest, mert 15 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt, előbb a közbiztonsági szolgálat terén, 1 év óta pedig mint gazdasági hivatalhoz beosztott számvevő segédmunkás, kötelességeit mindenkor nagy szorgalommal és igen eredményesen látta el; Várnagy Imre vizsgázott törzsőrmester, mert 11 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, különösen pedig az utóbbi időben mint őrsparancsnokhelyettes, a közbiztonsági szolgálat ellátása és az alárendeltek kiképzése terén igen eredményes és hasznos tevékenységet fejtett ki; Tanács Ferenc törzsőrmestert, mert 18 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálat terén, utóbb mint ideiglenes őrsparancsnokhelyettes, mindenkor fáradhatatlan szorgalommal, nagy lelkiismeretességgel és igen eredményesen működött közre; Jablonkay István törzsőrmestert, mert 19 évet meghaladó esendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, de különösen 1938. év folyamán, a közbiztonsági szolgálatot teljes odaadással, nagy lelkiismeretességgel és jó eredménnyel látta el; Kiss Daniel törzsőrmestert, mert 14 évi esendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálat terén, különösen mint járőrvezető, szolgálatát min-

MEGJELENT 1939 ÉVI FŐÁRJEGYZÉKÜNK!

K É R J E. B É R M E N T V E M E G K Ü L D J Ü K

Mezőgazdák
agja
indig
inőség

K Ö Z P O N T:

BUDAPEST, V. KERÜLET,
ALKOTMÁNY-U. 29. SZÁM.
Telep: Nyugati p. u. XX. r.

K I R E N D E L T S É G E K:

Debrecen - Győr - Lepsény - Nyíregyháza - Szolnok - Szombathely.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

TELEFON: *1-273-88, 1-112-96.

denkor fáradságot nem ismerő buzgalommal és nagy lelkiismeretességgel látta el; *Nyitrai János* törzsrőrmestert, mert 1938. május 5-én Szolnokon, két megvadult és kocsit elragadtatónak, bátor és önfeláldozó magatartásával történt megkezdése által, négy közvetlenül elgázolással veszélyeztetett személy testi épségét megmentette; *Tamás József* törzsrőrmestert, mert 15 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt, előbb a közbiztonsági szolgálat terén, 3 év óta pedig mint szárnyirnok, teendőit mindenkor fáradságot nem ismerő buzgalommal és nagy lelkiismeretességgel látta el; *Karasz László* törzsrőrmestert, mert 15 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt előbb a közbiztonsági szolgálat ellátása, 3 év óta pedig mint a makói gyalog tanalosztályhoz beosztott oktatósegéd, a próbacsendőrök kiképzése terén igen eredményes és hasznos tevékenységet fejtett ki; *Takács István* őrmestert, mert 14 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálat terén mint járőrvezető, mindenkor nagy buzgalommal és jó eredménnyel működött; *Bognár László* törzsrőrmestert, mert 12 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, de különösen 1 év óta mint őrsparancsnokhelyettes, a közbiztonsági szolgálat ellátása és az alárendelték kiképzése terén igen hasznos és eredményes tevékenységet fejtett ki; *Szinyai László* őrmestert, mert 11 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt, a közbiztonsági szolgálat ellátása terén mindenkor nagy buzgalommal, lelkiismeretességgel és igen eredményesen működött; *Simon Lajos* törzsrőrmester v-t, mert mint a felszabadult Felvidék megszállásakor Kassán felállított őrs parancsnokhelyettese, — őrsparancsnokát a közbiztonsági szolgálat megszervezésében és teljesítésében fáradságtalan buzgalommal támogatta, a magyarság érdekeit szolgáló viszonyok létesítése terén lankadatlan szorgalommal, igen eredményesen működött; *Agoston Géza* törzsrőrmestert, mert mint a felszabadult Felvidék megszállásakor Perbenyéken felállított őrs parancsnokhelyettese, parancsnokát az őrs működésének megkezdésében és a közbiztonsági szolgálat megszervezésében nagy buzgalommal támogatta, a közbiztonsági és államvédelmi ügyekben igen eredményes tevékenységet fejtett ki, alárendeltjeinek igen jó példát mutatott; *Fazekas János* őrmestert, mert a felszabadult Felvidék megszállásakor Nagykövesden felállított őrsön mint járőrvezető, a közbiztonsági szolgálat ellátása és az államvédelmi ügyek terén nagy buzgalommal, igen jó eredménnyel működött; *Gál István* csendőrt, mert a felszabadult Felvidék megszállásakor Szepsiben felállított őrsön 1938 november 8-tól december 12-ig terjedő idő alatt mint járőrtárs, a közbiztonsági szolgálat terén igen eredményes és hasznos tevékenységet fejtett ki; *Zérczi József* csendőrt, mert a felszabadult Felvidék megszállásakor Tornaúján felállított őrsre beosztott járőrtárs, a közbiztonsági szolgálat ellátásában és az államvédelmi ügyekben mindenkori járőrvezetőjét lankadatlan szorgalommal és kiváló eredménnyel támogatta; *Varga Mihály* csendőrt, mert a felszabadult Felvidék megszállásakor Kassán felállított őrsön, mint járőrtárs, a közbiztonsági szolgálat ellátásában és államvédelmi ügyekben járőrvezetőit mindenkor teljes odaadással és igen eredményesen támogatta; *Nyári Pál* törzsrőrmestert, mert a felszabadult Felvidék megszállása alkalmával, mint az egyik csendőri portyázócsoporthoz parancsnok, rendkívül megerőltető szolgálatát a legnagyobb odaadással és felbecsülhetetlenül értékes eredménnyel látta el; *Gálfi Lajos* törzsrőrmestert, mert a felszabadult Felvidék megszállása alkalmával, mint az egyik csendőri portyázócsoporthoz parancsnokhelyettese, rendkívül megerőltető szolgálatát a legnagyobb odaadással és felbecsülhetetlenül értékes eredménnyel látta el; *Gurmai Imre* és *Szedres Károly* őrmestert, mert a felszabadult Felvidék megszállása alkalmával, mint az egyik csendőri portyázócsoporthoz tagja, rendkívül megerőltető szolgálatát a legnagyobb odaadással és felbecsülhetetlenül értékes eredménnyel látta el; *Belovai Márton* törzsrőrmestert, mert a felszabadult Felvidék meg-

szállása alkalmával mint őrsparancsnokhelyettes, őrsparancsnokát hathatósan támogatta a közbiztonsági szolgálatot pedig kiváló szorgalommal és eredménnyel látta el; *Takács József* és *Beke Lajos* őrmestert, mert a felszabadult Felvidék megszállása során mint járőrvezető, a közbiztonsági szolgálat terén igen eredményes és hasznos tevékenységet fejtett ki; *Kapitány János*, *Harmath Zsigmond* és *Fejes József* őrmestert, mert a felszabadult Felvidék megszállása során mint járőrvezető és járőrtárs, feladatát a legnagyobb odaadással és kiváló eredménnyel látta el. *Nyilvánosan megdicsérte: Kupi Imre*, *Virág István* és *Földi István* törzsrőrmestert, mert csendőrségi szolgálati ideje alatt különösen mint járőrvezető, a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor fáradságtalan buzgalommal, nagy lelkiismeretességgel és jó eredménnyel működött; *Nagy Sándor* II. őrmestert, mert 1937 október 5-én, a Zagyva folyó zsilipjében talált négyhetes, teljesen oszlásnak indult gyermekhulla kiletének, az elhalálozás körülményeinek és az anya személyének 139 órán át folytatott fáradságtalan nyomozásban, majd a két héten át tartó bizalmas és leleményes puhatolás folyamán mint járőrtárs, kiváló buzgalommal vett részt. Ennek eredményeként a lakosság körében közfeltűnést keltett súlyos bűncselekmény gyanúsítottját a bíróság elítélte; *Károly Antal* őrmestert, mert 5 éven keresztül mint járőrvezető, a közbiztonsági szolgálat ellátása terén mindenkor igen eredményes és hasznos tevékenységet fejtett ki; *Bakos Ferenc* és *Pálkás József* őrmestert, valamint *Forró Imre* csendőrt, mert csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén mindenkor fáradságtalan buzgalommal nagy lelkiismeretességgel és jó eredménnyel működött; *Fehér Emil* csendőrt, mert a felszabadult Felvidék megszállása alkalmával, mint egyik csendőri portyázócsoporthoz tagja, a rendkívül megerőltető szolgálatát a legnagyobb odaadással és felbecsülhetetlenül értékes eredménnyel látta el; *Kovács József* törzsrőrmestert, mert a felszabadult Felvidék megszállása során, mint járőrvezető, a közbiztonsági szolgálat megszervezésében fáradságtalan buzgalommal támogatta parancsnokát és a magyarság érdekeit szolgáló viszonyok létesítése terén igen hasznos tevékenységet fejtett ki; *Dávid Márton*, *Vázsonyi János*, *Lakatos Péter*, *Marosi Lajos* és *Gerencsér Sándor* csendőrt, mert a felszabadult Felvidék megszállása során, mint járőrtárs, a közbiztonsági szolgálat terén igen eredményes és hasznos tevékenységet fejtett ki; *Bakonyi János* csendőrt, mert a felszabadult Felvidék megszállása során, mint csendőri járőrtárs, feladatát a legnagyobb odaadással és kiváló eredménnyel látta el.

Fegyverhasználat. A szigetszentmiklósi őrs állományába tartozó *Deák Albert* tiszthelyettes, *Cunyi János*, *Szabó Miklós* és *Csonka József* próbacsendőrökből állott járőrt folyó hó 1-én 12 óra 40 perckor a szigetszentmiklósi vasútállomáson B. Ender Sándor ottani lakos megtámadta. Ezt a támadást azonban Szabó próbacsendőrt kivédte. A támadó ekkor az oda-siető Deák tiszthelyettesnek rohant, annak fegyverét megragadta és azt felszólításra sem engedte el. Deák tiszthelyettes a támadás elhárítására szuronyfegyvert használt, melynek következtében B. Ender Sándor a hasán súlyosan, de nem életveszélyesen megsebesült. A járőr tagjai sértetlenek maradtak. A sérültet a mentők a budapesti Szent István kórházba szállították. A kivizsgálás megtörtént.

A rendőri újságírók ezidén a szokásos Riporter-bál helyett — a változott viszonyokra való tekintettel — revü-délután rendeznek március 11-én.

A rendőri újságírók testülete — áthatva a miniszterelnök hitvesének, dr. vitéz Imrédy Bélánénak korábbi felhívásától, — elhatározta, hogy szerény erejével támogatja a nemeselelő „Magyar a magyarért” mozgalmat: jegybevételeinek 25 százalékát a mozgalom céljaira fordítja. Ugyancsak a jegybevételeiből akarják a rendőri riporterek az újságírók hősihalottainak, — a nyáron tragikus körülmények között, repülőszerelesség áldozatául esett rendőri újságírók és bajtársak emlékét megörökítő márványtáblát, — a rendőri sajtóiroda falára elkészíttetni.

KERÉKPÁR, ÍRÓGÉP, RÁDIÓ, FOTÓ cikkek
olcsó áron, kedvező fizetési feltételekkel

SZABÓ ANTAL

sportüzletében,
NAGYKANIZSA, FŐ-ÚT 5.

ÍRÓGÉP

(WANDERER—CONTINENTAL)
ALKATRÉSZ, KELLÉK, TÖLTŐTOLL, IMAKÖNYV STB.

DUKESZ PAPIRKERESKEDÉSBEN
cégt. ZALÁN FERENC
SZOMBATHELY FŐTÉR

A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel

A revü-délutánra mindössze 300 drb számozott meghívót bocsát ki a rendezőség, amely az előkészítő munkálatokat már megkezdte.

A Csendőrségi Lapok háború utáni évfolyamait keressük a felvidéki őrök részére. Értesítéseket a szerkesztőségbe kérünk.

A Csendőrnapi március 1-i számunkban adunk beszámolót. Ez annál teljesebb lesz, minél több helyről kapunk tudósítást, fényképfelvételeket. Ezeket azonban kérjük legkésőbb február 21-ig hozzánk eljuttatni.

Csendőrségi Közlöny 4. szám. Személyes ügyek. Legfelsőbb elhatározás. Kormányzó Úr Ö Főméltósága legfelsőbb elhatározásával vitéz Doóry László nyugállományú tábornoknak, nyugállományba helyezése alkalmából, kiválóan eredményes és különösen hasznos szolgálatainak elismerésül a Magyar Érdemrend Középkeresztjét adományozni méltóztatott. — Honvédelmi miniszteri rendelet. Athelyezések: Ládai István őrnagy Budapestre, vitéz Náray Jenő őrnagy Székesfehérvárra, Inczedy Ágoston százados Szombathelyre, Dr. vitéz Gyergyó-Alföldi Gereöffy Géza őrnagy Szegedre. Kinevezés: Bartos Ödön főhadnagy a csendőrség nyomozó osztályának közlekedési- és híradó osztály parancsnokává. Beosztás: vitéz Vass István százados a miskolci VII. kerület törzséhez előadótiszt minőségben. Athelyezések: vitéz Fábry György őrnagy, Gyöngyös-Halászi Takács Attila és Nagyhetényi Jenő hadnagyok Ungvárra. — Rangszám meghatározás. Az 1939 január 1-ével 1936. január 1-ei ranggal kinevezett hadnagyok rangszáma az alábbiak szerint határozott meg: Dr. Zöldi Márton 1., Dr. Tukora-Bakos Béla 2., Gyöngyös-Halászi Takács Attila 3., Dr. Decleva Dénes 4., Dr. vitéz Kovács Jenő 5., Nagyvárad Stépán László 6., Dr. Kiss Gyula 7., Dr. Martélyi István 8., Dalmy Ádám 9., Dr. Imreh Géza 10., Dr. Bánsági Béla 11., Margó Pál 12., Bárcziházi Bárczy Dezső 13., Komáromy László 14., Brestyenszky László 15., vitéz Horváth Árpád 16., Pintér László 17., Dr. Bátky Kázmér 18., Dr. Kertész Lajos 19., Maklári-Klekner Péter 20., nemes Stachó Géza 21., Dr. Kun Imre 22., Nyilas Iván 23., Dr. Mezős Egon 24., Finta Imre 25., Nagyhetényi Jenő 26., Dr. Bazsó Lajos 27., Bodonyi Károly 28. és nemes Simon László 29. rangszám. — Állandó nyugállományba helyezés: Németh Sándor székesfehérvári II. és Molnár József II. debreceni kerületbeli tiszt-helyettesek; Várkonyi Lipót budapesti I., Doros István miskolci VII. kerületbeli alhadnagyok, Székely József budapesti I. kerületbeli számvevő tiszt-helyettes, Seimeci János székesfehérvári II., Endrődi István pécsi IV., Soóky Gábor debreceni VI. kerületbeli tiszt-helyettes, Bányai József szegedi V. és Bokor Imer debreceni VI. kerületbeli alhadnagyok, Tóth József I. miskolci VII. kerületbeli tiszt-helyettes. — Várakozási illetményekkel szabadságolták: Szabó Imre székesfehérvári II. és Ács Domokos budapesti I. kerületbeli tiszt-helyetteseket. — Szabályrendeletek. Nyiregyházi gyalogtanulósztály áthelyezése Ungvárra. — Csekkforgalomban átutalólap és csekkfizetési utalvány rendszerezése.

Takács Ferenc csendőrmestert, aki az V. számú kerületnél szolgált és 1915. évben a VII. sz. hadtestparancsnoksághoz Kolomea vasútállomásra volt beosztva, mint tábori-csendőr, keresi Mosonyi (Merka) János kir. őrnagy, Putnok, Tompa-u. 376. sz. Aki tud valamit nevezettről, az közölje fenti címmel.

Ruszin Mihály volt kassai, majd bárczi őrparancsnokot keresi unokaöccse: Bures György rendőrségi alkalmazott (Munkács, rendőrkapitányság). Aki tud róla, közölje a jelzett címre. A munkács őröt kérjük, értesítse alkalmilag erről a hírünkről Bures Györgyöt, úgyszintén arról is, hogy levelet, lapot nem írunk.

Általános Ismeretek Tára című könyvet keres megvételre a kaposi csendőr őrparancsnokság. Akinek van eladó, közölje az őrrel.

SZEMÉLYI HIREK.

Házasságot kötöttek. A szegedi V. kerületben: Dobos Sándor őrmester Tóth Juliannával, Nyírkáráson; Kiss Gyula I. tiszt-helyettes Zsbori Juliannával, Kalocsán; a miskolci VII. kerületben: Balogh István I. törzsőrmester v. Belancsik Erzsébettel Alacsán, Földes Ferenc törzsőrmester v. Boosi Máriával, Füzesabonyban.

Született. A szombathelyi III. kerületben: Böröcz István törzsőrmester feleségének Zsuzsanna-Mária leánya; a szegedi V. kerületben: Kiss Dániel törzsőrmester feleségének Veronika-Judith leánya, Kerekes András tiszt-helyettes feleségének István-András fia, Zubor János tiszt-helyettes feleségének Ilona-Erzsébet leánya; a miskolci VII. kerületben: Czéll János tiszt-helyettes feleségének Ilona-Katalin leánya, Pócsai István törzsőrmester feleségének Ildikó-Erzsébet leánya.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tizenöt gép- vagy kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átciszolásának, és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat oldalára piros íróval „Szó szerinti közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, kettes sortávolságra, kézírással pedig jól, olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kéziratot nem foglalkozunk. A kéziratokban semmiféle rövidítést nem szabad használni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megcímzett és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát beleegyezésünk nélkül nem szabad másuttal közölni, sem pedig utánnyomatni. A nyomdai korrektúrát mi végezzük, korrektúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különlenyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgató-ságától (Budapest, V., Honvéd-utca 10.) szíveskedjenek megrendelni, mely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzánk intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetekben; magánleveleket akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbélyegyet mellékel. Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk.

IRÓÉP
PATRIA svájci mesterművű 4 lrg. súlyban,
HUNGARIA és RHEINMETALL

hordozható írógépek tökéletes kivitelben messzemenő jóállással.

FORBÁTH és RÉVÉSZ
Budapest, V. Bálvány-u. 26. Tel.: 110-219
A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételek.

MEGBÍZHATÓ SZABADTÉRI VILÁGÍTÁS

lámpák
Kézilámpák

**petroleum-
g á z z a l.**

Ismeretető díjmentesen küld:

Aladdin. Budapest, VII. Nyár-u. 7.

lunk. Hozzáintéztett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldők külte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jellegül legcélszerűbb kisebb helység nevét vagy ötjegyű számot választani. Annak, aki jeligét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrségi lexikon“-rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és a m. kir. rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, mástól nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei évi 10 P előfizetési díjat fizetnek. Legkisebb előfizetési idő: félév. Nyugállományú legénységi olvasóink az előfizetési díjat 2 pengős részletekben is fizethetik. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felszólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342. sz. postatakarékpénztári csekk számlájára befizetni. Címünk: „A Csendőrségi Lapok Szerkesztőségének, Budapest, I. kerület, Bűszörményi-út 21. szám.“

Adóügy. Birtokváltozás esetén a könyvelés a K. K. H. Ö. (Közzadók Kezeléséről szóló Összeállítás) 22. §-ához fűzött utasítás V. bekezdése alapján történik. A községi jegyző köteles külön lezárolás alapján megállapítani a vett ingatlanok a vétel napjától számított földadóját és járulékait és erről az érdekelte felekkel jegyzőkönyvet vesz fel. A következő évben a kiszámított adót (ha az évben nem rendeznek) a vevő nevén nyitott adófeljegyzési számlára vezeti át és ezen a számlán adózik továbbra az illető. A vevő az átruházás előtt kivetett adókért az ingatlanra felel azoknak teljes kiegyenlítésért. Adótartozás átruházása, átvállalása, magánjogi egyezség tárgyát nem képezheti.

A joggyakorlat szerint (ez már nincs benne a K. K. H. Ö.-ban) az ingatlanra bekebelezett köztartozásért a jogutód, jelen esetben a vevő, is felelős, mégpedig annyi évig, ahány évi köztartozás terheli az ingatlan. Be is hajtják rajta, azonban 6 polgári peres úton igényelheti a jogelődötől.

Csodálatos, hogy a szóbanforgó 3 kat. holdat 372 P adó terheli, mert ily magas összegű adó még felszaporodás esetén sem lehetséges. Eppen ezért forduljon panaszával az illetékes m. kir. adóhivatalhoz és kérje az ügy kivizsgálását.

Mért van ez így. Azt, hogy mikor, mely évfolyamok kerülnek járőrvezetői iskolába, most pontosan nem lehet megmondani. Az általános sorrendet meghatározták, azon — előreláthatólag — még változtatás lesz. Azt ajánljuk, hogy legyen értelmes másféle ügyében is, mert ebből a levelében igen sok, felesleges heveség van. Csodáljuk, hogy a munkaköve csökkenésére is gondol már, pedig fiatal csendőrnek szerényebbnek kell lennie, sőt iparkodónak — mindenekelőtt. Ha kiválóan végzi majd a nagyonvárt járőrvezetői iskolát, elfelejtjük ezt a levelét.

Rögtönbíráskodás. 1. Mai számunkban írunk erről. Meg kell jegyeznünk, hogy a rögtönbíráskodás kihirdetése nem jelenti egyúttal a Szut. 330. pont 7. alpontjában szabályozott fegyverhasználati jog életbeléptetését is, mert ezt a 342. pont értelmében a kormányzat külön kell életbeléptetnie, a belügyminiszternek pedig nemcsak a csendőrség, hanem a lakosság körében is kihirdetnie. Ez a pont tehát mindaddig nem lép érvénybe, amíg azt a kormány külön és kifejezetten, mint a csendőrség fegyverhasználati jogának kiterjesztését életbe nem lépteti.

S. O. S. Igyekezzünk segíteni, türelem.

Öszinte. 1. Szülési segély nem illetékes. Orvosi beavatkozást igénylő s nagyobb kiadással járó bonyolult esetben, a kiadásokat igazoló nyugtát csatolásával, a B. M. úrhoz segély iránti kérelem előterjeszhető. 2. A tűzharcos törvényben (1938. évi IV. t.-c.) megállapított havi pótlék csak a polgári illetményrendszer körébe tartozó állami alkalmazottaknak illetékes. Katonának, csendőrnek még nyugállományban sem.

Érdeklődés. 1. A katonadíjszabás kedvezményét eltávozási jeggyel nem veheti igénybe. Lehetséges, hogy arra is kiterjesztik majd. 2. A törvénytelen gyermek anyjának jogában áll polgári per alapján keresetet indítani a tartásdíj megállapítása iránt még akkor is, ha a szóbelileg történt megállapodást tanúkkal tudja bizonyítani a bíróság előtt. A tartásdíj összegének megállapítása ily esetben a bíróság mérlegelése alá tartozik. Ha az apa csupán megállapodás alapján fizet az anyának, jó közjegyző előtt megkötöni ezt. Az életbeléptetésben e miatt hátrány nem éri, ha önként eleget tesz a neveltetés terén reá háruló kötelezettségnek (anyával megállapodás, stb., amint az Önnél megtörtént) s ezt igazolni tudja. 3. Az 1933 júliusában felszerelt csendőrök járőrvezetői tanfolyamba való vezénylése már megkezdődött. Az idén, vagy a jövőben sorra kerülhet.

Insulin. 1. Nyugállományúak nem számíthatják fel a kincstár terhére a gyógyszer, ellenben katonai gyógyszerárban kedvezményes árban kaphatják. 2. Ezidőszakra nincs rá törvényes alap, de lehet, hogy később lesz. Most hiába is kéri. Az özvegy megkísérheti majd kegyelmi úton kérni kegydíj folyosítását.

Toronyi örs. Ugy a Mikos, mint a Szak családi név jó magyar hangzású és magyar eredetű.

55.555. Örvendünk, hogy ebben a bizalmas és nehéz ügyben is hozzánk fordul. Megértjük aggodalmát és helyeseljük, hogy születendő gyermekeinek egészséges anyát akar. Ez nemcsak az Ön, hanem a nemzet érdeke is. A csendőr nősülését csak abban az esetben engedélyezik, ha úgy ő, mint araja egészséges. Ha a nősülés engedélyezése után, de még a nősülés megkötése előtt betegszik meg az ara, vagy a csendőr olyan bajban, melyről gyanítható, hogy nehezen gyógyul s az utódokra átvihető, az orvos tanácsát kell kikérni. Amennyiben ez kedvezőtlen lenne s az orvos a házasságot nem javasolná, a vonatkozó orvosi bizonyítványt fel kell terjeszteni a kerülethez. („A—57.“ Nősülési szabályzat 12. §. 52. pont d) alp.)

Szeplsi. 1. A „Budapesti Közlöny“ c. hivatalos lapban esetenként közölteszik a betöltésre kerülő állásokat és a pályázati feltételeket. 2. A nősülési szabály kifejezetten nem mondja meg, hogy a kérvényhez telekkönyvi kivonatot is kell csatolni, ezt azonban a gyakorlatban általában megkövetelik, mert a helyhatósági bizonyítványból nem tűnik ki a vagyon teljességéről vagy megterhelése. 80—100 pengőbe nem kerül a kivonat, sokkal olcsóbban kiállítják.

K. K. cső. 1. Előfordult esetből folyólag ebben az ügyben tárgyalások folynak. Ha rendezve lesz az ügy, a fenti jeligéje alatt közölni fogjuk.

H. A. Nagyszénás. Olvassa el lapunk 1933. évi 23. számának 746. oldalán közölt 83. lekszikon válaszunkat.

Mura partja. Olvassa el lapunk 1934. évi 3. számának 93. oldalán „Ki veszít“ jeligés üzenetünk 1. pontját.

Ibolya. Lapunk 1935. évi 9. számának 291. oldalán „Kecskemét“ jeligés üzenetünkben megtalálja.

Hatvani örsöt kérjük, hogy Fekete Imre ny. törm.-t (Arany János-út 98.) alkalmilag a következőkről értesítse: 1. Minthogy az anyós nem vérrokona a családfőnek, nem kaphat utána családi pótlékot. Olvassa el lapunk 1933. évi 23. számának 746. oldalán közölt 83. lekszikon válaszunkat. 2. Olvassa el lapunk 1935. évi 9. számának 291. oldalán közölt „Kecskemét“ jeligés üzenetünket és az 1925. évi 24. Cs. K.-hoz mellékelt 7000/M. E. 74. pontját. Levélben, sem lapon nem válaszolunk.

Szirák. Illetékes. Kérje.

Előfogat. Az 1925. évi 9. sz. Cs. K. mellékletét képező 156.600/VI. b. 1925. B. M. kör. 2. §. 4. fejezete felsorolja azokat az eseteket, melyekben előfogat igénybe vehető. Ennek „n“ alpontja szerint „a közbiztonság érdekében teljesítendő nyomozásoknál“ is illetékes, ha 7,5 km-nél hosszabb utat kell megtenni oda is és vissza is, összesen tehát 15 km-nél nagyobb

CIPŐT, CSIZMÁT

mérték után, megbízható minőségben, izléses kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett is vásároljunk

SIKE ISTVÁN-NAL
BUDAPEST, VI., CSÉNGERY-UTCA 49.

Levelező-lap hívásra jövők. — Csendőrségi szállító.

Katonai térképek, szolgálati könyvek

— főleg könyvkereskedés
GRILL GERGELY R. Rt.-nál
Budapest, V. ker., Dorottya-utca 3. sz.

távolságot L. erre nézve az 1929. évi 24. Cs. K.-ben közzétett 137.507/VI. b. 1929. sz. B. M. körrendeletet.

Vár. Sem osztrák, sem bolgár háborús emlékérem nem igényelhető már.

Sopron. II. Minthogy a megszakítás 3 évnél nagyobb, csak különös méltánylást érdemlő esetben veszik vissza. Ha leszerelése után nősült meg, visszavételre nem számíthat. Ily kérelmek felett a honvédelmi miniszter úr dönt. Okmányokat nem kell egyelőre csatolni, erre majd utasítják.

Kistarsa. Néhai Ambrózy Gyula ezredes úr volt 1924 augusztus hónapban a budapesti I. kerület parancsnoka.

1009. Olvassa el „Érdeklődés” jelige 1. pont alatti üzenetünket.

Balaton. 1. Ha az „A” mintájú igazolvánnyal ellátott egyén megszerezte a „C” mintájú igazolvány elnyeréséhez előírt feltételeket, az utóbbi igazolvány elnyerésére irányuló kérelmet ugyanolyan úton és módon kell előadnia, mint ahogyan a meglevő igazolványát annak idején kérelmezte. Erre nézve bő ismertetést talál lapunk 1931. évi 11. számában. 2. Aki lenézi a csendőrt s ilyen nagyra van saját magával, ne akarjon csendőr felesége lenni. Idősebb bajtárs szóljon a völegénynek, hogy oktassa ki és világítsa fel menyasszonyát. Ha pedig nem használ ez, idejében álljon félre a csendőr, mert tönkre teszi nemcsak a maga, de a környezetében élő bajtársak életét is. Csak körül kell nézni: akad erre szomorú példa. Van nekünk elég gondunk-bajunk, nem bajlódhatunk ilyen baj-keverőkkel is. A völegény felelős azért, hogy a menyasszonya sértően ne nyilatkozzék a csendőrökről. Ha pedig megtette már, tegye jóvá valahogyan, pl. a völegény kérjen bocsánatot a megsértett csendőrtől. Ha nem kap elégtételt a megsértett csendőr, jelentse őrsparancsnokának. A továbbiakban már a Szut. 108. p. utolsó bekezdése irányadó. Csak természetes, hogy ilyen menyasszonyból csendőrfeleség már nemigen lehet. Hogy köszöntse-e a megsértett csendőr a sértő menyasszonyt? Ha megkapja az elégtételt: igen.

Hazatérés. 1. Motorkerékpár beszerzésének engedélyezését a szárnyparancsnoktól kell kérni. Ha a kérelmező megfelelő bizonyos megszabott követelményeknek, az engedélyt megkap-

hatja. 2. Az ajándékba kapott motorkerékpárt használhatja. Jó, ha bejelenti a szárnyparancsnok úrnak.

Somorja. 1. Az 1925. évi 9. Cs. K. mellékletét képező 156.600—VI. b. 1925. sz. B. M. körrend. 1. §. 4. pont c. alp. szerint fuvarát csak abban az esetben vehet igénybe, illetve számolhatja el, ha a költözködés kiinduló pontja a vasútállomástól 5 km-nél távolabb van, de ily esetben is csak az 5 km-en felüli távolságra nézve tarthat igényt a fuvar költségeire. Így pl. ha 8 km-re esik a v. áll., csak 3 km-re számolhatja el a fuvarát. 2. Ha gépkocsin költözködik, elszámolhatja a valóságos súly után azt az összeget, amelyet vasúti szállítás esetén felszámíthatott volna. Ha tehát többre kerül a gépkocsifuvar, mint a vasúti szállítás, ezt a többletet a sajátjából kell fizetnie. Gépkocsival való költözködés esetén a költözködési hely és a v. áll. közötti távolság a költségek felszámíthatása szempontjából nem jön figyelembe. 3. Új előléptetési szabály nincs. 4. A lapot neje címére küldjük.

KÉZIRATOK, FÉNYKÉPEK.

Verebély H. Közöljük márc. 15-én.

Türekvő 1916. Elsősorban: próbaesendőrtől költeményeket nem fogadunk el, ami nem azt jelenti, mintha kételkednénk költői képességében, hanem azt akarjuk, hogy hasznosabb dolgokkal töltse idejét az, aki nálunk meggyökeresedni akar. Sokkal nehezebb valami a csendőrség, mint gondolja. Tanulnia kell legalább annyit, mint a papnak, aki tudvalevőleg: hőtáig tanul. Másodsorban: életveszedelemnek tennék ki Önt, mert a magukat jó csendőröknek valló bajtársai alaposan helybenhagynak. Hogy jut eszébe: megverselni a csendőrszót, aki szomszaga oltására szőlőfürtöt csipeget s akit ezért a szőlőcsész „bekísér” a község házára. Irt volna inkább a népus szakálláról vagy bármiről, de ilyen vakmerő szőlőcsészről!... Kibékülünk, ha valami remek nyomozás résztvevőjeként dícsért okiratot kap, addig azonban még titokban se írjon verset.

Tóth th. Köszeg. Oktatás a szabadban tárgyú képünk van már — és jobb. A másikon a kezdetek alak nem jó. Szívesen látjuk máskor is.

H. A. t.-orm. Felbén. Életlenek a képek.

523. J. Gy. Türelemet kérünk.

Boglyas. Még nem bíraltuk. Ugy értesülünk, hogy a belügyminiszteriumban készül a kerékpáros szolgálat központi rendezése.

D. P. Perkáta. Nemes érzélem vezette tollát, de a vers nem sikerült úgy hogy közölhetnénk.

Liliom. Írása derék próbaesendőrré vall. Most beküldött levelét nem közölhetjük.

49 ÉV ÓTA
FENNÁLLÓ CÉG

MÁRER

UTÓDA

EGYENRUHÁZATI
INTÉZETE

BUDAPEST

VIII., BAROSS-TÉR 9. SZ.

TELEFON: 139-528

Mindennemű egyenruházati és felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

Szakképzett egyenruhászabóság

MERCEDES ÍRÓGÉP

megbízhatósága vitán felül áll. A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező fizetési feltételekkel.

Vezérképviselet:

Bemutató terem:

V., Nádor-utca 15.

ÍRÓGÉP BEHOZATALI RT.

Budapest, V., Nádor-u. 24.

KLÓLEONÉLKÜLI RÉSZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL

EBÉDLŐSZÖNYGEK

F 65-161

P 28-161

Fotóanyag, paplanok, vasbútorok, futározó-nyelvek, fehérneművasznak, ruhaszövedek. „Baron” Szőnyeg- és Kárpitoslat

Budapest, VIII., Baross-utca 74. sz.

A m. kir. csendőrség tagjainak árendamény!

BÚTOR- ÉS TEXTILKERESKEDELMI RT.
BUDAPEST, VI. KER., LISZT FERENC-TÉR 5. SZ.

EGY HELYEN — EGY SZÁMLÁN

teljes lakberendezések, egyes bútorok, kárpitozott bútorok, szőnyegek, kelengyék, 6-tól 24 hónapig terjedő részletfizetés.

ÁRJEGYZÉKET DÍJTALANUL KÜLDÜNK.

Vak Miska meg a többiek.

Írta: CSURKA PÉTER.

— Regény. —

(14)

Pedig beszélni kellene vele! Osztják a Vashalmot! Azt ugyan nem lehet megakadályozni, hogy ne osszák fel, de lehet valami olyat tenni, mely által elháríthatók a veszedelmek. Kihúzza ma még Vak Miskából, mely tájon vannak elásva a kincsek, valljon szint, árulja el!

Igen! És ezek után az illetékes területet azonnal ki kell hagytatni és meg kell vásárolni! Tudják azt sokan a faluban, hogy Vak Miskának sok pénze van, hogy bankba rakja. Igenis, kényszeríteni fogja Vak Miskát, hogy vegyen ki a bankból és vegyen házhelyet a Vashalomban.

Ebből nem enged. Különböztet leleplezi Vak Miskát. Kezében van. Tudja azt nagyon jól Vak Miska is, hogy mi jár neki egy hosszú élet csalásáért. Milyen remekül ki tudja fordítani a szemből! Nagyvásárok alkalmával, hogy kihallgatja panaszos jajsza a vásári zajból. Hogy érti a csíziót! Vagyona van a könyörület krajeirjaiból.

Általában véve, utálatos ember ez a Vak Miska, nem is érti kend, hogy bíztát rá Árgirus királyfi ilyen nagy titkot, miért éppen őrá a faluban? De hogy kendnek is megnyilatkoztát az égen, megszállta a csoda, ebben minden bizonytalanság a királyfi lelke nyilatkozott meg, ebben a sors titkos ujja van.

Hej, Laji bátyám, akkor már nagyon „megszállott” ember volt maga!

Lekucorgott a viskó tövébe és mint izzó két farkasszem csillogott a szeme a sötétben a delejes gondolatoktól. A macskák nyávogtak, a vályogvető güdörökben, buckákban többszáz ezer béka brekegett, szünnyogcsordák zsongtak körül.

Igy ült jósokáig azzal az eltökélt szándékkal, hogy nem uccsan a ház tővére, mert reggelig vagy hajajon Vak Miska vagy kijőzanodik és beszélhet vele.

Egyszer csak suttogó hangokra neszelt. Két alak gomolygott előre a sötétben a viskóhoz vezető földnyelven. (Itt emlitem meg, hogy olyan volt ez a földnyelv, csak jóval vékonyabb, mint az olasz eszima van a tértépen és Sziellának a legvégső csücskén feküdt Vak Miska viskója. Azontúl tenger volt kisebb-nagyobb szigetekkel a szigeteket keskeny gátak kötötték össze a szárazfölddel, ezeken keresztül közlekedtek a cigányok, de volt olyan sziget is, melyet csak ládikkal lehetett megközelíteni.)

Guggolva húzódtát el Laji bátyám a ház végéhez. A két alak már a házhoz ért. A földre zuhant valami. Zsák volt. A tárgyak esésében benne van a tárgyak mineműsege is. Deszka zuhan, víz, mit tálból vágnak ki az udvarra a konyhából, loccsan, tányér esik, kocsi borul, boglya szédül, gyümölcs pottyant, minden, minden a világon, ami a földre esik, megnevezi magát, ha figyel az ember. Az egyik alak hangot adott és Vak Miskát árulta el.

— Aszítottam, hogy megszakadok!... Fene nehéz vót e'za zsák, a feki egye meg!

— Kár vót így lecsapnyi pedig! — felelt rá vékony kis cernahang.

Vak Miska és a kis Hévízi Pinke!

— Mer most biztos összetört a hermonika!

— Nem a!... Becsavartam én aztat a gyócs közé!... Hat vég gyócs közt van az a hermonika!

Közben az ajtóval szöszmötölt Vak Miska. A macskák, akik időközben elhallgattak, most újra éktelen koncertba kezdtek. Már érezték hangját, szagát vén gazdájuknak és megröhamozták az ajtót.

Bementek a házba. Vak Miska lámpát gyújtott és első dolga volt a macskáról gondoskodni. A zsákokból százféle harapnivaló került elő. Amit a házaló koldus két nap alatt összeszed. Vagy százféle sütésű karéj-kenyér. (A koldusnak nagy átok a kenyér, ezért nagyon haragszik.) Dió, lekvár, főtt marhahús, avas szalonna, derce liszt, fahéj, hurkaszír, romlott befőtt, ferges alma, kéthetes fánk, aszaltszilva és mi-egymás. Ki tudná azt elősorolni!

A macskák lakmároztak. Vak Miska pedig a pénzt borította ki a zsíros zacskóból az asztalra, a kis Pinke bontotta a szoba közepén a zsákokat. Laji bátyám már az ablakból nézte őket.

A zsákokból furesa dolgok kerültek elő.

Mindenekelőtt vakító fehér gyölesből kiesavart a kis Pinke egy díszes duplabillentűs hermonikát. Vén Miska mingyárt a kezébe vette és halkan játszott rajta. „Szegény embernek szegény a sora, krumplic az ebéd, tök a vacsora.” Ezt játszotta Vak Miska és szutykos kabátzsebéből előhúzott egy literes üveget, nagyot ivott belőle.

— Te, Pinke!... Gyere, igyá té is!

A gyerek, aki akkor kilenc éves volt, nagyot húzott az üvegből. Azután tovább szedegette elő a holmikat.

— Ez mi, ez Mihály bátyám, ez a fényes dolog!

— Az, kedves, ezüstből van, urak használják, abba teszik ünnepek a finom fekete-kávé!... Aztat, ugyi, a Vinternic-bazárjából csörtad el!

— Öhö!

— Jól tetted, kedves!

— Akkor ötlött magának Laji bátyám az eszébe, hogy tegnap volt a berényi vásár.

— Hát ez, mi ez?

— Az fiam, egy ruhaakasztó, nagyon fájin dolog!... Nikli ruhaakasztó... Azt én csemtam a potrohos Mellinger-től!...

Még a következő dolgok jöttek elő a zsákból: egy réz-mozsár, egy tucat zsebkendő, egy nagydoboz koronaszelyem, három darab colstok, gyönygykalárisok, gummipárna, öt gyöngyházyelű bicska, három olló, egy rózsaszínű női blúz, egy ezüst zsebor, egy körtés kakukkos falóra, három nagy doboz szardínia, egy bőr pénzárca, három ezüst kanál, két ezüst gyertyatartó, egy vastag biblia, több fakanál, egy prézlidaráló, két darab ruhakefe, egy nagy szájharmonika (a gyerek mingyárt zsebrete), két kalapács és végül vagy harminc szervián paprika.

A szervián paprikát vették. És csak azt vették...

— Derék gyerek vagy te, Pinke fiam!... Nade megtanulod a boldogulásodat mellettem, csak engem a Zisten sokáig éltesse!

Nagyot ivott a szilvából

— Egészségire, Mihály bátyám!

— Köszönöm, gyereke!... Itt ennél a pállánál csak az a fő gyerekek, hogy a szája ne járják az embernek!... Még a tulajdon anyádnak se mond el, hogy mi honnan került!... Csak aztat sajnálom, hogy azt a kis Vertájm-ládát nem tudtad elhozni!... Aztat roppant sajnálom!

— Nehéz vót Mihály bátyám, meg nagyon figyelt mán a kereskedő. Az előtt a sátor előtt különben se gyűltek össze a népek!

— Igen, hát mindig legjobb olyankor, ha sokan állnak a sátrak előtt, ha megrohanják a kereskedőt!

— Úgy csinálom én Mihály bátyám!

— Hászen betanítottalak!... De jegyezd meg azt is, hogy mindig célravezetőbb, ha a vendigtől lopod el!... Mer ugyi a vendig megalkussza a hummit, beléteszi a kaskályába, vagy a cacorjába, előveszi a bugyellárisát, fizet, oszt míg fizet, azalatt a legjobb!...

Vásároljunk

Fényképezőgépet,

Fotóciikket, szemüveget,

körmérőt, zseblámpát

BODA

FOTÓ, OPTIKA SPECIÁLIS SZAKÜZLETÉBEN

BUDAPEST, V., BERLINI-TÉR 6.

(Nyugati p. u.) Tel.: 121-488.

Kedvező fixelési feltételek.

Arany-Ezüst

ÉKSZERT, ÓRÁT, Ajándéktárgyat, OPTIKAI

cikket megbízható minőségben, olcsón vásároljunk

A.m.kir.csendőrség
tagjainak kedvező
fixelési feltételek.

Varga Imre cégnél

Kaposvár, Teleki-utca 10. sz.

— Ezetet mondta már Mihály bátyám!... Legtöbbszörre így is csinálom!... De hát most mit ér ez a sok hummi pénzben?

— Azatát majd Szentkirályi úr, az ügynök mondja meg fiám, hogy neki mennyit ér!... De saccolásom szerint nem ér többet az egész három koronánál... Én tégedet kifizetlek előre, az egyharmad részét kapod ennek a számadatnak, annak pedig egyharmadrésze kerekén kitesz harminc krajcárt!... Nesze gyerekek itt a harminc krajcár!

A kisgyerekek tántorogva állt fel a viskó közepén széjjel-hajigált lopott tárgyak mellől, a pálinka bejárta vánnyadt kis testét és kelletlenül nyúlt a harminc krajcár után. Nézte nézte, kis piszkos tenyerében egyikből a másikba számolta és hirtelen elpityeredett.

— Becsap engem, Mihály bátyám!... Mér ad ilyen keveset? Igen, igen, becsap, tudom én azt! Pedig én csinálom mindent potyára!...

— Csiba te ne jejjass tel!... Híjnye, azt a mindenit, az ablakot is elfejtettem befirhangolni!... Nesze, itt van még egy korona, oszt ne bögj!... Inkább én a magamét adom oda, ráfizeteki!...

Csuesoritotta vén száját és egy koronát nyomott a gyerekek markába. A gyerek szipogott és lecsendesült. Bizonytalankodott még keveskét, megfertőzött kis lelke sirt belül, hogy, Istenem, nem tudja kiszámolni, mennyi jár neki, nem tudja, hogy három koronának mennyi a harmada, de úgy érzi, sokkal több értékűt lopott össze három koronánál. Sőhajtott. Mily gonoszak a nagyok! De itt a szájharmónia a zsebében, vigasztalódott, ezt ő kilopta magának a lopott holmik közül...

És akkor Laji bátyám már nem tudta tovább nézni és hallgatni az odu rejtelmét, betoppant. A macskák ijedten bujtak az ágy alá, a szegletekbe, a kisgyerekek remegve húzódtak az ajtó felé, el akart állanni. Laji bátyám megkapta karjánál fogva és a szoba közepére lódította.

— Itt maradsz, kölyök!... Na, vén Mihály, most oszt nagyon összejöttünk!

Vak Miska összegörnyedt, hebegni kezdett:

— Na, na, nem tudnám megmondani, hogy mért jöttünk össze!... Pakold össze azokat a hummikát, te gyerekek!... Nagyon tívedsz, Laji, ha assziszted, hogy netalántán... Éppég

most mosdatom ezt a kölyköt, hogy térjen a jó útra, ne lopják, mer úgy elfajzik majd, belerögződik a lopás, hogy többet ül majd a dutyiba, mint nem...

— Csend! — ütött Laji bátyám az asztalra. — Mindent tudok. Mindent láttam, mindent hallottam!... Nem most jöttém én, vén gazember!...

— Na, na, esitűj, Laji! Egyen ki a fene, nem otthon vagy!... Se rendőr nem vagy, se defektív, mit lármázol itt!... Nézzék oda az ember!... Ha úgy tetszik, akkor szatadj a kösségire, hozd a nyakamra Kocsort, vagy a zsandárokat, megteheded, de itt az én portámon ne hatalmaskodj, mer itt én vagyok az úr!... Egyáltalában mér csavarogsz te mostanában mindig ezen a tájikon?... Gyanús ez nagyon!...

(Folytatjuk.)

Magyarul

című pályázatunkra ismét igen sok olvasónk jelentkezett. Alább közöljük azok neveit, akik részben egészen hibátlanul, részben kis, jelentéktelen hibával odtották meg a feladatot. Ismétlünk itt is, amit multkor, hasonló pályázatunk megfajlásánál mondtunk: ügyelni kell, ügyelni kötelesség nyelvünk tisztaságára. Semmi szükségünk sem szóban, sem írásban idegen szavakra. A világ ismert nagy nyelvtudósai ismerték, ismerik és hirdetik nyelvünk pompás, színes voltát, kifejezésbeli gazdagságát, nemességét, zenéjét. A csendőr maradjon ebben is harcos, előjáró lelkes munkás.

Almás István eső. (Pusztavaas). Gy. Balogh István őrm. (Sarkad). Bardócz Árpád eső. (Hódmezővásárhely, központ). Bánföldi György eső. (Püspökladány). Bertók Pál alhdgy. (Sarkad). Boda István eső. (Endrőd). Borbás György eső. (Szepetk.). Csató József tőrm. (Debrecen). Cserjés Dénes tőrm. (Badaconyotomaj). Csikai Mihály prb. eső. (Nagyecser). Dobó István eső. (Nagykanizsa). Dobos György thts. (Poresalma). E. Dörgő János eső. (Beregszász). Faggyas Imre eső. (Géce). Gazdag Miklós eső. (Méhkerék). Heggyesi Sándor tőrm. (Szabadszentkirály). Horváth Ferenc III. tőrm. (Tura). Illés Mihály tőrm. (Bihartorda). Juhász József őrm. (Sarkad). Kiss István thts. (Tápiógyörgye). Kiss József prb. eső. (Méhkerék). Kovács Ferenc III. eső. (Dombóvár). Lakatos Sándor tőrm. (Tiszapalkonya). Lendvai János eső. (Kereca). Mázsári Mihály eső. (Méhkerék). Mester József tőrm. (Putnok). Molnár József őrm. (Veresegyháza). Monostori Márton eső. (Budapest). M. Nagy János eső. (Tolcsa). Németh Sándor II. tőrm. (Andocs). Simon Márton őrm. (Babócsa). Szabó Agoston tőrm. (Bia). Szabó Mihály eső. (Nagyszelmene). Takács Imre III. tőrm. v. (Méhkerék). Tátrai István eső. (Cigánd). Tiszai László eső. (Bogács). Tóth Béla tőrm. (Budapest). Ujfalussy János tőrm. (Tárpa). Varga Lajos eső. (Tolcsa). Vass Ferenc eső. (Csolnok-Angusztatelep). Vincze György tőrm. (Páka). Virág József (Tarnalelesz), vitéz Zöldligeti Péter ny. thts. (Moson).

Debrecen:

MEGBÍZHATÓ! KÉNYELMES! ELŐNYÖS

„TAKARÉKOSSÁG“

R.-T. DEBRECEN

BEVÁSÁRLÁSI RENDSZERE

110 fiületben nyújt vásárlási lehetőséget.
1 helyen jelent fiületési kötelezettséget, a
havonta megújuló továbbvásárlás jogával!

FELVILÁGOSÍTÁST, VÁSÁRLÁSI UTALVÁNYOKAT KÉSZSÉGGEL NYUJT A KÖZPONTI IRODA DEBRECEN, DEÁK FERENC-U.6.

IRÓGÉP
MARKOVITS
MÉRNÖK SZAKÜZLETÉBEN
DEBRECEN, PIAC-UTCA 58.

Javítás, karbantartás, kellék.
Continental írógépek
kizárólagos körzetképvisellete.
Telefon: 24-02.

A PONTOSSÁG CSENDŐRERÉNYI!

Kiváló minőségű ezüst-, arany
örök ékszerek
Ajándéktárgyak nagy választékban!
Postai szétküldés! • Méltányos árak!

SRETTER JÁNOS

őrárás ékszerésznél
DEBRECEN, BATHYÁNY-U. 13.
Kedvező részletre is!

A sors *Mester József* tőrm. (Putnok) és *Tóth Béla* tőrm. (Budapest) kedvezett, mikor rábíztuk a nyertes kijelölését. Jutalmukat elküldöttük.

Valamit magunkról is...

Néhány kérdésre kellett felelni olvasóinknak; ma, a mi ünnepnapunkon közöljük multunk néhány adatát, a megfejtést.

Szigorúan bíraltuk a kapott pályázatokat, mert azt tartjuk: a feladatokban tévedni ennél a pályázatnál, nem szabad.

bad. Amint mindenki igyekszik ismerni a maga családját, családjának multját, kimagasló eseményeit, úgy a csendőrnök ez — kötelessége. E szemmel nézve a pályázatot, a következőket találtuk józnak:

Abonyi János őrm. (Nagykőrös), *Arkosi Gyula* alhdgy. (Budapest), *Balási Lajos* cső. (Csökmő), *Gy. Balogh István* őrm. (Sarkad), *Bankó Lajos* thts. (Sarkad), *Benedek Lajos* thts. (Kemeese), *Békefi József* tőrm. v. (Szirák), *Berta Lajos* cső. (Riese), *Bertók Pál* alhdgy. (Sarkad), *Bíró Gábor* cső. (Putnok), *Bokor József* thts. (Gödöllő), *Csató József* tőrm. (Debrecen), *Dobó István* cső. (Nagykanizsa), *Dobó István* cső. (Nagykőrös), *Fagyal József* tőrm. (Csökmő), *Fekete Lajos* tőrm. (Oros), *Földváry András* thts. (Füzögyártelep), *Gazdag Miklós* cső. (Méhkerék), *Gulyás András* II. tőrm. (Gara), *Karácsony László* cső. (Lippó), *Kovács N.* cső. (Egyek), *Cs. Kovács János* thts. (Nagykőrös), *Kovács Lajos* thts. (Diósgyőr), *Mázsa Mihály* cső. (Méhkerék), *Mester József* tőrm. (Putnok), *Monoki János* prb. cső. (Zsámbék), *U. Nagy József* thts. (Hajdudorog), *Németh István* cső. (Hajdudorog), *Németh Sándor* II. tőrm. (Andocs), *Pásztor Béla* őrm. (Hajdudorog), *Sánta József* tőrm. (Riese), *Solymosi András* cső. (Diósgyőr), *Szabó Dénes* cső. (Perkát), *Székely János* I. tőrm. v. (Pusztavacs), *Takács Imre* III. tőrm. v. (Méhkerék), *Tóth M. István* tőrm. v. (Cegléd), *Varga István* cső. (Méhkerék), *Vass Ferenc* cső. (Csolnok-Angusztatelep).

A pályázat nyertesei: *Arkosi Gyula* alhdgy. (Budapest) és *Földváry András* thts. (Tüzfő). Jutalmukat elküldöttük Pályázatunk helyes megfejtése:

1. Az első kerületi paranesnokok: I. (Kolozsvar) ker.: *Török Ferenc* ezredes. II. (Szeged) ker.: *Török Ferenc* ezredes. III. (Budapest): *Török Ferenc* ezredes. IV. (Kassa) ker.: *Tisóczky László* alezr. V. (Pozsony) ker.: *Gróf Beckers Alfonz* ezr. VI. (Székesfehérvár) ker.: *Bodza Sönser Nándor* ezr. VII. (Brassó) ker.: *Dombrádi Nagy Gyula* ezr. VIII. (Debrecen) ker.: *Tolcsai Nagy Gábor* ezr. voltak.

2. A járőrzetési jelvényt 1895-ben rendszeresítették.

3. Csendőrfelügyelőség 1886 óta van.

4. A csendőrség 1908-ban teljesített határőrizeti szolgálatot az aldunai országhatár mentén, majd 1912-ben a szegedi és brassói kerületek Szerbiával és Romániával határos részein, azután 1913-ban és a világháborúban is.

5. A csendőrség kettős hajtókáját 1916-ban rendszeresítették.

6. A m. kir. csendőrség első közbiztonsági hősi halottja *Benke József* pomázi őrsbeli csendőr, akit Izbég községben 1884 január 4-én a tömeg agyonvert.

Pályázatok.

I.

Öreg csendőr

ül ma sok csendőrasztalnál, öreg csendőrbajtárs, akit a csendőrnapi ünnepen szeretettel látunk magunk között. Olyanok ók, mint a család megöszült, elfáradt, nagyon tisztelt, szívből becsült feje, akik végigéltek e napon, a bajtársak és az ismerős bútorok között régi életüket, küzdelmes napjaikat s akik el is mesélik ezeket a visszaemlékezés kedves perceiben egy pohár bor mellett. Soha nem veszítjük el ezeket az öreg bajtársakat; mai számunkban Amerikából visszagondoló volt bajtárs levelét közöljük, közöljük egy régi, öreg csendőr leírását, e pályázatunknak sincs más célja: írják meg olvasóink, mi van körletükben régi bajtársainkkal, hogy élnek, hogy állnak meg az életben, paroláznak-e s ha igen, mit mond, mesél ilyenkor az öreg csendőr, régi harcosa a közbiztonságnak, aki, akik tudnak sokat, nagyon sokat a régi világból. Írják meg ezeket olvasóink, örömmel közöljük majd a leírásokat, amelyek legjobbjait jutalmazni is fogjuk. Csak legénységi állományú bajtársaink pályázhatnak. Határidő: március 15. Csendőr vonatkozású emléktárgyat adunk a legjobbaknak emlékül.

II.

Micsoda értékek

vesztek oda azokon a területeken, amelyeket a Sors még nem adott vissza az ezeréves Magyarországnak! Ki tudja ezt röviden, mégis a legteljesebben ismertetni? Csak legénységi olvasóink pályázhatnak. Határidő: március 1. A legjobb munkákat közöljük és jutalmazzuk. Kérjük pályázóinkat, írják meg azt is: mit szeretnének jutalmul, ha nekik kedvez a szerencse?

A csendőr-levelezőlapok szépek, művésziek. Magunkat becsüljük meg, a magunk népszerűségét és tekintélyét emeljük, ha izléstelen cifraságok helyett a magunk levelezőlapjain üdvözljük rokonainkat és ismerőseinket.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

Besenyői BEÖTHY KÁLMÁN őrnagy.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, V., Honvéd-utca 10. — Felelős: Győry Aladár igazgató.

DOXA

A TÖKÉLETES, MEGBÍZHATÓ SVÁJCI ÓRA.
DOXA órát vegyünk.

ÜGYELJÜNK AZ ÓLOMPLOMBÁRAI